

VREG

uw gids op de
energiemarkt

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 BRUSSEL
www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 24 augustus 2016

over de consultatie CONS-2016-04 met betrekking tot het ontwerp van tariefmethodologie voor
de reguleringsperiode 2017-2020

RAPP-2016-12

Inhoudsopgave

1. Consulatie CONS-2016-04 over het ontwerp van tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2017-2020.	8
2. Partijen die een reactie hebben ingediend	9
3. Verwerking van de zienswijzen	10
3.1. Presentatie	10
3.2. Selectie van de zienswijzen	10
3.3. Vertrouwelijkheid van de reacties.....	11
4. Zienswijzen ontvangen door VREG op CONS-2016-04	13
4.1. Zienswijzen m.b.t. toepassingsgebied van de tariefmethodologie.....	13
4.1.1. Zienswijze 1.	13
4.2. Zienswijzen m.b.t. economische regulering van de distributienetbeheerders (algemeen)	14
4.2.1. Zienswijze 2.	14
4.3. Zienswijzen m.b.t. economische regulering in de tariefmethodologie 2017-2020	16
4.3.1. Zienswijze 3.	16
4.3.2. Zienswijze 4.	18
4.3.3. Zienswijze 5.	19
4.4. Zienswijzen m.b.t. opdeling in exogene en endogene kosten	20
4.4.1. Zienswijze 6.	20
4.4.2. Zienswijze 7.	21
4.4.3. Zienswijze 8.	22
4.4.4. Zienswijze 9.	23
4.4.5. Zienswijze 10.	25
4.4.6. Zienswijze 11.	25
4.4.7. Zienswijze 12.	27
4.4.8. Zienswijze 13.	28
4.4.9. Zienswijze 14.	30
4.4.10. Zienswijze 15.	30
4.4.11. Zienswijze 16.	31
4.4.12. Zienswijze 17.	32
4.4.13. Zienswijze 18.	32
4.4.14. Zienswijze 19.	34
4.4.15. Zienswijze 20.	35

4.4.16. Zienswijze 21.	35
4.5. Zienswijzen m.b.t. de opbouw en afbouw van regulatoire rekeningen.....	37
4.5.1. Zienswijze 22.	37
4.5.2. Zienswijze 23.	38
4.5.3. Zienswijze 24.	39
4.5.4. Zienswijze 25.	39
4.5.5. Zienswijze 26.	40
4.5.6. Zienswijze 27.	41
4.6. Zienswijzen m.b.t. budget endogene kosten – trend.....	43
4.6.1. Zienswijze 28.	43
4.6.2. Zienswijze 29.	43
4.6.3. Zienswijze 30.	44
4.6.4. Zienswijze 31.	45
4.6.5. Zienswijze 32.	46
4.6.6. Zienswijze 33.	47
4.6.7. Zienswijze 34.	48
4.6.8. Zienswijze 35.	48
4.6.9. Zienswijze 36.	49
4.6.10. Zienswijze 37.	50
4.6.11. Zienswijze 38.	51
4.6.12. Zienswijze 39.	52
4.6.13. Zienswijze 40.	53
4.6.14. Zienswijze 41.	54
4.7. Zienswijzen m.b.t. budget endogene kosten – kapitaalkostenvergoeding.....	56
4.7.1. Zienswijze 42.	56
4.7.2. Zienswijze 43.	56
4.7.3. Zienswijze 44.	57
4.7.4. Zienswijze 45.	58
4.7.5. Zienswijze 46.	59
4.7.6. Zienswijze 47.	60
4.7.7. Zienswijze 48.	62
4.7.8. Zienswijze 49.	63
4.7.9. Zienswijze 50.	65

4.7.10. Zienswijze 51.	66
4.7.11. Zienswijze 52.	67
4.7.12. Zienswijze 53.	68
4.7.13. Zienswijze 54.	70
4.7.14. Zienswijze 55.	71
4.7.15. Zienswijze 56.	73
4.7.16. Zienswijze 57.	74
4.7.17. Zienswijze 58.	76
4.7.18. Zienswijze 59.	77
4.7.19. Zienswijze 60.	78
4.7.20. Zienswijze 61.	79
4.7.21. Zienswijze 62.	80
4.7.22. Zienswijze 63.	81
4.7.23. Zienswijze 64.	83
4.7.24. Zienswijze 65.	83
4.7.25. Zienswijze 66.	84
4.7.26. Zienswijze 67.	85
4.7.27. Zienswijze 68.	86
4.7.28. Zienswijze 69.	87
4.7.29. Zienswijze 70.	88
4.7.30. Zienswijze 71.	89
4.7.31. Zienswijze 72.	92
4.7.32. Zienswijze 73.	93
4.7.33. Zienswijze 74.	94
4.7.34. Zienswijze 75.	95
4.8. Zienswijzen m.b.t. opmaak van het tariefvoorstel.....	97
4.8.1. Zienswijze 76.	97
4.8.2. Zienswijze 77.	98
4.8.3. Zienswijze 78.	99
4.8.4. Zienswijze 79.	99
4.8.5. Zienswijze 80.	101
4.8.6. Zienswijze 81.	102
4.8.7. Zienswijze 82.	103

4.8.8. Zienswijze 83.	104
4.8.9. Zienswijze 84.	105
4.8.10. Zienswijze 85.	106
4.8.11. Zienswijze 86.	107
4.8.12. Zienswijze 87.	107
4.8.13. Zienswijze 88.	108
4.9. Zienswijzen m.b.t. de niet-periodieke distributienettarieven.....	110
4.9.1. Zienswijze 89.	110
4.9.2. Zienswijze 90.	110
4.9.3. Zienswijze 91.	111
4.9.4. Zienswijze 92.	112
4.9.5. Zienswijze 93.	113
4.9.6. Zienswijze 94.	114
4.10. Zienswijzen m.b.t. de tariefstructuur	116
4.10.1. Zienswijze 95.	116
4.10.2. Zienswijze 96.	117
4.10.3. Zienswijze 97.	118
4.10.4. Zienswijze 98.	118
4.10.5. Zienswijze 99.	120
4.10.6. Zienswijze 100.	121
4.10.7. Zienswijze 101.	122
4.10.8. Zienswijze 102.	122
4.10.9. Zienswijze 103.	123
4.10.10. Zienswijze 104.	124
4.11. Zienswijzen m.b.t. de regulatorische boekhoudkundige voorschriften.....	126
4.11.1. Zienswijze 105.	126
4.11.2. Zienswijze 106.	126
4.12. Zienswijzen m.b.t. rapportering door de distributienetbeheerders	128
4.12.1. Zienswijze 107.	128
4.13. Zienswijzen m.b.t. aanpak bij fusies en splitsingen.....	130
4.13.1. Zienswijze 108.	130
4.13.2. Zienswijze 109.	131
4.13.3. Zienswijze 110.	132

4.13.4. Zienswijze 111.....	133
4.13.5. Zienswijze 112.....	133
4.14. Zienswijzen m.b.t. de kwaliteitsprikkel.....	135
4.14.1. Zienswijze 113.....	135
4.14.2. Zienswijze 114.....	136
4.14.3. Zienswijze 115.....	137
4.14.4. Zienswijze 116.....	137
4.14.5. Zienswijze 117.....	138
4.14.6. Zienswijze 118.....	139
4.14.7. Zienswijze 119.....	139
4.14.8. Zienswijze 120.....	140
4.14.9. Zienswijze 121.....	141
4.14.10. Zienswijze 122.....	142
4.14.11. Zienswijze 123.....	143
4.14.12. Zienswijze 124.....	144
4.14.13. Zienswijze 125.....	145
4.14.14. Zienswijze 126.....	146
4.14.15. Zienswijze 127.....	147
4.14.16. Zienswijze 128.....	147
5. Overzicht van de aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie n.a.v. de consultatie CONS-2016-04.....	149
5.1. Tekst tariefmethodologie:.....	149
5.2. Bijlage 2 van de tariefmethodologie.....	151
6. Overzicht van de aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie n.a.v. de consultatie CONS-2016-03.....	152
6.1. Tekst tariefmethodologie.....	152
6.2. Bijlage 1.....	153
6.3. Bijlage 2.....	154
6.4. Bijlage 5.....	154
6.5. Bijlage 6.....	154
7. Overzicht van de resterende aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie.....	156
7.1. Volgorde van afbouw van de oude regulatoire saldi.....	156
7.2. Exogene kosten verduidelijking.....	156

7.3. Verwerking transactie T.G.E.K.....156

1. Consultatie CONS-2016-04 over het ontwerp van tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2017-2020.

Dit document omvat het verslag van consultatie CONS-2016-04 door de VREG. De consultatie betrof de ontwerpversie van de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2017-2020. De publieke raadpleging liep van 4 mei t.e.m. 28 juni 2016.

De consultatie werd op 4 mei 2016 gepubliceerd op de website van de VREG en gelijktijdig aangekondigd via de nieuwsbrieven van de VREG (verzonden naar ingeschrevenen op de nieuwsbrieven gezinnen, bedrijven en sector). De in de consultatie voorgelegde documenten kunnen op datum van publicatie van voorliggend rapport nog geraadpleegd worden op de website van de VREG onder afgesloten consultaties. De VREG vroeg aan belanghebbenden om hun eventuele reacties op de consultatie schriftelijk over te maken. De VREG publiceert na afloop van de openbare raadpleging daarover een gemotiveerd consultatieverslag¹.

Het consultatieverslag bevat:

- een overzicht van het aantal partijen dat reacties overmaakte, met aanduiding van de naam van de betrokken partijen;
- een overzicht van de gemaakte opmerkingen bij het consultatiedocument, met aanduiding van de naam van de partij(en) die deze opmerking(en) heeft (hebben) gemaakt, voor zover het niet om een opmerking gaat die commercieel gevoelige gegevens of informatie van persoonlijke aard bevat;
- de reactie van de VREG op de gemaakte opmerkingen, waarbij in deze reactie vermeld wordt of de VREG al dan niet of gedeeltelijk akkoord gaat met de opmerking of zienswijze en op welke manier hij hiermee rekening heeft gehouden bij de opmaak van het definitieve document.

¹ Zie in dat verband artikel 4.1.31, §2 Energiedecreet en de mededeling van de VREG (MEDE-2014-04) van 16 juni 2014.

2. Partijen die een reactie hebben ingediend

In onderstaande tabel wordt weergegeven van welke partijen reacties werden ontvangen².

Belanghebbenden die reageerden op CONS-2016-04	
Individuele Distributienetgebruikers	twee personen reageerden specifiek op het voorstel in de consultatie: Verschueren en Vanlerberghe (als woordvoerder van Vereniging Energie Gebruikers)
Sectoren e.a.	Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gas Bedrijven vzw (Febeg)
	Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie vzw
	Febeliec vzw (Federation of Belgian Industrial Energy Consumers)
	Essenscia vzw (Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences)
	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
	Smart Grid Flanders vzw ³
	Prof. Dr. L. Meeus (Director of the Energy Centre at Vlerick Business School ⁴)
	Synergriid vzw (federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België, leden o.a. Eandis en Infrax)
	Gazelco (Vakbond gas- en elektriciteitssector)
	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw ⁵ (VVSG)
Distributienetbeheerders	Eandis System Operator cvba (in deze tekst afgekort Eandis)
	Infrax cvba

² De VREG geeft ter informatie voor de lezer in voetnoot mee hoe de verschillende partijen zich tot elkaar verhouden, mocht dit niet of onvoldoende blijken uit de benaming van de partij die reageert.

³ Eandis en Infrax zijn lid van de organisatie.

⁴ Eandis is Research Chair partner bij Vlerick Business School.

⁵ De Vlaamse steden en gemeenten zijn aandeelhouders in de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders.

3. Verwerking van de zienswijzen

3.1. Presentatie

De VREG verkiest omwille van praktische overwegingen om de opmerkingen van de belanghebbenden te verwerken in de volgorde waarin zij van toepassing zijn op de tekst van het consultatiedocument. De zienswijzen worden vervolgens als volgt vermeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze. De zienswijzen worden gegroepeerd per onderdeel van het consultatiedocument waarop ze voornamelijk betrekking hebben. De volgorde van de zienswijzen en van de belanghebbenden binnen elk onderdeel is willekeurig.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, bondig samengevat door de VREG.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.
Samenvatting van de zienswijze	De VREG geeft een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende werd aangebracht.
Reactie VREG op de zienswijze	De VREG geeft hier zijn beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	De conclusie volgens de VREG. De VREG concludeert of de zienswijze een aanpassing vraagt van de geconsulteerde ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 of niet.

3.2. Selectie van de zienswijzen

De VREG behandelt hieronder enkel de zienswijzen die werkelijk betrekking hebben op de in de consultatie voorgestelde aanpak en mogelijk als afwijkend kunnen beoordeeld worden t.o.v. de visie die de tariefmethodologie in de consultatie naar voor bracht. Zienswijzen die de aanpak ondersteunen werden eveneens door de VREG ontvangen maar worden normaal niet vermeld aangezien zij geen verdere behandeling noodzaken.

De VREG nam ook kennis van commentaar over het regelgevend kader buiten de VREG of over het wijzigen van bestaande marktprocessen. Deze zienswijzen worden niet opgenomen in dit consultatieverslag wegens het gebrek aan mogelijkheid voor de VREG tot concrete reactie onder de vorm van een aanpassing van de tariefmethodologie.

Zienswijzen meegedeeld aan de VREG bij voorgaande publieke consultaties over de tariefmethodologie en waarop de VREG reageerde (in RAPP-2016-01 m.b.t. CONS-2015-02 de consultatie over de kwaliteitsprikkel of in RAPP-2016-10 m.b.t. CONS-2016-03 de consultatie over de elektrische oplaadpunten), worden in dit document niet herhaald wanneer een belanghebbende diezelfde zienswijze nu opnieuw heeft ingediend en de VREG t.o.v. de vorige consultatie geen nieuwe bijkomende argumenten vaststelt. Voor de duidelijkheid worden bepaalde reeds door de VREG gekende zienswijzen toch nog in dit document vermeld, wanneer het voor de lezer onduidelijk zou kunnen zijn waar de VREG in het verleden hierop reeds had gereageerd.

De VREG nam ook kennis van commentaar op een andere lopende consultatie, namelijk deze m.b.t. het capaciteitstarief (CONS-2016-05). Deze zienswijzen worden uiteraard niet opgenomen in dit consultatieverslag en de VREG wenst de belanghebbende aan te moedigen om zijn commentaar dan ook specifiek aan die consultatie over te maken.

De VREG ontving soms vaag, algemeen en ook suggestief commentaar waarbij de belanghebbende geen concreet aanknopingspunt in de geconsulteerde tariefmethodologie gaf. Omdat de VREG hierop onmogelijk op een doeltreffende wijze kan reageren, worden dergelijke zienswijzen niet vermeld.

M.b.t. de bepalingen rond fusies en splitsingen van distributienetbeheerders herhaalde Eandis in haar reactie op de consultatie de inhoud van haar vertrouwelijke brief aan de VREG van 21 april 2016 m.b.t. de fusie bij de Eandis-distributienetbeheerders. De VREG had hierop reeds geantwoord aan Eandis per brief op 27 april 2016. De VREG verwijst de belanghebbende dan ook naar dit antwoord, dat verder dan ook geen aanpassing van de tariefmethodologie noodzaakt. De bepalingen van het Openbaarheidsdecreet⁶ zijn van toepassing wat betreft de toegang tot de bestuursdocumenten die de VREG bezit en die deze laatste niet verplicht is te publiceren op grond van het Energiedecreet. Het feit dat het gevraagde als een bestuursdocument wordt beschouwd, betekent niet dat het gevraagde ook automatisch openbaar moet worden gemaakt: de overheid kan immers uitzonderingsgronden invoeren als het document vertrouwelijke gegevens bevat.

3.3. Vertrouwelijkheid van de reacties

Het Energiedecreet⁷ stipuleert over de bescherming van vertrouwelijke informatie het volgende voor wat de publicatieverplichtingen van de VREG bij de tariefmethodologie betreft:

“Met inachtneming van de vertrouwelijkheid van informatie met een persoonlijk karakter of commercieel gevoelige informatie met betrekking tot de distributienetbeheerders, leveranciers of de netgebruikers publiceert de VREG op zijn website de toepasselijke tariefmethodologie, het geheel van de stukken met betrekking tot het overleg met de distributienetbeheerders, het gemotiveerd consultatieverslag, en alle documenten die nuttig worden geacht voor de motivering van de beslissing van de VREG over de tariefmethodologie.”

Het invoeren van de vertrouwelijkheid door belanghebbenden die reageerden op CONS-2016-04 is op zich geen grond om een document in het kader van de wijziging van de tariefmethodologie als

⁶ Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

⁷ Artikel 4.1.31, §4 Energiedecreet.

vertrouwelijk te beschouwen⁸. Het Openbaarheidsdecreet (waar dit wel een grond van vertrouwelijkheid is⁹) doet namelijk geen afbreuk aan de decretale bepalingen die in een ruimere openbaarheid van bestuur voorzien. Voor zover de openbaarmaking van een document een ruimere openbaarheid biedt dan de gewone mogelijkheid om dit document te raadplegen of er een afschrift van te krijgen, hebben de bepalingen van het Energiedecreet voorrang op het Openbaarheidsdecreet.

Het is de VREG zelf die finaal en in concreto oordeelt wat vertrouwelijk is en wat niet. Het oordeel van een belanghebbende dat iets vertrouwelijk is, kan verworpen worden door de regulator. De VREG wil daarbij maximale transparantie en consultatie inbouwen in het kader van de wijziging van de tariefmethodologie.

De VREG heeft de als vertrouwelijk aangegeven reacties die verkregen werden binnen het kader van deze consultatie in concreto beoordeeld, en geoordeeld dat deze geen informatie bevatten met een persoonlijk karakter of commercieel gevoelige informatie met betrekking tot de distributienetbeheerders, leveranciers of de netgebruikers. Op de vertrouwelijkheidsverzoeken wordt dan ook niet ingegaan.

De bepalingen van het Openbaarheidsdecreet (passieve openbaarheid) zijn van toepassing voor wat betreft de toegang tot de documenten die de VREG bezit en die deze laatste niet verplicht is te publiceren op grond van het Energiedecreet (verhoogde actieve openbaarheid). Met andere woorden kunnen bijvoorbeeld brieven of andere bestuursdocumenten nog altijd opgevraagd worden door de burger met respect voor de uitzonderingen zoals voorzien in het Openbaarheidsdecreet.

⁸ Deze aanpak zal verduidelijkt worden wanneer de MEDE-2014-04 herzien wordt. Daarnaast zal ook MEDE-2010-1 op een later tijdstip herwerkt worden om deze in lijn te brengen met het gewijzigde Energiedecreet.

⁹ Artikel 13, 6° Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur

4. Zienswijzen ontvangen door VREG op CONS-2016-04

4.1. Zienswijzen m.b.t. toepassingsgebied van de tariefmethodologie

4.1.1. Zienswijze 1.

Zienswijze	Impact toezicht ACM op tariefstructuur en factuur leverancier?
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg merkt op dat in de tariefmethodologie wordt gesteld dat de VREG voor de aardgasdistributienetbeheerder Enexis BV zich vertrouwt op de tariefmethodologie (structuur en tarieven) van de Nederlandse toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (afgekort ACM). Febeg stelt de vraag of kan gegarandeerd worden dat dit geen impact zal hebben op de tariefstructuur en de factuur die de leverancier uitstuurt.

Reactie op de zienswijze

Er is –voor aardgas- een andere tariefstructuur van toepassing in Baarle-Hertog, nl. de Nederlandse. Deze heeft geen impact op de Vlaamse: het zijn onderscheiden tariefstructuren.

De leveranciers die gasafnemers in Baarle-Hertog beleveren, zijn leveranciers die toegang hebben tot het Nederlandse aardgasdistributienet. Deze leveranciers zijn onderworpen aan de Nederlandse regelgeving (onder toezicht ACM), mits enkele sociale correcties (vb. inzake drop huishoudelijke). Deze leveranciers zijn ten volle vertrouwd met de Nederlandse regelgeving inclusief de Nederlandse tariefstructuur. De structuur van hun factuur voor deze afnemers is dus conform de structuur van de factuur die zij hanteren voor de Nederlandse gasafnemers.

Dit heeft geen impact op de factuur die de leveranciers aan de overige Vlaamse afnemers uitsturen. Deze leveranciers hebben toegang tot de Vlaamse distributienetten en zijn onderworpen aan de Vlaamse regelgeving, inclusief de Vlaamse tariefstructuur.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.2. Zienswijzen m.b.t. economische regulering van de distributienetbeheerders (algemeen)

4.2.1. Zienswijze 2.

Zienswijze	Informatieachterstand wegwerken voor gerichte efficiëntieprikkels
Belanghebbenden	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec stelt dat er minder sturende prikkels zijn om bepaalde specifieke doelstellingen te halen en dat distributienetbeheerders mogelijk nog inefficiënties bevatten zonder genoeg druk te voelen om zich zo snel mogelijk te conformeren naar het “best of class” niveau. Net zoals bij de tariefmethodologie 2015-2016 dringt Febeliec er daardoor op aan om de bestaande informatieachterstand zo veel mogelijk weg te werken zodat de VREG gerichte prikkels kan creëren, of indien optimaal kan overgaan op rendementsregulering.

Reactie op de zienswijze

De VREG is vertrouwd met de zienswijze van een alternatieve aanpak met een efficiëntieanalyse op de distributienetbeheerders¹⁰. Het probleem blijft volgens de VREG dat het nog onduidelijk is hoe overtuigend kan aangetoond worden dat een distributienetbeheerder inefficiënt werkt en hoe men die inefficiëntie dan transparant naar te besparen euro's kan vertalen. De huidige inkomstenregulering in de tariefmethodologie plafonneert de toegelaten inkomsten uit periodieke distributienettarieven, wat de netbeheerder aanzet tot voorzichtigheid en kostenbesparingen waar deze mogelijk en duurzaam zijn. Elke euro besparing resulteert voor hem immers in een euro extra winst en aldus, na aftrek van de vennootschapsbelasting, in extra dividend voor de aandeelhouders. De stimulans tot efficiëntie is aanwezig in de tariefmethodologie en is relatief sterk maar ook redelijk en genuanceerd, door het verband in de nacalculatie met de werkelijke kosten. De stimulans tot efficiëntie op een andere wijze uitwerken, vanuit onderzoek door de regulator in de processen, procedures en interne werking van de distributienetbeheerder, vereist een totaal ander soort aanpak en onderzoek. De VREG ervaart alvast uit het nazicht van de exploitatiesaldi 2010-2014, ontstaan onder de rendementsregulering overeenkomstig de tarieven-KB's 2008, dat het niet voor de hand ligt om inefficiënties te identificeren. Er is meestal intensief en diepgaand onderzoek nodig, eventueel tot op het niveau van de oude facturen, om de redelijkheid en noodzakelijkheid van die prestaties en prijzen te onderzoeken en te evalueren. Dit kan om praktische redenen enkel in een zeer gefragmenteerde vorm en nooit voor al de prestaties van een distributienetbeheerder in zijn geheel.

De VREG merkt wel op dat de rendementsregulering, waarvan sprake in de zienswijze, net weinig of geen prikkel tot efficiëntie geeft aan de distributienetbeheerder. Het is een oudere vorm van regulering die als voornaamste doelstelling had het vermijden van woekerwinsten uit het monopolie van de netbeheerder.

¹⁰ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijzen nrs. 2 en 6.

In tweede orde zou er een controle door de regulator kunnen zijn voor wat betreft de budgetten ex-ante en kosten ex-post, maar zoals hierboven gesteld, kan dit alleen maar een indirecte prikkel tot efficiëntie betekenen voor de distributienetbeheerder onder de vorm van een beperkt en gefragmenteerd onderzoek door de regulator ex-post met eventueel discussies over de redelijkheid en de noodzakelijkheid van bepaalde verworpen kosten. Deze meningsverschillen tussen netbeheerder en regulator ex-post kunnen zorgen voor juridische processen en kunnen nadelig zijn voor de transparantie en stabiliteit van de methode en de bijhorende nettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3. Zienswijzen m.b.t. economische regulering in de tariefmethodologie 2017-2020

4.3.1. Zienswijze 3.

Zienswijze	Aandacht voor energietransitie en innovatie
Belanghebbenden	L. Meeus, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Prof. Dr. Meeus wijst in zijn reactie op het belang van de tariefmethodologie voor de totale energietransitie. Hij beschouwt de tariefmethodologie als een klassieke incentive regulering en stelt dat men in Europa meer zal evolueren naar een tariefmethode aangepast voor innovatie, kwaliteit van dienstverlening en de rol van de distributienetbeheerder in de energietransitie, met bonus-malus systemen. Er is volgens dhr. Meeus geen consensus over hoe dit te doen, maar er is groeiende bezorgdheid dat een conventionele incentive regeling onvoldoende is. Hij merkt ook op dat de voorgestelde lengte van de reguleringsperiode moeilijk verenigbaar is met stimulansen voor distributienetbeheerders voor slimme meters, slimme netwerken en digitale transformatie. Dhr. Meeus stelt tot slot dat de methodologie een belangrijk beleidsinstrument is.

Infrac stelt, zonder meer, dat de tariefmethodologie geen prikkel inhoudt voor innovatief gedrag van distributienetbeheerders en dat nieuwe activiteiten worden ontmoedigd.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze vestigt de aandacht op de energietransitie en het mogelijke verband met de tariefmethodologie. De VREG stelt echter vast dat de zienswijze geen concreet voorstel tot aanpassing van het ontwerp van tariefmethodologie bevat.

De VREG stelt de tariefmethodologie op met inachtneming van de richtsnoeren vermeld in het Energiedecreet¹¹. Bij de opmaak van de tariefmethodologie houdt de VREG rekening met het huidige energiebeleid en de bestaande regelgeving. De VREG heeft echter niet de taak om zelf een bepaald beleid uit te stippelen via het vaststellen van de methodologie.

De tariefmethodologie stelt de distributienetbeheerder de nodige inkomsten uit de distributienettarieven ter beschikking om zijn taken uit te voeren. De taken worden opgesomd in het Energiedecreet en het Energiebesluit¹². De VREG oefent daarbij het toezicht op de netbeheerder uit. Hij analyseert o.a. de investeringsplannen¹³ jaarlijks ingediend door de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders. De VREG beoordeelt of de netbeheerder het nodige doet om te voldoen aan de taak in het Energiedecreet¹⁴ betreffende het aanhouden van voldoende capaciteit voor

¹¹ Artikel 4.1.32, §1 Energiedecreet.

¹² Zie bijvoorbeeld artikel 4.1.6. Energiedecreet.

¹³ Technisch Reglement Distributie Elektriciteit art. II.1.1.1.

¹⁴ Artikel 4.1.6, 2° Energiedecreet.

de distributie van elektriciteit en aardgas op respectievelijk zijn elektriciteits- en aardgasdistributienet. Daarbij worden de door de distributienetbeheerder geplande investeringen m.b.t. de aansluiting van de lokale productie-installaties op het net onderzocht en beoordeeld. Op voorstel van de VREG en teneinde de transparantie over deze investeringsplannen te verhogen, leggen de Technische Reglementen Distributie Elektriciteit¹⁵ en Aardgas vanaf nu op dat de distributienetbeheerder zijn investeringsplannen publiceert op zijn website.

De distributienetbeheerder is dus verantwoordelijk voor de opmaak van zijn investeringsplannen. Hij is op basis van het Energiedecreet¹⁶ verplicht tot het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt distributienet met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie van het net. De elektriciteitsdistributienetbeheerders werden vanaf 2003 geconfronteerd met een toename van de decentrale productie van elektriciteit (vandaag ca. 240.000 PV-installaties). Ze ontvangen vanuit de distributienettarieven de nodige financiële middelen ter compensatie van hun netkosten maar de tariefmethodologie geeft hun tegelijk de stimulans om hun net op een duurzame en kostenefficiënte wijze uit te bouwen. Ze ontvangen een prikkel voor de totale kosten, kapitaal- en operationele kosten samen. Indien aldus kapitaalintensieve investeringen kunnen vermeden worden door goedkopere en slimme operationele ingrepen, wordt de distributienetbeheerder daar onder de tariefmethodologie al toe aangezet. De tariefmethodologie respecteert de verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder wat betreft zijn technologiekeuzes en investeringen.

De VREG verduidelijkt dat zowel de bestaande tariefmethodologie als het geconsulteerde ontwerp van tariefmethodologie voldoende ruimte biedt aan de distributienetbeheerders voor investeringen en innovatief onderzoek. De tariefmethodologie belemmert de investeringen rond energietransitie niet. Het door de distributienetbeheerder aangetrokken kapitaal voor zijn gereguleerde vaste netactiva én voor de door hem geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling (bv. in het kader van de projecten slimme meters, slimme netten en slimme gebruikers¹⁷), worden in de tariefmethodologie vergoed inclusief een gepaste winstmarge voor de aandeelhouders. Er is in de tariefmethodologie een mechanisme van nacalculatie om op objectieve wijze het niveau van de efficiënte kosten te kunnen bepalen met erkenning van de kostentrend, ook als die trend opwaarts is door bijvoorbeeld toegenomen investeringen rond de energietransitie. Deze werkwijze ontmoedigt een netbeheerder tot het maken van tijdelijke kostenbesparingen die niet duurzaam zijn. Het ontwerp van tariefmethodologie bevat een nieuwe financiële stimulans voor de netbeheerders m.b.t. hun kwaliteit van de dienstverlening. Er worden nu boni/mali voorzien in functie van de prestaties van de distributienetbeheerders op het vlak van stroomonderbrekingen, klachten van distributienetgebruikers, laattijdige (her)aansluitingen, hun inspanningen rond klantentevredenheid en overleg met belanghebbenden. Het transparante mechanisme van de nacalculatie in combinatie met de kwaliteitsprikkel zorgt voor een evenwichtige en stabiele efficiëntieprikkel.

Het ontwerp van tariefmethodologie bevat nog een nieuw en complementair mechanisme waarbij inkomsten uit distributienettarieven kunnen toegekend worden onder de vorm van voorschotten, wat

¹⁵ Het huidig Technisch Reglement Distributie Elektriciteit trad in werking op werking op 28 maart 2016.

¹⁶ Artikel 4.1.6, 1° Energiedecreet.

¹⁷ Bij de Eandis-distributienetbeheerders.

noodzakelijk kan zijn indien de algemene kostentrend plots zou wijzigen, bijvoorbeeld door het begin van een nieuwe investeringsgolf¹⁸.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.2. Zienswijze 4.

Zienswijze	Nood aan kwalitatieve dienstverlening voor groepen in armoede en bestaansonzekerheden
Belanghebbende	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het Steunpunt merkt op dat niet alle vormen van openbardienstverplichtingen worden benaderd als exogene kosten. De kosten die worden beschouwd als endogeen hebben als risico dat de activiteiten onder financiële druk komen te staan. De belanghebbende stelt dat de groepen in armoede en bestaansonzekerheden nood blijven hebben aan een uitgebreide kwalitatieve dienstverlening. Het Steunpunt hoopt dat de benadering van de openbardienstverplichtingen kan herbekeken worden en dat de financiering ervan kan geëvalueerd worden in functie van een zo breed en kwalitatief mogelijke ondersteuning van groepen in armoede en bestaansonzekerheid. Het Steunpunt verwijst tevens naar het instrument van de armoedetoets, toegepast rond de nieuwe watertarifiering.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat niet alle kosten van openbardienstverplichtingen als exogeen kunnen worden erkend, teneinde de distributienetbeheerder te stimuleren om de hem vanuit de regelgeving opgelegde taken rond sociale openbardienstverplichtingen op een kostenefficiënte wijze te blijven uitvoeren. De VREG verduidelijkt dat het mechanisme van nacalculatie in de tariefmethodologie er voor zorgt dat het budget voor de endogene kosten wordt afgesteld op de hoogte van de werkelijke endogene kosten in de afgelopen jaren. De endogene kosten die de netbeheerder heeft voor de openbardienstverplichtingen, bepalen dus mee het volgende budget. Bovendien evolueert het budget met de tendens van deze kosten, zodat bij bv. aangroeiende kosten, een steeds hoger budget zal worden voorzien.

De VREG wenst eveneens dat de distributienetbeheerder de kwaliteit van zijn dienstverlening voldoende hoog houdt en dit voor alle distributienetgebruikers, ook de kwetsbare afnemers. In de kwaliteitsprikkel in de tariefmethodologie wordt nu een financiële bonus of malus voorzien voor de distributienetbeheerder voor zijn inspanningen rond de klantentevredenheid en het betrekken van belanghebbenden. De stimulans moet de distributienetbeheerder er van weerhouden dat hij onder druk

¹⁸ De Vlaamse Regering bepaalt de situaties waarin de netbeheerders een slimme meter plaatsen, alsook aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen.

van de aandeelhouders te sterk zou focussen op een winstmaximalisatie ten koste van de kwaliteit van de dienstverlening.

In de geconsulteerde tariefmethodologie wordt de bestaande tariefstructuur behouden. De VREG houdt momenteel ook een consultatie over de eventuele invoering van een capaciteitstarief (CONS-2016-05).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.3. Zienswijze 5.

Zienswijze	Hoe eventueel latere efficiëntiescreening begrijpen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In par. 5.6.2.1 van de geconsulteerde tariefmethodologie wordt gesteld dat de VREG een theoretisch kostenniveau vanuit een efficiëntiescreening in de toekomst niet geheel kan uitsluiten. Eandis vraagt zich af hoe deze passage geïnterpreteerd moet worden. Volgens het eerste richtsnoer van het Energiedecreet is de tariefmethodologie volledig en transparant, zodat het voor de distributienetbeheerders mogelijk is om hun tariefvoorstellen op basis van de tariefmethodologie op te stellen¹⁹. Het uitgangspunt is voor Eandis dat een efficiëntierangschikking niet combineerbaar is met de trendmethodiek omdat dit de voorspelbaarheid van het mechanisme en de recuperatie van gemaakte kosten zou aantasten.

Reactie op de zienswijze

De vermelde opmerking in de geconsulteerde tekst is een verduidelijking voor het in de tariefmethodologie gehanteerde mechanisme van de nacalculatie, waarbij de x-factor wordt afgeleid uit de geobserveerde efficiënte kosten. Binnen de internationale tariefreguleringen wordt dergelijke factor immers vaak gekoppeld aan een efficiëntiescreening. De VREG ziet nu niet in wat hij zou kunnen toevoegen aan de informatie in de tariefmethodologie die in deze zienswijze wordt besproken. Algemeen kan een regulator onder nieuwe inzichten altijd trachten zijn tariefmethodologie verder te verbeteren en dit binnen de bestaande regelgeving.

De zienswijze vereist geen bepaalde correctie aan de geconsulteerde tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹⁹ Artikel 4.1.32, §1, 1° Energiedecreet.

4.4. Zienswijzen m.b.t. opdeling in exogene en endogene kosten

4.4.1. Zienswijze 6.

Zienswijze	Afdoende meenemen van verzekeringspolissen en -premies en van reële kosten van laattijdige (her)aansluitingen
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg vraagt dat de verzekeringspolissen en -premies van de distributienetbeheerders worden meegenomen in de tariefmethodologie en dat de regulator hier toezicht op houdt zodat er een meer evenwichtige risicospreiding is tussen de eindafnemers en de netbeheerders. Dit kan dan ook de opening creëren om tot correctere aansluitingsvoorwaarden te komen in het aansluitingscontract.

Febeg stelt dat de door de wetgeving voorziene 'Forfaitaire vergoedingen voor laattijdige (her)aansluiting', voor productie-installaties qua grootteordes te laag zijn ten opzichte van de industriële risico's en kosten die een projectontwikkelaar loopt bij vertragingen. Zij reflecteren geen evenwichtige verdeling van risico's tussen de netgebruiker en de netbeheerder. De tariefmethodologie kan volgens Febeg stimulansen voorzien aan netbeheerders om tijdig aansluitingen te realiseren in lijn met de werkelijke materiële en immateriële schade die daardoor veroorzaakt wordt. Dit kan door bijvoorbeeld in de tariefmethodologie de toepassing van zulke schadevergoedingen te voorzien (als beheersbare kosten).

Febeg verzoekt het afdoende meenemen in de tariefmethodologie van verzekeringspolissen en -premies en van de reële kosten van laattijdige (her)aansluitingen, m.a.w. niet beperkt tot de forfaitaire vergoeding.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie zorgt er voor dat de distributienettarieven een afspiegeling zijn van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare distributienetbeheerder²⁰. De distributienetbeheerder kan bepaalde van deze kosten gemaakt hebben binnen het aansluitingscontract of onder de vorm van een schadevergoeding in afwijking van de forfaitaire vergoedingen. De tariefmethodologie zorgt daarbij voor een efficiëntieprikkel, waaraan een distributienetbeheerder maximaal beantwoordt wanneer hij kosten voor inefficiënties vermijdt. Bv. de kosten van de distributienetbeheerder voor verzekeringspremies en voor door hem veroorzaakte schade zijn binnen de tariefmethodologie endogene kosten en komen in mindering van zijn winstmarge binnen het uit distributienettarieven toegelaten inkomen voor de endogene kosten. Aan de tariefmethodologie wordt bovendien een kwaliteitsprikkel gekoppeld om er zeker van te zijn dat de distributienetbeheerders voldoende aandacht schenken aan de kwaliteit van hun dienstverlening. Deze kwaliteitsprikkel zal worden ingevoerd vanaf 2017 en neemt dan onder meer de laattijdige aansluitingen mee in rekening. Dit is dan ook in het voordeel van de distributienetgebruiker. De tariefmethodologie is

²⁰ Artikel 4.1.32, §1, 5° Energiedecreet.

echter niet bedoeld om de hoogte van schadevergoedingen te bepalen. De VREG kan wel in bepaalde gevallen boetes opleggen aan de distributienetbeheerder overeenkomstig de bepalingen hiervoor in het Energiedecreet²¹. Die boetes zijn dan, zoals bepaald in de tariefmethodologie, voor rekening van de distributienetbeheerder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2. Zienswijze 7.

Zienswijze	Tussencategorie van beïnvloedbare kosten, bv. transmissienetkosten
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt zich de vraag of het niet aangewezen zou zijn om voor bepaalde kosten een tussencategorie te voorzien, naar analogie met de “beïnvloedbare kosten” die de Federale Regulator CREG hanteerde.

Febeliec is het niet per se eens met de erkenning van de kosten van het transmissienet als exogene kosten gezien verschillende evoluties, zoals het ontstaan van lussen uitgebouwd op 36kV spanningsniveau die bij de distributienetbeheerder behoren of aansluitingen van distributienetten op meerdere hoogspanningsposten op verschillende locaties en spanningsniveaus. Een efficiëntieprikkel voor actief netbeheer kan aangewezen zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt op dat de CREG de term beheersbare kosten moest hanteren omdat ze aan haar was opgelegd in de tariefmethodologie in de tarieven-KB's 2008. In zijn consultatie in 2011²² verliet de CREG die indeling.

De VREG is er niet van overtuigd dat er nood is aan een tussencategorie met ‘minder beheersbare’ beheersbare kosten of ‘meer beheersbare’ niet-beheersbare kosten. Het gaat dan over de vraag of de risico's m.b.t. het netbeheer onevenredig zouden verdeeld zijn tussen distributienetbeheerders en distributienetgebruikers. De VREG meent dat de risico's momenteel evenredig zijn verdeeld. Een onduidelijke subcategorie zou de logica en de verantwoording in de tariefmethodologie onvoldoende transparant maken, wat moet vermeden worden.

De VREG erkent dat een elektriciteitsdistributienetbeheerder enige impact kan hebben op zijn kosten voor het gebruik van het elektriciteitstransmissienet. De VREG wenst hier op toe zien binnen zijn taak tot

²¹ Zie in dat verband artikel 13.3.2. t.e.m. 13.3.4 Energiedecreet.

²² CREG, Ontwerp van besluit (Z)110908-CDC-1106 tot vaststelling van methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de elektriciteitsdistributienetten, 8 september 2011

technisch toezicht op de elektriciteitsdistributienetbeheerder. De uiteindelijke impact op de distributienettarieven is volgens de VREG op termijn zeer beperkt, aangezien de CREG de verschillen tussen de gebudgetteerde en werkelijke inkomsten voor de elektriciteitstransmissienetbeheerder volgens de overeenstemmende tariefmethodologie zal behandelen onder de vorm van regulatorie saldi.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3. Zienswijze 8.

Zienswijze	Sociale openbaredienstverplichtingen niet bemoeilijken
Belanghebbende	Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie vzw

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Samenlevingsopbouw stelt zonder meer zeer bezorgd te zijn over de financiering van de sociale opdracht van de distributienetbeheerders in de periode 2017-2020 en dat het in geen geval zo kan zijn dat de tariefmethodologie deze opdracht en de aanpak van energiearmoede zal bemoeilijken of beperken.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie erkent de kosten van de distributienetbeheerders voor de sociale openbaredienstverplichtingen. De VREG kan uit de zienswijze evenwel niet concreet afleiden op welke wijze de methodologie de taken van de distributienetbeheerders m.b.t. de sociale openbaredienstverplichtingen zou bemoeilijken of beperken. Het is niet duidelijk hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden. De tariefmethodologie bezorgt de distributienetbeheerders een budget uit hun periodieke distributienettarieven voor deze sociale openbaredienstverplichtingen volgens de gemaakte endogene kosten in de periode 2011-2015 en rekening houdend met de daarin vastgestelde kostenevolutie, meer bepaald volgens de bepalingen in de tariefmethodologie over de vaststelling van het budget endogene kosten. Indien de distributienetbeheerders in de periode 2017-2020 zouden worden geconfronteerd met een nieuwe, sterk wijzigende kostentrend, kan de VREG, indien dit nodig blijkt te zijn, vanuit het voorschotmechanisme in de tariefmethodologie vervroegd bijkomende inkomsten uit periodieke distributienettarieven ter beschikking stellen aan de distributienetbeheerders zonder afbreuk te doen aan de prikkel voor kostenefficiëntie. Daarnaast wordt nu een kwaliteitsprikkel geïntroduceerd in de tariefmethodologie waarbij de distributienetbeheerder een financiële prikkel ontvangt om te zorgen voor een continue, voldoende kwalitatieve dienstverlening aan zijn distributienetgebruikers en belanghebbenden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4. Zienswijze 9.

Zienswijze	Aan distributienetbeheerder opgelegde opdrachten als exogeen erkennen
Belanghebbenden	Eandis, Gazelco, VVSG, Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt dat behandelingskosten van openbardienstverplichtingen en kosten van sociale openbardienstverplichtingen een exogene behandeling vereisen. De netbeheerder heeft geen invloed op het aantal en de complexiteit van de dossiers, het zijn o.a. de beslissingen van de Vlaamse Regering en de mate waarin de bevolking een beroep doet op de dienstverlening, die de administratieve belasting voor de netbeheerder sturen. Volgens Eandis kan de efficiëntieprikkel in de benchmarking impact hebben op de kwaliteit van dienstverlening.

Gazelco stelt dat alle kosten die inherent zijn aan door overheden opgelegde opdrachten zouden moeten kunnen beschouwd worden als kosten waarop de distributienetbeheerders geen invloed kunnen op hebben. In het voorgestelde ontwerp van methodologie worden volgens Gazelco sommige kosten voor sociale openbardienstverplichtingen toch beschouwd als zijnde beïnvloedbaar door de netbeheerders, hetgeen volgens de belanghebbende niet het geval is, aangezien deze automatisch samenhangen met de verplichting om hiervoor in te staan. Ook inspanningen die geleverd moeten worden om een meer ecologisch verantwoord energiegebruik te stimuleren mogen geen financiële afstraffing betekenen voor de netbeheerders, deze zouden integendeel best verder gefaciliteerd worden.

VVSG vraagt hetzelfde en meer specifiek dat de kosten voor de sociale openbardienstverplichtingen als exogeen worden beschouwd. De dividenden van de gemeenten dalen wanneer distributienetbeheerders meer dan gemiddeld geconfronteerd worden met energiearmoede.

Dhr. Vanlerberghe vraagt eveneens de kosten van de distributienetbeheerder voor de sociale openbardienstverplichtingen te beschouwen als exogeen. De kosten verschillen per gebied en er is een risico dat de uitvoering van deze taken onder kwaliteitsdruk komt, wat sociaal gezien ongewenst is. Voor de aankoop van energie als sociale leverancier kan de efficiëntieprikkel behouden blijven.

Reactie op de zienswijze

De verscheidene taken van de distributienetbeheerder waarop de VREG toeziet worden o.a. opgesomd in artikel 4.1.6 van het Energiedecreet. De VREG meent dat het niet de bedoeling kan zijn dat al deze taken volgens de zienswijze van Gazelco zouden moeten beschouwd worden als exogene 'door de overheden opgelegde opdrachten'. De VREG veronderstelt dat de zienswijze van Gazelco betrekking heeft op de openbardienstverplichtingen die aan de netbeheerders worden opgelegd. De zienswijze stelt dan voor om de kosten van de distributienetbeheerders voor de uitvoering van de openbardienstverplichtingen als exogeen te beschouwen.

Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen het exogene karakter van kosten in de tariefmethodologie enerzijds en het kader waarbinnen de kosten tot stand komen anderzijds. Wanneer een distributienetbeheerder invloed kan uitoefenen op de kosten, vallen ze in de tariefmethodologie onder het trendmechanisme met vorm van nacalculatie. Dit teneinde de distributienetbeheerder een prikkel te geven om kostenbewust met de inkomsten uit de distributienettarieven om te gaan. De VREG wijst immers op het belangrijke gevolg van de zienswijze, nl. dat alle kosten van de distributienetbeheerder in de uitvoering van deze opdracht, ook deze m.b.t. zijn inefficiënties, via de distributienettarieven volledig voor rekening zouden zijn van de distributienetgebruikers. Dergelijke exogene verrekening zou betekenen dat de distributienetbeheerders geen enkele stimulans vanuit de tariefregulering ontvangen om die taken op een kostenefficiënte wijze uit te voeren. Echter dragen de distributienetgebruikers dan wel de risico's, ook al kunnen die geen enkele invloed uitoefenen op de prestaties van hun netbeheerder. Mogelijke inefficiënties in de uitvoering door de netbeheerder zou via hogere distributienettarieven aan hen worden doorgerekend.

De vermelde efficiëntieprikkel onder het inkomstenplafond voor de endogene kosten moet volgens de VREG ook genuanceerd worden. De VREG verduidelijkt dat de erkenning als endogene kosten voor bepaalde openbaredienstverplichtingen niet betekent dat de distributienetbeheerder onvoldoende inkomsten zou hebben om deze taken uit te voeren. De distributienetbeheerders ontvangen in de volgende reguleringsperiode volgens de tariefmethodologie een budget aan inkomsten uit distributienettarieven voor de endogene kosten m.b.t. de openbaredienstverplichtingen volgens hun werkelijke kosten inclusief hun evolutie zoals vastgesteld tijdens de periode 2011-2015. De tariefmethodologie werkt met een mechanisme van nacalculatie, waarbij de inkomsten vastgelegd worden volgens de hoogte én de evolutie van de werkelijke (efficiënte) kosten. Er kan hierdoor een vertraging zijn in de doorrekening van de kosten, maar dit mechanisme is gekend bij de distributienetbeheerder en zeer transparant. Inkomsten uit periodieke distributienettarieven en werkelijke kosten (voor bijvoorbeeld budgetmeters, aankoop van energie, definitieve afschrijving van dubieuze vorderingen, enzovoort) staan binnen de tariefmethodologie in relatie tot elkaar. De tariefmethodologie bevat een transparant en objectief mechanisme van nacalculatie waarmee de distributienetbeheerder ondertussen vertrouwd is en waarmee hij kan en moet rekening houden. Indien een distributienetbeheerder toch zou geconfronteerd worden met een onverwachte wijziging in zijn kostentrend tijdens een lopende reguleringsperiode, voorziet de tariefmethodologie nu dat, onder bepaalde voorwaarden, eventuele ontbrekende inkomsten onder de vorm van voorschotten al kunnen toegewezen worden aan de distributienetbeheerder tijdens een lopende reguleringsperiode zonder te hoeven wachten op de latere nacalculatie. Daarnaast wordt nu een kwaliteitsprikkel geïntroduceerd in de tariefmethodologie waarbij de distributienetbeheerder een financiële prikkel ontvangt om te zorgen voor een continue, voldoende kwalitatieve dienstverlening aan zijn distributienetgebruikers. Hij wordt daarbij beoordeeld op o.a. zijn inspanningen m.b.t. de klantentevredenheid en op zijn aandacht voor de belanghebbenden, waaronder zich ook de kwetsbare afnemers bevinden.

Voor de reacties van de VREG op zienswijzen die hierbij aansluiten, wordt de lezer verwezen naar de zienswijzen met nrs. 4, 8, 10, 11 en 15

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.5. Zienswijze 10.

Zienswijze	Exogene kosten van sociale openbaredienstverplichtingen beoordelen
Belanghebbende	Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt voor om het beoordelen en goedkeuren van de kosten voor de behandeling van de sociale openbaredienstverplichtingen – als exogene kosten – afhankelijk te maken van het volume van die dienstverlening of van criteria die aanduiden wat een terechte totale kost voor die dienstverlening kan zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG ziet een tegenspraak in de zienswijze tussen enerzijds het erkennen van bepaalde kosten als exogeen, m.a.w. waar een netbeheerder geen enkele invloed op kan hebben, en anderzijds de vraag dat de regulator deze kosten beoordeelt, bijvoorbeeld op noodzakelijkheid of redelijkheid, eventueel corrigeert volgens bepaalde criteria, en dan goedkeurt. Dergelijke behandeling spreekt het exogene karakter van de kost tegen. Het is tevens onduidelijk hoe een regulator, geconfronteerd met een informatieachterstand t.o.v. de netbeheerder, de kosten zou moeten beoordelen en mogelijk deels verwerpen wanneer hij ze tegelijk als exogeen erkent. De tariefmethodologie biedt nu al een transparante methode met redelijke efficiëntieprikkels voor deze kosten. De VREG ziet m.a.w. in deze zienswijze geen reden om de aanpak m.b.t. de sociale openbaredienstverplichtingen in de tariefmethodologie te herzien.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6. Zienswijze 11.

Zienswijze	Nog andere kosten als exogene kosten erkennen
Belanghebbenden	Synergrid, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Synergrid meldt dat een aantal kosten die de VREG als endogeen beschouwt, exogeen zijn, o.a. de financiering van de openbaredienstverplichtingen (de behandelingskosten van de openbaredienstverplichtingen en de aankoop van energie voor aan de distributienetbeheerder als sociale leverancier toegewezen klanten) en de kosten van de netverliezen. Synergrid stelt bezorgd te zijn dat distributienetbeheerders die worden geconfronteerd met gemiddeld meer kosten voor sociale openbaredienstverplichtingen op de activiteiten financieel onder druk komen. Synergrid wil ook een

exogene behandeling om te vermijden dat de sociale openbaredienstverplichtingen op een minder kwalitatieve wijze zouden worden uitgevoerd.

Eandis verzoekt volgende kosten als exogeen te behandelen: De kosten van de aankoop voor energie in het kader van de netverliezen, sociale leveringen en de reconciliatie. Ze zijn onderhevig aan prijsevoluties die buiten de controle van de distributienetbeheerder vallen. Bovendien kan een piek in deze kost bij enkele distributienetbeheerders de trend van de sector sterk en onevenredig beïnvloeden.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft onderzocht of een distributienetbeheerder kosten zelf kan beïnvloeden en heeft op basis daarvan het onderscheid gemaakt tussen endogene en exogene kosten in de tariefmethodologie. Het is belangrijk op te merken dat een distributienetbeheerder geen prikkel ontvangt voor kostenefficiëntie wanneer een kost in de tariefmethodologie als exogeen wordt erkend (heeft dan immers geen impact op de winstgevendheid van de distributienetbeheerder) maar dat dit net toegelaten wordt omdat een stimulans in die gevallen niet zinvol is.

De belanghebbende vermeldt behandelingskosten van de openbaredienstverplichtingen als mogelijk exogene kosten. De VREG ziet momenteel niet welke behandelingskosten toch nog als exogeen zouden moeten beschouwd worden. Indien een netbeheerder zelf intern kan bepalen hoe en met welke mensen en middelen hij een bepaalde taak, die aan de ganse sector wordt opgelegd, wenst uit te voeren, kunnen de eraan gekoppelde kosten niet als exogeen, m.a.w. volledig voor rekening van de distributienetgebruikers, beschouwd worden. Er dient dan een efficiëntieprikkel te zijn.

Ook de in de zienswijze vermelde kosten voor de aankoop van energie beschouwt de VREG als endogeen. Deze zienswijzen werden reeds gemeld in het kader van de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016. Wat betreft de netverliezen en de gelijkaardige restterm uit de reconciliatie verwijst de VREG naar zienswijze nr. 15 in het consultatieverslag van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016. Wat betreft de aankoop van energie voor sociale leveringen verwijst de VREG naar de zienswijze nr. 17 in hetzelfde consultatieverslag. Deze zienswijze m.b.t. de kosten van energie komen ook verderop in deze tekst terug in de zienswijzen nrs. 13 en 14. De zienswijze m.b.t. de behandelingskosten van openbaredienstverplichtingen werd in voorliggend document al gegeven in zienswijze nr. 9 en komt verder terug in zienswijze nr. 15.

De VREG ziet in deze zienswijze alvast geen overtuigende argumenten die hem ertoe zouden kunnen bewegen om de stabiele en transparante aanpak in de tariefmethodologie te wijzigen. Alle distributienetbeheerders worden geconfronteerd met de prijzen voor energie en, indien eventuele pieken zich zouden beperken tot één distributienetbeheerder, betekent dit volgens de VREG nog niet dat de vorm van benchmarking en nacalculatie in de tariefmethodologie onevenredig zou zijn. Elke distributienetbeheerder wordt immers gelijk geprikkeld om te zorgen voor een efficiënt netbeheer. Endogene kosten worden uiteindelijk ook verrekend in de distributienettarieven maar via het transparante mechanisme van nacalculatie in de tariefmethodologie, waarbij de hoogte en de algemene trend van de werkelijke endogene kosten wordt bevestigd. Het toegelaten inkomen wordt daarbij vastgesteld op het niveau en volgens de evolutie van de meest recente werkelijke efficiënte kosten. De

nu geïntroduceerde kwaliteitsprikkel in de tariefmethodologie 2017-2020 zorgt er tegelijk voor dat de distributienetbeheerder een evenwicht dient te vinden tussen kostenefficiëntie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7. Zienswijze 12.

Zienswijze	Kosten van interne desinvesteringen niet vergoeden
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Essenscia heeft vragen bij de keuze van de VREG om de kosten van desinvesteringen mee te nemen in de berekening van het toegelaten inkomen. Het vergoeden van desinvesteringen lijkt volgens Essenscia een vrijgeleide te geven aan de veroorzakers ervan. Gezien opbrengsten van schadevergoedingen ingerekend mogen worden, zouden desinvesteringen die niet het gevolg zijn van externe factoren niet mogen vergoed worden.

Febeliec wenst een sterk voorbehoud te formuleren ten aanzien van het meenemen van kosten van desinvesteringen in de berekening van het toegelaten inkomen zonder onderscheid naar de mogelijke oorzaak van de desinvestering. Ze vraagt met aandring deze kosten met de nodige aandacht op te volgen teneinde oneigenlijk gebruik van deze methode te voorkomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG had al kennis van deze zienswijze zoals gesteld door Essenscia²³. De VREG ziet nu geen nieuwe elementen die zijn standpunt hieromtrent zouden kunnen doen wijzigen. In de tariefmethodologie wordt verder verduidelijkt waarom de desinvesteringen als endogene kosten worden beschouwd. De VREG erkent dat er een spanningsveld kan bestaan tussen de kosten van de desinvesteringen en de vraag van distributienetgebruikers of deze aan hen doorgerekende kosten gerechtvaardigd zijn. De tariefmethodologie zet de distributienetbeheerder alvast binnen zijn jaarlijks inkomstenplafond aan om de kosten van door externen veroorzaakte desinvesteringen bij hen te recupereren, zodat de kost voor de distributienetgebruiker beperkt blijft. De VREG meldt daarnaast dat bepaalde distributienetbeheerders opmerken dat de huidige afschrijvingstermijnen de levensduur van de activa zouden overtreffen²⁴ en dus de desinvesteringen boekhoudkundig in de hand zouden werken. De VREG verduidelijkt en benadrukt dat dit niet concreet werd aangetoond.

²³ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 13, p. 19.

²⁴ Proces-verbaal van de overlegvergadering van 2 mei 2016 tussen de VREG en de Vlaamse Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders, par. Varia p. 9: "M.b.t. dit laatste stelt Infrac dat de gehanteerde afschrijvingspercentages niet realistisch zijn."

De VREG merkt verder op dat er in de tariefmethodologie een uitdrukkelijke attestering door de commissaris van de distributienetbeheerder wordt gevraagd teneinde de werkelijke buitendienststellingen bij de distributienetbeheerder zo getrouw mogelijk weer te geven. Dit verslag omvat, overeenkomstig de historische richtlijnen door de CREG²⁵, een attestering dat enerzijds de beschreven methodiek gedurende de gespecificeerde verslagperiode op afdoende wijze is opgezet en geïmplementeerd en dat anderzijds de beschreven methodiek gedurende de gespecificeerde verslagperiode effectief heeft gewerkt. Hierbij wordt bovendien zowel de technische als financiële keten doorlopen. Deze attestering biedt de VREG aldus relatieve zekerheid omtrent werkelijke buitendienststellingen die door hem in beschouwing worden genomen ter bepaling van het toegelaten inkomen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8. Zienswijze 13.

Zienswijze	Aankopen netverliezen zijn exogene kosten
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax verzoekt de VREG consequent de netverliezen als exogene kost te beschouwen. Infrax verwijst naar externe elementen die meespelen in de bepaling van de hoeveelheden van de netverliezen (lokale productie, invoering van MIG6) en van de aankooprijzen voor netverliezen. Infrax merkt tevens op dat de VREG, door het niet beschouwen van het jaar 2009 in de kostentrend voor de tariefmethodologie 2015-2016, hiermee impliciet het wisselvallige karakter van de netverliezen erkent.

Ook Eandis meent dat de kosten van netverliezen onderhevig zijn aan prijsevoluties en andere externe factoren (o.a. lokale productie) die buiten de controle van de distributienetbeheerder vallen. Het volume van de technische netverliezen kan enkel op lange termijn beperkt beïnvloed worden via netversterkingen in combinatie met de juiste materiaalkeuze. De geplande invoering van de MIG6 zal volgens Eandis de netverliezen doen toenemen. Eandis meldt door middel van een voorbeeldberekening met kostenpiek bij één distributienetbeheerder in het eerste jaar van de beschouwde historische periode, dat de benchmarking in de tariefmethodologie de distributienetbeheerders die niet met een kostenpiek werden geconfronteerd, onterecht zou benadelen. Het blijft het uitgangspunt voor Eandis dat de kosten van netverliezen een exogene behandeling moeten krijgen.

Reactie op de zienswijze

²⁵ CREG-richtlijn van 10 februari 2011.

De VREG ontving de zienswijze dat aankopen netverliezen als exogene kosten moeten erkend worden, reeds in de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016 en reageerde daar toen op²⁶. De VREG wenst in de tariefmethodologie 2017-2020 dezelfde stabiele benadering aan te houden voor deze kosten als in de tariefmethodologie 2015-2016.

Wat betreft het door Eandis gegeven rekenvoorbeeld stelt de VREG vast dat de belanghebbende de situatie beschouwt als een momentopname zonder rekening te houden met de actuele inkomsten van de distributienetbeheerders onder de tariefmethodologie. Het laatste jaar van een beschouwde historische periode zou moeten samenvallen met het eerste jaar van de volgende beschouwde historische periode (tariefmethodologie par. 5.6.2.3). De inkomsten en hun trend worden dan bepaald op basis van de toenemende kosten door de piek in dat laatste geobserveerde jaar. De verhoogde inkomsten die daaruit voortvloeien, in het voorbeeld in combinatie met quasi gelijke kosten als vroeger zonder de kostenpiek, zouden de distributienetbeheerders zonder de kostenpiek in staat stellen om overwinsten te bekomen. De zienswijze van Eandis dat de werkwijze deze distributienetbeheerders onterecht zou benadelen, negeert dus de opeenvolgende nacalculaties. Aan de distributienetbeheerder met de kostenpiek wordt in de volgende reguleringsperiode inderdaad meer inkomsten toegekend, maar onder een stabiele methode is dit ook een vorm van compensatie voor zijn verlies door de kostenpiek onder het inkomstenplafond. Het mechanisme van nacalculatie is dan naar het oordeel van de VREG op termijn logisch, redelijk en consequent.

De tariefmethodologie biedt door het nu geïntroduceerde voorschotmechanisme de mogelijkheid tot financiële flexibiliteit om desgevallend sneller met prijsschommelingen in de energieaankopen om te gaan. De VREG erkent dat op deze kosten bepaalde schommelingen kunnen optreden en wenst dit dan ook op te volgen en desgevallend de distributienetbeheerders financieel te ondersteunen binnen het vermelde kader van de tariefmethodologie wanneer dat nodig zou zijn. De VREG meent wel dat de genuanceerde efficiëntieprikkel in de tariefmethodologie (door de nacalculatie) voor deze sectorgedragen kosten moet behouden blijven.

De VREG neemt voorts akte van de interpretatie door Infrac dat de VREG, door het niet beschouwen van het jaar 2009 in de kostentrend voor de tariefmethodologie 2015-2016, hiermee impliciet het wisselvallige karakter van de netverliezen erkend zou hebben. De VREG heeft zich voor de inkomsten uit de distributienettarieven in de jaren 2015-2016 gebaseerd op de historische periode 2010-2013 omdat de door de distributienetbeheerders gemaakte kosten in die periode als de meest representatieve²⁷ werden beschouwd voor de inkomsten die nodig zouden zijn in de jaren 2015-2016. Dit was o.a. belangrijk omdat de distributienetbeheerders in die historische jaren nog niet onderhevig waren aan de nieuwe tariefmethodologie onder de VREG.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

²⁶ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 15, p. 21.

²⁷ Tariefmethodologie 2015-2016, par. 5.6.2.3.

4.4.9. Zienswijze 14.

Zienswijze	Kosten aankoop energie sociale klanten zijn exogene kosten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat het saldo van de aan- en verkoop van energie ten behoeve van sociale klanten (sociale openbaredienstverplichtingen) eveneens exogeen is. De verkoopprijs van elektriciteit voor sociale klanten wordt bepaald door de federale regulator CREG, zodat de netbeheerder hierop geen enkele impact heeft. Het is volgens Infrax niet logisch dat bv. wijzigingen aangebracht door de CREG in de berekeningswijze van het tarief ten laste zouden vallen van de netbeheerder. De aankoopprijs van de energie is volgens de belanghebbende het resultaat van een rigoreus te volgen aanbestedingsprocedure.

Reactie op de zienswijze

De VREG nam kennis van de zienswijze tijdens de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016²⁸. De VREG houdt in de tariefmethodologie 2017-2020 dezelfde stabiele werkwijze aan als in de tariefmethodologie 2015-2016 voor wat betreft de kosten voor aankoop van energie voor sociale klanten. De VREG ziet in de zienswijze nu geen nieuwe elementen die hem er toe zouden kunnen bewegen zijn standpunt te herzien.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.10. Zienswijze 15.

Zienswijze	Administratiekost voor openbaredienstverplichtingen zijn exogene kosten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax verzoekt om de administratiekosten die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de verwerking en/of uitvoering van de verschillende openbaredienstverplichtingen (REG, sociale openbaredienstverplichtingen, groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten, laadpalen,...) te beschouwen als exogene kosten.

²⁸ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 17, p. 23.

Reactie op de zienswijze

De VREG nam kennis van een gelijkaardige zienswijze tijdens de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016²⁹. De VREG houdt in de tariefmethodologie 2017-2020 dezelfde stabiele werkwijze aan als in de tariefmethodologie 2015-2016 voor wat betreft deze kosten. De VREG blijft er van overtuigd dat de netbeheerders een redelijke prikkel voor kostenefficiëntie mogen ontvangen voor deze taken, die volledig zou wegvallen indien de kosten exogeen zouden zijn. De VREG ziet in de zienswijze nu geen nieuwe elementen die hem er toe zouden kunnen bewegen zijn standpunt te herzien.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.11. Zienswijze 16.

Zienswijze	Kosten voor oplaadpunten zijn exogene kosten
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt voor, omdat de effectieve kosten of opbrengsten verbonden aan het uitvoeren van de openbaredienstverplichtingen m.b.t. de oplaadpunten voor elektrische voertuigen per distributienetbeheerder verschillend zijn en om de administratiekosten tot een minimum te beperken, om de kosten verbonden aan deze openbaredienstverplichtingen te beschouwen als exogene kosten. Dat er dan geen efficiëntieprikkel is, is volgens Infracx onterecht door een nauw overleg met de Vlaamse administratie en eventueel ook de VREG. Op die manier worden volgens Infracx ook de administratieve lasten tot een minimum beperkt.

Reactie op de zienswijze

De VREG nam reeds kennis van deze zienswijze in de consultatie [CONS-2016-03](#) over de wijziging van de tariefmethodologie 2015-2016 naar aanleiding van de invoering van de openbaredienstverplichtingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen.

De VREG verwijst naar zijn reacties in het consultatieverslag [RAPP-2016-10](#) van 28 juni 2016 over de consultatie [CONS-2016-03](#) met betrekking tot wijziging van de tariefmethodologie 2015-2016 naar aanleiding van de invoering van de openbaredienstverplichtingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen op de verwante zienswijzen nrs. 2, 4, 8, 9, 14 en 15.

²⁹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 20, p. 26.

De VREG ziet nu geen nieuwe elementen die hem van standpunt kunnen doen wijzigen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.12. Zienswijze 17.

Zienswijze	Nieuwe en uitzonderlijke kosten zijn exogene kosten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax verzoekt om in geval van nieuwe en uitzonderlijke omstandigheden de desbetreffende kosten minimaal tijdens de lopende reguleringsperiode als exogeen te beschouwen.

Reactie op de zienswijze

De VREG is vertrouwd met een gelijkaardige zienswijze in het kader van de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016.³⁰ De VREG herneemt in de tariefmethodologie 2017-2020 dezelfde stabiele benadering als in de tariefmethodologie 2015-2016. De zienswijze brengt geen concrete nieuwe inzichten met zich mee die de VREG zijn houding zou doen herzien. De VREG zal, in geval van nieuwe en onvoorziene activiteiten, dan onderzoeken en oordelen hoe de eventuele nieuwe kosten moeten worden behandeld in de tariefmethodologie. In het geval een wijziging van een tariefmethodologie zou nodig zijn, dan zal de VREG over het voorstel van aanpassing overeenkomstig de regelgeving eerst consulteren.

Verder biedt de tariefmethodologie door het nu geïntroduceerde voorschotmechanisme de mogelijkheid tot financiële flexibiliteit om desgevallend sneller met nieuwe of uitzonderlijke endogene kosten te kunnen omgaan en dit zonder afbreuk te doen aan de prikkel voor kostenefficiëntie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.13. Zienswijze 18.

Zienswijze	Kosten nieuwe activiteiten eerst exogeen
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

³⁰ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 14, p. 20.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac stelt dat er geen garantie is dat de kosten van nieuwe openbardienstverplichtingen (fraude, uniek loket, REG-premies, armoedebestrijding, ...) en van nieuwe investeringsprogramma's (slimme meters, Atrias, kosten back end DNB's, ...) volledig gerecupereerd kunnen worden. Dit betekent volgens Infrac een rem op de innovatie en daarom worden deze kosten best beschouwd als exogene kosten in de tariefperiode waarin ze worden opgelegd.

Voor de kosten van nieuwe activiteiten wijst Eandis op het probleem van niet tijdige, onvolledige recuperatie en prefinanciering van kosten. Eandis is voorstander om de kosten van nieuwe activiteiten tijdelijk als exogeen te behandelen. De voorschotregeling is volgens haar pas effectief als het fenomeen van kostenstijging zich symmetrisch over de distributienetbeheerders en in de tijd gedraagt wat niet altijd voorkomt.

Reactie op de zienswijze

De VREG wijst erop dat een garantie op volledige recuperatie van de kosten elke stimulans om kostenefficiënt te werken bij de distributienetbeheerder, die optreedt als een monopolist voor de klanten in zijn netgebied, zou wegnemen. Bovendien is het net aan het begin van nieuwe activiteiten belangrijk dat men goed nadenkt over de wijze waarop men de taken het meest efficiënt zal uitvoeren. Het is zeker niet aangewezen om de risico's van de gevolgen van die eerste beslissingen bij de distributienetgebruikers te leggen die wel de distributienettarieven moeten betalen maar zelf geen invloed hebben op die beslissingen. Een redelijke efficiëntieprikkel blijft noodzakelijk, in combinatie met het mechanisme van nacalculatie in de tariefmethodologie die er voor zorgt dat de inkomsten op het niveau en trend liggen van de geobserveerde werkelijke efficiënte kosten.

Wanneer de nieuwe activiteiten sectorgedragen zijn, meent de VREG dat de kosten kunnen meegenomen worden in het stabiele en transparante mechanisme van de benchmarking met nacalculatie in de tariefmethodologie, waarin de inkomsten overeenkomstig de sectortrend van de kosten worden verdeeld onder de distributienetbeheerders volgens hun historisch aandeel in die kosten. Nieuwe kosten voor nieuwe activiteiten zorgen bovendien voor een positieve bijdrage (stijging) in de kostentrend en dus ook in de volgende inkomsten (geëxtrapoleerd toenemend in de tijd). De in de zienswijze voorgestelde 'exogene' gelijktijdigheid van kosten en inkomsten is echter vragen om een vorm van cost-plus of rendementsregulering, waar een efficiëntieprikkel voor de netbeheerder ontbreekt, waardoor de VREG hiervan geen voorstander van is.

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn eerdere reactie op een gelijkaardige zienswijze in de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016.³¹

Conclusie

³¹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringperiode 2015-2016, zienswijze nr. 14, p. 20.

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.14. Zienswijze 19.

Zienswijze	Doorrekening kosten leveranciers in distributienettarieven
Belanghebbenden	Infrax, Eandis, Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax stelt dat de leveranciers pleiten voor het aanrekenen van administratieve kosten en van de kosten verbonden aan het incassorisico aan de distributienetbeheerders. Volgens Infrax zijn de distributienetbeheerders bereid om bepaalde kosten te dragen als ze verwerkt worden in de nettarieven. Momenteel is hiervoor niets voorzien in de tariefmethodologie.

Volgens Eandis dienen de vernoemde kosten als exogene kosten te worden beschouwd en heeft de VREG dat principe al mondeling bevestigd. Eandis verzoekt om de nodige bepalingen ter zake in de tariefmethodologie op te nemen.

Febeg vraagt om in de tariefmethodologie een vergoeding vanuit de distributienetbeheerder voor het incassorisico en de administratieve kosten van de leveranciers op te nemen. Deze vergoeding zou moeten gekwalificeerd worden als exogene kost gezien ze voortvloeit uit het huidige marktmodel.

Reactie op de zienswijze

Het is juist dat omtrent de vermelde kosten niets werd voorzien in de geconsulteerde tariefmethodologie. De VREG erkent dat hieromtrent besprekingen met vertegenwoordigers van de VREG worden gevoerd maar dit zonder dat de betrokken partijen daaruit rechten konden putten. De standpunten die personeelsleden van de VREG hebben geponeerd tijdens deze besprekingen kunnen geen voorafname inhouden op te consulteren formele beslissingen. Zij zijn geuit binnen het kader van een overleg doch binden de VREG niet, en vormen geen belemmering voor de verdere uitoefening van de tarifaire bevoegdheid van de VREG. De besluitvorming dient de geëigende weg te volgen alvorens deze kan uitmonden in een formele beslissing van de regulator.

De VREG kan in de tariefmethodologie nog niet concreet rekening houden met eventuele toekomstige beslissingen. Pas indien er een gedragen akkoord is tussen de toegangshouders en de distributienetbeheerders over de invoering en de modaliteiten van een vergoedingsmechanisme, dat tot stand is gekomen in overleg met de VREG, zal de VREG een aparte consultatie overwegen over dit onderwerp. Die consultatie kan dan eventueel leiden tot een aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.15. Zienswijze 20.

Zienswijze	Punt 7 ontbreekt in de opsomming van de kosten die niet beschouwd worden
Belanghebbenden	Eandis, Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden merken op dat in par. 5.3.2 op p. 22 een punt 7 ontbreekt in de opsomming van de kosten die niet beschouwd worden.

Reactie op de zienswijze

Er lijkt inderdaad een punt 7 te ontbreken. Er ontbreekt echter geen punt, enkel moet de nummering aansluitend gewijzigd worden. De VREG brengt de nodige aanpassingen in par. 5.3.2 van de tariefmethodologie 2017-2020 aan.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 aan de zienswijze moet aangepast worden. In par. 5.3.2. van de tariefmethodologie wordt het geconsulteerde punt nr. 8 hernoemd naar punt nr. 7.

4.4.16. Zienswijze 21.

Zienswijze	Kosten van voorzieningen in inkomen opnemen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt om de kosten van voorzieningen voor grote investeringsprojecten in overleg met de regulator als endogene kosten in het toegelaten inkomen te kunnen opnemen. Zij brengt dit in verband met grote investeringsprojecten rond energietransitie of een vaststaande toekomstige gebeurtenis. Het aanleggen van voorzieningen biedt door spreiding van de kosten stabiliteit en kan grote tariefschommelingen uitvlakken, aldus Eandis.

Reactie op de zienswijze

De VREG is vertrouwd met deze zienswijze, die ook werd aangebracht tijdens de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016.³² De VREG ziet nu geen overtuigende argumenten in deze zienswijze om zijn mening te herzien.

³² Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 11, p. 17.

Bij belangrijke investeringsprojecten waarvoor de distributienetbeheerder vers kapitaal nodig heeft, is het volgens de VREG niet aangewezen om dit kapitaal vooraf aan te trekken en op te bouwen op basis van verhoogde inkomsten uit distributienettarieven. De VREG verduidelijkt dat de hoogte van de distributienettarieven voornamelijk wordt bepaald door de kosten, zoals de kosten voor afschrijvingen, van de distributienetbeheerder. Afschrijvingskosten zijn slechts een fractie van de aanschaffingswaarde van de materiële gereguleerde activa. Bij een behoefte aan vers kapitaal voor de uitvoering van een nieuwe golf van investeringen, richt een distributienetbeheerder zich dus best tot de kapitaalmarkten.

In de tariefmethodologie 2017-2020 is er nu de mogelijkheid om te werken met voorschotten op het toegelaten inkomen uit de distributienettarieven. Dit is volgens de VREG een beter alternatief dan het via de distributienettarieven reeds aanrekenen aan de distributienetgebruikers van onzekere, nog niet-gemaakte kosten van de distributienetbeheerder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5. Zienswijzen m.b.t. de opbouw en afbouw van regulatoire rekeningen

4.5.1. Zienswijze 22.

Zienswijze	Saldi 2010-2014 afbouwen tegen einde 2018
Belanghebbenden	Eandis, Infrax, Synergrid

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Met betrekking tot de historische saldi van 2010-2014 pleit Eandis om het resterende deel versneld weg te werken in 2017 en 2018. Een snelle verwerking heeft een positieve impact op de financieringslasten ervan. Er kunnen volgens Eandis tevens grote problemen ontstaan bij eventuele gebiedsuitwisselingen ten gevolge van de reconductie in 2019 (d.i. de voortzetting van de distributienetbeheerders na hun statutaire einddatum, voorzien op 9/11/2019) als de saldi op dat ogenblik nog niet zijn weggewerkt. Eandis stelt dat de saldi best volledig afgebouwd worden voorafgaand aan de eventuele invoering van het capaciteitstarief, nl. het wegvallen van de saldi zal een prijsverminderend effect hebben en kan zo de eventuele herverdelingseffecten van de overgang naar een capaciteitstarief verzachten.

Synergrid stelt in haar reactie zonder meer dat Eandis pleit om de historische saldi 2010-2014 op drie jaar (periode 2016-2018) te verwerken in de distributienettarieven.

Infrax stelt ook dat gemeenten als aandeelhouders in de distributienetbeheerders overeenkomstig het decreet op de intergemeentelijke samenwerking eind 2019 kunnen overstappen naar een andere distributienetbeheerder. Bij een dergelijke overstap zou het regulatorisch actief/passief mee transfereren. Infrax meent dat het niet rechtvaardig zou zijn dat een gemeente zijn saldo aldus zou overdragen naar de distributienetgebruikers van de nieuwe distributienetbeheerder. Een oplossing hiervoor is om het regulatorisch actief/passief te vereffenen voor eind 2019. Infrax is daarom voorstander om de saldi 2010-2014 te verrekenen in de distributienettarieven over een periode van 3 jaar, dus met de nog resterende saldi einde 2016 gespreid over 2017 en 2018.

Infrax ziet ook dezelfde voordelen in een versnelde afbouw van deze saldi:

- afname van de financieringskosten wat ten goede komt aan de eindklant
- bij invoering van een mogelijk capaciteitstarief krijgen de distributienetbeheerders ruimte om op dat moment een transparante en evenwichtige tariefstructuur in te voeren.

Infrax meent dat de globale impact op het toegelaten inkomen van Infrax eerder beperkt kan zijn.

Reactie op de zienswijze

De in de zienswijze beschreven gebiedsuitwisseling betreft een (partiële) splitsing van een distributienetbeheerder waarvoor in de tariefmethodologie de nodige bepalingen zijn opgenomen betreffende de verdeling van de activa en passiva, dus inclusief de wijze van verdeling van de bedragen op de regulatoire rekeningen. De zienswijze focust op één bepaald bestanddeel in de boekhouding, de historische saldi. De VREG meent dat er evenzeer verschillen kunnen zijn in bijvoorbeeld netinfrastructuur of netouderdom, die er ook voor kunnen zorgen dat distributienettarieven bij dergelijke transactie op- of neerwaarts bewegen naargelang waar de distributienetgebruiker zich in de

nieuwe distributienetbeheerder bevindt. De zienswijze toont niet op overtuigende wijze aan hoe de huidige afbouw van de oude saldi tot grote problemen zou leiden. Nieuwe saldi worden ondertussen jaarlijks op- en afgebouwd en zullen telkens opnieuw moeten verwerkt worden. Er kan binnen de tariefmethodologie, waar wordt gewerkt met saldi voor exogene kosten, volumever verschillen, herindexering en vennootschapsbelasting, geen moment gecreëerd worden waarop alle bedragen op regulatoire rekeningen gelijk zullen zijn aan nul. Het is een realiteit waaraan men niet kan ontsnappen.

Wat betreft de afname van de financieringskosten wijst de VREG er op dat dit moet genuanceerd worden. De distributienetgebruikers zullen dan ook sneller met hogere distributienettarieven worden geconfronteerd, wat voor hun situatie weer andere financiële consequenties kan hebben. De lage interesten op de financiële markten en de huidige, lopende afbouw van de saldi maken ook dat deze financiële kosten beperkt zijn t.o.v. de globale energiefactuur. Deze zienswijze kwam ook reeds aan bod tijdens de consultatie over de afbouw van de saldi.³³

De VREG consulteert momenteel publiek³⁴ over een eventuele invoering van een meer capaciteitsgericht tarief. De VREG kan in de tariefmethodologie nu geen voorafname doen op een latere beslissing hieromtrent.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.2. Zienswijze 23.

Zienswijze	Verrekening van oude saldi over drie jaar
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt dat het prioritair is om in de tarieven de opeenstapeling van niet-doorgerekende kosten te remediëren om bijkomende kosten te vermijden. Ondanks de onduidelijkheid over de eindverantwoordelijkheid over de saldi 2009-2014 is het een feit dat ze er zijn en dat ze betaald zullen moeten worden. Daarom blijft Essenscia vragende partij voor een verrekening van de saldi over drie i.p.v. vijf jaar, hierbij ook rekening houdend met de kosten die nog zullen komen.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van deze zienswijze, die de eerdere zienswijze van de belanghebbende³⁵ bevestigt. De VREG ziet nu geen nieuwe elementen die hem zijn eerdere positie betreffende de afbouw van deze saldi (RAPP-2015-08) zouden kunnen doen herzien.

³³ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 5 oktober 2015 over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016, RAPP-2015-08, zienswijze nr. 4, p. 11.

³⁴ <http://www.vreg.be/nl/document/cons-2016-05>

Verder wenst de VREG erop te wijzen dat het Hof van beroep te Brussel in zijn arrest van 30 juni 2015³⁶ zich wel degelijk heeft uitgesproken over het feit dat het aan de VREG als bevoegde regulator toekomt om te beslissen tot het vaststellen en bestemmen van de saldi voor de exploitatiejaren 2010-2013 (wat mutatis mutandis ook geldt voor het exploitatiejaar 2014).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.3. Zienswijze 24.

Zienswijze	Oude saldi zonder nadelige effecten voor distributienetgebruikers
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot de behandeling van het historische regulator actief/passief in de tariefmethodologie formuleert Febeliec een voorbehoud en vraagt ze de VREG om deze behandeling van nabij op te volgen teneinde te vermijden dat dit tot nadelige gevolgen zou leiden voor distributienetgebruikers.

Reactie op de zienswijze

Het is voor de VREG uit de zienswijze niet geheel duidelijk hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden. Feit is dat de oude regulatorische saldi, vandaag nog niet definitief door de VREG vastgesteld, normaliter worden verrekend in de distributienettarieven. Een verrekening van een regulator tekort heeft uiteraard een verhoging van het distributienettarief tot gevolg en dat zou als een nadelig gevolg voor de distributienetgebruiker kunnen beschouwd worden, zoals vermeld in deze zienswijze. Het alternatief van de trage afbouw van de saldi heeft echter ook zijn nadelen zoals de hogere rentelasten voor de opvang van tekorten die in de distributienettarieven moeten verrekend worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.4. Zienswijze 25.

Zienswijze	Saldi van 2015 en later volledig of sneller afbouwen
------------	--

³⁵ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 5 oktober 2015 over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016, RAPP-2015-08, zienswijze nr. 3, p. 10.

³⁶ HvB Brussel 30 juni 2015, nr. 2014/AR/750, §§40 en 41

(http://www.vreg.be/sites/default/files/document/arrest_30_juni_2015_hof_van_beroep_historische_saldi.pdf)

Belanghebbenden	Infrax, Eandis
-----------------	----------------

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax wenst de nieuw opgebouwde saldi (zowel overschotten als tekorten) voor 100 % te verrekenen in het eerstvolgende tariefvoorstel, wat volgens haar ten goede komt aan het vermijden van tariefschokken, of waarbij de schommelingen worden beperkt tot een te bepalen forfaitair percentage (bv. 10 %) van het toegelaten inkomen. Het voorstel in de tariefmethodologie leidt volgens Infrax tot meer administratieve opvolging en minder transparantie voor de stakeholders. Als mogelijk alternatief kan Infrax zich vinden in een uniforme verrekening van 60 % in het eerstvolgende tariefvoorstel.

Eandis verkiest voor de afbouw van de nieuwe regulatoire saldi ook om deze voor 100% van de volledige waarde te verwerken in het eerstvolgend tariefvoorstel. Eandis stelt aldus voor om het saldo van de vennootschapsbelasting over 2015 gelijktijdig volledig af te bouwen. Bij een significante impact op de tarieven, kan een langere afbouwperiode overeengekomen worden. Een significante schommeling kan bepaald worden als forfaitair percentage van het toegelaten inkomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG is geen voorstander om elk nieuw regulatorisch saldo telkens onmiddellijk volledig (100%) te verwerken in de volgende distributienettarieven omdat dit op termijn continu onregelmatige tariefschommelingen veroorzaakt zonder transparantie voor de distributienetgebruikers die de op- en neergaande distributienettarieven betalen. De toepassing van een cap op de impact op de distributienettarieven, zoals voorgesteld in de zienswijze, zou kunnen verhelpen dat de schommelingen te sterk worden maar de VREG is er eerder van overtuigd dat de distributienettarieven aan de bron niet zo sterk hoeven te schommelen. De uniforme cap kan bovendien ook leiden tot verschillen tussen de klantengroepen, afhankelijk van welke kosten worden verrekend.

De VREG meent dat het voorstel niet logisch is wanneer gekeken wordt naar hoe de saldi ontstaan binnen de tariefmethodologie. De saldi m.b.t. de afzetvolumes, vennootschapsbelasting en de indexering zijn onderhevig aan fluctuaties, met tekorten en overschotten die elkaar zullen afwisselen en aldus deels opheffen. De exogene kosten worden jaarlijks opnieuw gebudgetteerd, ca. 5-4 maanden voor het begin van het kalenderjaar, waarbij het budget dus vrij actueel is en zowel onder- als overschat kan worden.

De af- en opbouw van de verschillende regulatoire saldi vereisen steeds opvolging, door zowel de netbeheerder als de regulator. Deze activiteit van opvolging wordt volgens de VREG op zich niet beïnvloed door de keuze van een percentage van verrekening.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.5. Zienswijze 26.

Zienswijze	Matiging van het volumerisico
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat de tariefmethodologie de distributienetbeheerder de mogelijkheid moet geven om extra inkomsten te realiseren uit netuitbreidingen en nieuwe aansluitingen. Netuitbreidingen leveren inkomsten op, maar gelet op het vaste toegelaten inkomen en het volledig exogene karakter van volume (regulatoir saldo voor volumeverschillen), kunnen deze inkomsten niet gevaloriseerd worden. Volgens Infrax zorgt de trendanalyse ervoor dat in gebieden met veel netuitbreidingen (bv. Inter-energa) het toegelaten inkomen niet volstaat om de kosten te dekken.

Reactie op de zienswijze

In de tariefmethodologie wordt het toegelaten inkomen steeds verdeeld onder de distributienetbeheerders evenredig volgens hun aandeel in de efficiënte kosten. Een distributienetbeheerder met meer kosten ten gevolge van bijvoorbeeld nieuwe investeringen, zal aldus door het mechanisme van de nacalculatie zijn inkomsten daaropvolgend zien toenemen. Er is bij de nacalculatie uiteraard een vertraging, symmetrisch voor alle evoluties, stijgende of dalende kosten.

De VREG merkt op dat in het geval van een aardgasdistributienetuitbreiding, er ook een zekere vertraging zit tussen het aanleggen van de nieuwe gasleiding en het moment waarop de woningen erlangs omschakelen op aardgas. In zekere zin worden dus de eerste kosten van een netuitbreiding aangerekend aan de bestaande klanten.

De VREG meent dat de eventuele matiging van het volumerisico volgens deze zienswijze dan ook consequent zou moeten toegepast worden voor de activiteit van de elektriciteitsdistributie. Dit staat dan echter op gespannen voet met de mogelijke daling van de energieafnames bij de activiteit elektriciteit door decentrale productie, waarbij de distributienetbeheerder een eventueel tekort in opbrengsten voor eigen rekening moet nemen. Op termijn kan men ook de lokale injectie van gas niet uitsluiten.

De VREG ziet momenteel niet in, op basis van de zienswijze, hoe de tariefmethodologie op een transparante en consistente wijze zou kunnen aangepast worden. Eventueel kan een aanpassing van het volumerisico overwogen worden bij een meer capaciteitsgerichte tariefstructuur. Vanaf dan zou het redelijker kunnen zijn om op te schuiven in de richting van een volumerisico deels voor rekening van de distributienetbeheerder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.6. Zienswijze 27.

Zienswijze	Meer verantwoording van afbouwpercentages saldi
------------	---

Belanghebbende

Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Wat betreft de afbouw van de regulatoire saldi volgt Febeliec de aanpak in de tariefmethodologie maar hebben de voorgestelde percentages volgens haar een schijnbaar arbitrair karakter. De percentages zullen een impact hebben op de tarieven die de netgebruikers moeten betalen. Febeliec vraagt een meer onderbouwde argumentatie voor de keuzes.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat het geconsulteerde voorstel over de snelheid van afbouw van regulatoire saldi arbitrair kan overkomen. De VREG achtte het dan ook noodzakelijk deze keuzes op transparante wijze in een publieke consultatie af te toetsen, eerder dan ze bijvoorbeeld op te nemen in een tariefbeslissing. Op dit moment kan de VREG uiteraard geen voorspelling maken omtrent de omvang van de toekomstige regulatoire saldi.

In de tarieven-KB's van 2008 werd beslist de saldi gedurende de regulatoire periode niet af te bouwen en te wachten met de beslissing tot bestemming en verwerking in de jaren erna. In die zin is het huidige voorstel een verbetering maar met als keerzijde een verhoogd risico op tariefschommelingen. Wat de VREG nu als belangrijk beschouwt, is het vermijden van scenario's met min of meer voorspelbare tariefschokken, bijvoorbeeld wetende dat koude en warme winters op termijn elkaar opvolgen en bepaalde volumeverschillen voor aardgas zich aldus al deels vanzelf zullen opheffen. In de tariefmethodologie wordt verklaard waarom in die context bepaalde percentages werden gekozen en het is uit de zienswijze nu niet duidelijk waar er precies nood is aan bijkomende verduidelijking. Het is voor de VREG m.a.w. onduidelijk uit de zienswijze hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6. Zienswijzen m.b.t. budget endogene kosten – trend

4.6.1. Zienswijze 28.

Zienswijze	Voor de referentieperiode 2011-2015 een correctie voorzien voor de gemeente Voeren
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Voor de bepaling van het toegelaten inkomen in de periode 2017-2020 zal de trendanalyse zich baseren op de referentieperiode 2011-2015. De VREG voorziet een correctie voor de distributienetbeheerders GHA en AGEM die respectievelijk op 1/7/2011 en op 1/1/2012 tot Iveg zijn toegetreden. Infrax stelt dat een gelijkaardige correctie moet worden voorzien voor de gemeente Voeren die op 1/1/2016 tot Inter-energa is toegetreden.

Reactie op de zienswijze

De VREG bevestigt dat in de referentieperiode 2011-2015 voor de toetreding van de gemeente Voeren tot Inter-energa een gelijkaardige correctie als deze voor GHA en AGEM wordt voorzien. De VREG erkent dat dit echter momenteel nog niet eenduidig uit de tariefmethodologie kan worden afgeleid. Daarom wordt in par. 5.6.2.3 van de tariefmethodologie een verdere specificatie toegevoegd omtrent de aanpak bij een fusie of (partiële) splitsing in de loop van de reguleringsperiode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 aan de zienswijze moet aangepast worden. In par. 5.6.2.3. van de tariefmethodologie wordt achteraan het volgende toegevoegd:

“Analoog, in het geval van een fusie of (partiële) splitsing na 2015 wordt, rekening houdende met de bepalingen in par. 7.8 en par. 9 van de tariefmethodologie, de trendberekening op basis van de beschouwde kosten, opbrengsten, activa en passiva in de periode 2011-2015 opnieuw uitgevoerd indien de nieuwe tarieven voor respectievelijk de fusie-distributienetbeheerder of de overnemende en verkrijgende distributienetbeheerders moeten worden vastgelegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de kosten, opbrengsten, activa en passiva van het respectievelijk gefuseerde of overgedragen deel van het netgebied gedurende de volledige referentieperiode.”

4.6.2. Zienswijze 29.

Zienswijze	Risico op status quo situatie
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt niet ten volle overtuigd te zijn dat het competitieve aspect in de benchmarking in de werkwijze van vaststelling van de endogene kosten een voldoende prikkel met zich zal meebrengen om distributienetbeheerders aan te zetten hun efficiëntie te verhogen. Er is volgens Febeliec een risico dat het niet zal resulteren in efficiëntiewinsten indien alle distributienetbeheerders zich zouden schikken in een status quo situatie.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat het theoretisch zou kunnen dat de distributienetbeheerders jaarlijks dezelfde endogene kosten maken, wat mogelijk zou kunnen geïnterpreteerd worden als een situatie van status quo. De methode is wel zodanig dat, in de veronderstelling dat de distributienetbeheerders tot dergelijke afspraak zouden kunnen komen, de distributienetbeheerder die zich dan niet aan die afspraak houdt en toch efficiëntiewinsten boekt, zijn voordeel doet door het bereiken van een hogere winstmarge, in de huidige en de volgende reguleringsperiode. Er is m.a.w. een risico voor een distributienetbeheerder om zich aan dergelijke veronderstelde afspraak te conformeren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.3. Zienswijze 30.

Zienswijze	Wat met badwill?
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt de vraag wat gebeurt bij badwill i.p.v. goodwill. In welke mate zou deze ten goede moeten komen van de distributienetgebruikers dan wel enkel de aandeelhouders van de netbeheerders?

Reactie op de zienswijze

Wanneer de prijs die betaald wordt voor de verwerving van een onderneming of bedrijfsafdeling lager is dan de nettowaarde van de actief- min de passiefbestanddelen van de verworven onderneming of branche, is er sprake van badwill. In analogie met de behandeling van goodwill in de tariefmethodologie, wordt ook de badwill niet in rekening genomen ter bepaling van het door de VREG toegelaten inkomen.

De VREG verwacht dat bij een transactie van fusie of overname tussen distributienetbeheerders deze gebeurt aan nettoactiefwaarde zonder enige good- of badwill, d.i. overeenkomstig de bepalingen hieromtrent in de tariefmethodologie (bijlage 3 van de tariefmethodologie). Daarom wordt eventuele goodwill, positief en ook negatief, buiten beschouwing gelaten in de tariefmethodologie. Deze aanpak zet de partijen in de transactie er ook toe aan geen good- of badwill in rekening te nemen, aangezien het bepaalde over de betrokken partijen onevenwichtige voor- en nadelen met zich zou meebrengen die alleen door een akkoord over de overname aan nettoactiefwaarde kunnen worden vermeden.

De tariefmethodologie vermeldt in par. 5.3.1 dat de rubriek 'goodwill' (MAR klasse 212 en het aandeel in de hiermee samenhangende MAR klasse 6301, 6308, 6601 en 7600) niet in beschouwing wordt genomen. Aangezien goodwill wordt geboekt als een reserve in het eigen vermogen, dewelke niet in rekening wordt genomen ter bepaling van de RAB, is de tariefmethodologie reeds volledig op dit vlak en is geen verdere verduidelijking nodig.

Verder wenst de VREG ten overvloede erop te wijzen dat in par. 7.7 van de tariefmethodologie wordt beschreven dat indien een distributienetbeheerder goederen of diensten van een werkmaatschappij verwerft, hun respectievelijke waarde in de rapporteringsmodellen dient te zijn opgenomen op basis van marktconforme prijzen, tarieven en voorwaarden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.4. Zienswijze 31.

Zienswijze	Inhaalbeweging mogelijk met impact op tarieven
Belanghebbende	Synergrid

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Synergrid verwacht dat de VREG in de tariefmethodologie stimulansen geeft voor de investeringsnoden m.b.t. de energietransitie op basis van realistische prognoses. Op deze manier moet vermeden worden dat er na vier jaar een grote inhaalbeweging moet gebeuren met een ernstige impact op de distributienettarieven.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan uit de zienswijze niet concreet afleiden waarom en in welke mate de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden. De toegelaten inkomsten worden vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de efficiënte netkosten en hun meest recente evolutie. De distributienetbeheerders werden en worden reeds vele jaren en in steeds toenemende mate geconfronteerd met een toename in decentrale productie van groene stroom. Zij hebben aldus ondertussen ruime expertise en ervaring opgebouwd m.b.t. de effecten van de energietransitie op hun netuitbouw. De hiervoor door de distributienetbeheerder uitgevoerde investeringen zitten vervat in de evolutie van de waarde van de gereguleerde materiële vaste activa van de distributienetbeheerder. In de tariefmethodologie wordt met deze evolutie onder meer rekening gehouden voor de vaststelling van de kapitaalkosten voor vreemd en eigen vermogen van de distributienetbeheerder. Indien er een breuk zou zijn in de kostentrend gedurende de reguleringsperiode, kan d.m.v. het nu geïntroduceerde voorschotmechanisme al ingegrepen worden in de toegelaten inkomsten van de distributienetbeheerders uit hun distributienettarieven zonder grote inhaalbeweging in de latere distributienettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.5. Zienswijze 32.

Zienswijze	Budgetten voor proefprojecten
Belanghebbende	Smart Grid Flanders (SGF)

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het trendmechanisme lijkt volgens SGF voornamelijk uit te monden in verbeteringen in efficiëntie op een moment dat het energienetwerk van de toekomst voor belangrijke veranderingen komt te staan. SGF pleit om een aantal gereserveerde investeringsbudgetten ter beschikking te stellen van de distributienetbeheerders. Deze kunnen ingezet worden specifiek voor het realiseren van belangrijke proeftuinen waarin nieuwe technologie op een middelgrote schaal kan ingezet worden en op de plaatsen waar de distributienetbeheerder ze het meest optimaal acht. GSF stelt een i-factor (innovatieve investeringsfactor) voor die ruimte moet bieden voor innovatieve ontwikkelingen binnen het energiesysteem teneinde een proces van innovatief denken binnen de distributienetbeheerders te stimuleren en institutionaliseren.

Reactie op de zienswijze

De VREG ziet geen tegenstrijdigheid maar wel een verband tussen een prikkel voor kostenefficiëntie en een prikkel voor innovatie. Een onderneming die kostenefficiënter wenst te presteren, zal dit onder meer trachten te bereiken door het uitdenken van competitieve, innovatieve oplossingen.

De tariefmethodologie geeft de distributienetbeheerders de nodige financiële middelen uit hun distributienettarieven voor de uitvoering van de hun opgelegde taken in de regelgeving. Hun inkomsten uit distributienettarieven worden gebaseerd op hun efficiënte kosten, zowel voor de operationele werking als voor de nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen. Er wordt aldus een budget toegewezen in de volgende reguleringsperiode aan de distributienetbeheerders op basis van hun werkelijke kosten voor o.a. onderzoek en ontwikkeling (bij Eandis zijn dit nu de projecten slimme meters, slimme netten en slimme gebruikers) in de laatste jaren (nu 2011-2015). De netbeheerders worden al sinds 2003 geconfronteerd met de groei van de decentrale productie en het effect op hun elektriciteitsdistributienetten en de kosten die dit met zich meebrengt. Die kosten van de distributienetbeheerder m.b.t. de energietransitie en hun tendens, worden ook weerspiegeld in het budget vanuit de distributienettarieven. Ook voor nieuwe investeringen in de toekomst, voorziet de tariefmethodologie dat deze kosten zullen worden erkend en mee het niveau van de efficiënte inkomsten uit toekomstige distributienettarieven zullen bepalen, via een proces van nacalculatie. De tariefmethodologie hindert de distributienetbeheerder niet om nieuwe en efficiënte investeringen uit te voeren. De tariefmethodologie verhindert ook niet dat een distributienetbeheerder investeert of blijft investeren in onderzoek en ontwikkeling. De tariefmethodologie stimuleert de distributienetbeheerder

immers tot het zoeken naar kostenefficiënties waarbij hij continu afwegingen moet maken tussen de verschillende oplossingen.

De zienswijze vraagt concreet een eerder arbitraire verhoging van de distributienettarieven voor de distributienetgebruikers zonder de garantie dat de aanwending van de extra middelen door de distributienetbeheerder globaal in het voordeel van de netgebruikers zal zijn. Dergelijke werkwijze is weinig transparant en sluit niet aan bij de prikkel tot kostenefficiëntie in de tariefmethodologie. De regulator zou moeten indringen in de werking van de distributienetbeheerders om de projecten te beoordelen, wanneer de netbeheerder met zijn kennis, ervaring en contacten met belanghebbenden hiervoor veel beter geplaatst is. De zienswijze zou de tariefmethodologie dan ook omvormen tot een soort van investeringsprogramma voor proeftuinen, wat niet de bedoeling kan zijn. Bovenal stelt zich de vraag waarom een netbeheerder, indien hij vandaag al overtuigd is dat een bepaalde technologische innovatie op termijn voor hem tot een meer kostenefficiënt netbeheer zal leiden, dit vandaag al niet zou doen. Indien hij hiervoor extra budget zou nodig hebben, voorziet de tariefmethodologie nu de mogelijkheid tot het toekennen van extra budget uit distributienettarieven onder de vorm van voorschotten.

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 3.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.6. Zienswijze 33.

Zienswijze	Infrax kan financiële situatie niet optimaliseren
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat Eandis de endogene kostentrend bepaalt en dat Infrax de trend ondergaat. Eandis kan de trend optimaliseren door te kiezen wanneer ze kosten maakt en boekt. Infrax kan de trend niet op een determinerende wijze bepalen en wordt gedwongen om Eandis te volgen in de evolutie van de kosten.

Reactie op de zienswijze

In de tariefmethodologie wordt de endogene kostentrend van de sector bepaald door de evenredige inachtnaam van de kosten van de distributienetbeheerders, waarbij het gewicht van een grotere distributienetbeheerder logischerwijze groter is. De VREG ziet hierin echter geen bepaald voor- of nadeel. Het mechanisme van benchmarking in de tariefmethodologie neemt elke distributienetbeheerder uit zijn comfortzone van het monopolie en prikkelt hem om op kostenefficiënte wijze te werken. De kostentrend bevat daarbij het geheel van alle sectorgedragen activiteiten en investeringen. Het transparante en stabiele mechanisme van nacalculatie zorgt dat er een vorm van correctie ex-post is voor werkelijke hoogte en evolutie van de efficiënte kosten, zodat alleen de

duurzame kostenbesparingen gestimuleerd worden en het geen zin heeft om de eigen kostentrend tijdelijk te manipuleren. De VREG stelt verder vast dat de zienswijze geen concrete aanpassing van de tariefmethodologie voorstelt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.7. Zienswijze 34.

Zienswijze	Één x-waarde als zelfde efficiëntiegraad
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat de toepassing van één x-waarde voor alle distributienetbeheerders enkel verantwoord is als alle netbeheerders dezelfde efficiëntiegraad bereiken hebben. De netbeheerders die in het verleden reeds belangrijke efficiëntieverbeteringen hebben doorgevoerd, worden anders gestraft omdat zij nog weinig marge tot verbetering hebben in de toekomst.

Reactie op de zienswijze

De VREG nam kennis van deze zienswijze tijdens de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016. De nu geconsulteerde tariefmethodologie is op dit punt stabiel en niet gewijzigd t.o.v. de tariefmethodologie 2015-2016. De VREG verwijst dan ook naar zijn reactie op deze zienswijze in de vorige consultatie³⁷. In de nu aangebrachte zienswijze worden geen nieuwe elementen aangebracht.

In het Energiedecreet is sprake van mogelijke regionale objectieerbare verschillen tussen de distributienetbeheerders³⁸. Indien deze zouden vastgesteld worden, zou de VREG kunnen onderzoeken of voor de gemeenschappelijke zaken efficiëntievergelijkingen mogelijk zijn tussen de distributienetbeheerders. Op dit ogenblik is dit echter niet aan de orde.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.8. Zienswijze 35.

Zienswijze	Geen rekening gehouden met objectieerbare regionale verschillen
------------	---

³⁷ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 5 oktober 2015 over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016, RAPP-2015-08, zienswijze nr. 28, p. 32.

³⁸ Artikel 4.1.32, 21° Energiedecreet: "bij de invoering van een capaciteitstarief houden de tarieven rekening met regionaal objectieerbare verschillen."

Belanghebbende	Infrax
----------------	--------

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat in de trendanalyse geen rekening wordt gehouden met objectieerbare regionale verschillen. Landelijke netgebieden zijn volgens de belanghebbende moeilijk vergelijkbaar met stedelijke netgebieden en een aantal ontwikkelingen zorgen voor structurele kostenverschillen tussen distributienetbeheerders zoals toename van decentrale productie, PV-installaties, elektrische voertuigen en nood aan uitbreiding van gasnetten.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt vast dat de zienswijze enerzijds niet aantoont dat er werkelijk objectieerbare regionale verschillen zijn en anderzijds ook niet aangeeft, als ze er zijn, hoe de tariefmethodologie dan moet aangepast worden met behoud van een efficiëntieprikkel.

Het Energiedecreet vraagt in artikel 4.1.32 21° dat de distributienettarieven bij de invoering van een capaciteitstarief rekening houden met regionaal objectieerbare verschillen. In Nederland werd hieromtrent onderzoek verricht en zag men geen verschil tussen stedelijk en landelijk. Er was wel een afzonderlijke aanpak voor gebieden met veel kruisingen van waterlopen. Vooralsnog weet niemand wat de objectieerbare verschillen bij de distributienetbeheerders in Vlaanderen zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.9. Zienswijze 36.

Zienswijze	Kosten met mogelijke pieken als exogeen
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat er geen structurele oplossing is voor eenmalige kostenpieken (bv. kost van aankoop energie in 2009) die voor de distributienetbeheerders weinig of niet controleerbaar zijn en die een grote impact kunnen hebben op de volgende inkomstentrend en met financiële impact voor de distributienetbeheerder. Infrax stelt dat de problemen kunnen vermeden worden door kosten waarop de distributienetbeheerders weinig of geen impact hebben, zoals netverliezen, te beschouwen als exogene kosten.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan niet akkoord gaan met de zienswijze omdat de hoogte van een kost geen verband houdt met de beoordeling in de tariefmethodologie of de kost endogeen dan wel exogeen is. In de

voorgestelde tariefmethodologie werd het mechanisme van de voorschotten geïntroduceerd dat net als voornaamste voordeel heeft dat hierdoor de inkomsten meer evenredig kunnen worden gespreid na het optreden van een kostenpiek of -dal. Er is geen noodzaak om kosten als exogeen te beschouwen en de stimulans voor de distributienetbeheerder tot kostenefficiëntie weg te nemen louter omdat er een vertraging zit tussen de kosten en de opbrengsten door het in de tariefmethodologie ingebouwde mechanisme van nacalculatie. De distributienetbeheerder kan niet verwachten dat de inkomsten uit distributienettarieven nog tijdens het jaar onmiddellijk met zijn kosten gelijk lopen. Dit zou trouwens een continue bijsturing vereisen van de distributienettarieven tijdens het jaar en deze instabiliteit is niet wenselijk.

De VREG verwijst hierbij tevens naar zijn reactie op een gelijkaardige zienswijze in de consultatie op de tariefmethodologie 2015-2016.³⁹

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.10. Zienswijze 37.

Zienswijze	Trend niet geschikt voor conversie L-gasnetten naar H-gas
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax stelt dat de kosten van de ombouw van het aardgasnet van laag- naar hoogcalorisch-gas sterk verschillen van distributienetbeheerder tot distributienetbeheerder. Het ziet er volgens Infrax niet naar uit dat er een nationaal fonds gecreëerd zal worden voor de financiering van deze kosten zoals voorzien in het federaal regeerakkoord. De kans is dus reëel dat de distributienetbeheerders deze kosten zelf zullen moeten dragen, maar de trendanalyse is hiervoor niet geschikt.

Ook Eandis merkt op dat de trendberekening niet werkt bij de asymmetrische situatie van de ombouw van de gasnetten van laag- naar hoogcalorisch gas. Eandis pleit ervoor dat er voor dergelijke cases een alternatieve regeling wordt uitgewerkt, nl. de kosten bij de opstart van het project worden in de reguleringsperiode van ontstaan als exogeen beschouwd. In de volgende reguleringsperiode kunnen deze kosten mee de endogene trend bepalen.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwacht dat de benchmarking in de tariefmethodologie voor endogene kosten niet geschikt is voor de verwachte kosten van de conversie van de Vlaamse gasnetten met laagcalorisch gas naar hoogcalorisch gas. Vermoedelijk, ook na een eventuele fusie van bepaalde distributienetbeheerders, zal deze ombouw immers geen gelijkmatige inspanningen vragen van de aardgasdistributienetbeheerders.

³⁹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 5 oktober 2015 over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016, RAPP-2015-08, zienswijze nr. 31, p. 35.

In het federaal regeerakkoord van 9 oktober 2014 staat te lezen: “Er wordt een nationaal fonds gecreëerd dat voorziet in de financiering van de ombouw van laag- naar hoogcalorisch gas. De regering zal een optimale financiering en kalender vaststellen.” De VREG deelt volop de bezorgdheid van de distributienetbeheerders⁴⁰ omtrent de financiering van de ombouw. De VREG heeft bij de Vlaamse Minister van Energie aangedrongen en blijft aandringen op meer duidelijkheid over deze passage, evenals om hierover terug te koppelen met de Federale minister bevoegd voor Energie. Belangrijk hierbij is, naast de vraag wanneer een dergelijk fonds opgericht zal worden, hoe en voor welke specifieke kosten de distributienetbeheerders van hieruit zullen gefinancierd worden. Die kennis zal de VREG dan toelaten om deze kosten af te zonderen in de tariefmethodologie en ze op gepaste, vermoedelijk alternatieve wijze te behandelen. Dit zal dan het voorwerp uitmaken van een consultatie over een wijziging van de tariefmethodologie.

Een eerder gesuggereerde piste van solidarisering van deze kosten over de distributienetbeheerders, vergt een voorafgaandelijke decretale ingreep, zoals dat bijvoorbeeld al het geval was voor de solidarisering van de kosten voor de opkoopverplichting tussen de distributienetbeheerders. Gelet op het federale regeerakkoord lijkt een intentie tot solidarisering van de kosten tussen de Vlaamse distributienetbeheerders op dit ogenblik weinig realistisch te zijn.

De VREG benadrukt naar de aardgasdistributienetbeheerders toe dat de tariefmethodologie momenteel dus nog geen specifieke voorzieningen bevat m.b.t. de behandeling van kosten m.b.t. projecten uitgevoerd in het kader van de conversie L/H en dus, voor zover gemaakte kosten volgens de indeling in de tariefmethodologie noch overige noch exogene kosten zijn, ze overeenkomstig dezelfde tariefmethodologie zullen worden beschouwd als endogene kosten .

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.11. Zienswijze 38.

Zienswijze	Voorschotten voor heel uitzonderlijke en gemotiveerde situaties
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec vraagt met aandrang het toekennen van voorschotten te beperken tot heel uitzonderlijke en gemotiveerde situaties, zelfs onder de situatie waarbij deze voorschotten op welbepaalde latere tijdstippen worden teruggenomen, omdat deze leiden tot verhogingen van nettarieven alvorens er verbeteringen aan de netten of de dienstverlening worden geboden.

Reactie op de zienswijze

⁴⁰ <http://www.frankblogt.be/van-arm-naar-rijk-wie-gaat-dat-betalen/>

De VREG begrijpt de bekommernis zoals ze wordt geuit in de zienswijze. De tariefmethodologie stelt niet specifiek voor welke gevallen het voorschotmechanisme zal aangewend worden maar bevat wel een reeks voorwaarden die een te gemakkelijk of frequent gebruik ontmoedigen. De beslissing tot aanwending van voorschotten behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de VREG, dewelke hij uitoefent overeenkomstig de bepalingen van de door hem vastgelegde tariefmethodologie.

De VREG merkt op dat het reeds aanwezige mechanisme tot nacalculatie in de tariefmethodologie de noodzaak tot voorschotten mildert. Het kan eventueel toch nuttig zijn voor netbeheerders om vroeger over bepaalde financiële middelen te beschikken, bijvoorbeeld wanneer ze zouden geconfronteerd worden met belangrijke nieuwe kosten voor nieuwe activiteiten.

Voorts wenst de VREG erop te wijzen dat de voorschotregeling is gebaseerd op reeds door de distributienetbeheerder gemaakte endogene kosten en dit over minstens een volledig semester. De bedenking van de belanghebbenden dat deze regeling zal leiden tot een verhoging van de nettarieven alvorens er verbeteringen aan de netten of dienstverlening worden geboden, dient aldus te worden genuanceerd.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.12. Zienswijze 39.

Zienswijze	Wanneer worden voorschotten toegepast?
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt dat het niet duidelijk is wanneer een kost 'voldoende significant en redelijk' is om in aanmerking te komen voor het voorschotmechanisme. Eandis vraagt hiervoor een aanpassing tot verduidelijking. Eandis vraagt tevens een vereenvoudiging van de administratieve procedure.

Er is volgens Eandis ook een regeling nodig voor situaties waarin de voorschotregeling geen toepassing vindt. In regel kunnen deze kosten in basis beter, in de reguleringsperiode van ontstaan, als exogeen beschouwd worden. In de volgende reguleringsperiode kunnen deze kosten mee de endogene trend bepalen.

Infrac stelt dat voorschotregeling een goed initiatief is maar administratief complex (rapport van commissaris over reële endogene kosten gedurende één semester) en niet gegarandeerd is. Minstens moet vastgelegd worden wat voldoende significant en redelijk is, bv. 0,5 % van het toegelaten endogene inkomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt dat een verhoging van het toegelaten inkomen mogelijk is indien er daar noodzaak toe bestaat. Dit kan overeenkomstig de tariefmethodologie aangetoond worden vanuit de boekhouding van de distributienetbeheerder en vraagt dus een zekere administratieve inspanning. De VREG is er geen voorstander van om zonder deze concrete aftoetsing de distributienettarieven te verhogen op vraag van een distributienetbeheerder. Dergelijke handelswijze is weinig transparant noch stabiel. Wat betreft de garantie op toepassing van het mechanisme wijst de VREG op het bestaande mechanisme van nacalculatie in de tariefmethodologie, waarbij de inkomsten volgen volgens de hoogte en trend van de actuele endogene kosten. De VREG wenst geval per geval te beoordelen waarom een kostentrend gedurende een reguleringsperiode plots zou wijzigen en in welke mate deze afwijking zich de volgende jaren zal aanhouden of versterken vooraleer over te gaan tot de gevraagde ingreep in de hoogte van de distributienettarieven. De VREG blijft⁴¹ daarbij de distributienetbeheerders aanraden om minstens contact op te nemen met de VREG vooraleer een administratief dossier in het kader van het voorschotmechanisme in te dienen.

De VREG begrijpt uit de zienswijze dat wanneer het voorschotmechanisme niet van toepassing zou zijn, dit volgens de belanghebbende betekent dat het dan niet gaat over endogene kosten gepast voor opname in de trend volgens de tariefmethodologie, m.a.w. dat dit gaat over niet-sectorgedragen inspanningen. Dit zijn dan bijvoorbeeld de plaatselijke conversie van de gasnetten van L- naar H-gas. De VREG is niet zonder meer akkoord met de zienswijze dat deze kosten initieel als exogeen zouden worden erkend, m.a.w. zonder efficiëntieprikkel en onmiddellijk volledig voor rekening van de distributienetgebruiker door integrale verrekening van de kosten in de distributienettarieven. De VREG wenst dergelijke situaties geval per geval te bekijken (zoals bv. de nieuwe activiteiten rond de oplaadpunten) en te onderzoeken teneinde hiervoor de gepaste tariefregulering mét een redelijke efficiëntieprikkel uit te werken. De VREG verwijst verder naar zijn hierbij aansluitende reacties op zienswijze nr. 18 en, in mindere mate, nr. 37.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.13. Zienswijze 40.

Zienswijze	Aanvraag voorschot vereenvoudigen en sneller voorschot geven
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis merkt op dat de distributienetbeheerder het voorschot pas kan aanvragen na de realisatie van de kost. Zo heeft de distributienetbeheerder geen zekerheid voor het ontvangen van het voorschot op het moment dat hij de kost begint te maken. Bovendien is een rapport van feitelijke bevindingen door de commissaris vereist. Dit vormt volgens de belanghebbende een administratief zware en dure procedure. De procedure wordt beter vereenvoudigd en vroeger opgestart in de tijdslijn van een nieuw project.

⁴¹ Proces-verbaal overlegvergadering 2 mei 2016 tussen de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt en de Vlaamse Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders, par. Voorschotregeling, p. 7.

Reactie op de zienswijze

De VREG ziet geen mogelijkheid om het voorschot al toe te kennen nog voordat de distributienetbeheerder kan aantonen in welke mate de verhoging van zijn distributienettarieven aangewezen zou zijn. De VREG wenst ook absoluut te vermijden dat de tariefmethodologie zou overgaan naar een budget-georiënteerde aanpak waarbij het heel onzeker is of de netbeheerder nog wordt gestimuleerd tot kostenefficiënte prestaties⁴².

De VREG herhaalt⁴³ dat een distributienetbeheerder contact kan opnemen met de VREG vooraleer een administratief dossier in het kader van het voorschotmechanisme in te dienen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.6.14. Zienswijze 41.

Zienswijze	Voorbehoud bij spreiding kosten t.g.v. wijziging waarderingsregels
Belanghebbende	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt, ten aanzien van de aanpak van de VREG om grote tariefschommelingen te vermijden die zouden voortvloeien uit wijzigingen in waarderingsregels, door deze te spreiden over langere periodes, dat zij een voorbehoud wenst te formuleren ten aanzien van de voorstellen van structuur en de periode waarover deze kunnen worden gespreid.

Febeliec stelt bovendien dat in het geval een distributienetbeheerder om welke reden ook een meer dan billijke marge heeft gerealiseerd, de distributienetgebruikers deze zo snel mogelijk dienen gerestitueerd te krijgen.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan uit deze zienswijze niet opmaken hoe de tariefmethodologie concreet zou moeten aangepast worden of waarom er een bepaald voorbehoud zou kunnen zijn. De tariefmethodologie zorgt louter voor de correcte spreiding van de impact op de kosten van een distributienetbeheerder van een wijziging in zijn waarderingsregels voor voorraden en vorderingen over die recente jaren die beschouwd worden ter bepaling van de representatieve endogene kostentrend in de tariefmethodologie. Indien een distributienetbeheerder bijvoorbeeld vorderingen sneller als dubieus wenst te erkennen, veroorzaakt dit

⁴² Zie VREG, Methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, par. 4.2.1 rendementsregulering.

⁴³ Proces-verbaal overlegvergadering 2 mei 2016 tussen de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt en de Vlaamse Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders, par. Voorschotregeling, p. 7.

in dat jaar een kostenpiek, waardoor de distributienetbeheerder, binnen het inkomstenplafond, geconfronteerd wordt met hogere kosten. Deze eenmalige kostenpiek zou de kostentrend voor vaststelling van de toegelaten inkomsten uit distributienettarieven kunstmatig kunnen verstoren, terwijl de vorderingen, waarvoor de waarderingsregels werden gewijzigd, ook betrekking kunnen hebben op vorderingen ontstaan in voorgaande jaren. De tariefmethodologie spreidt daarom deze kost over de jaren waarop deze vorderingen ook effectief betrekking hebben, opdat de inkomsten op het juiste niveau van de efficiënte kosten liggen. Analoog maar omgekeerd geldt dezelfde redenering voor een wijziging in de waardering die een plotse daling van de kosten zou veroorzaken. De oorsprong van deze daling kan ook deels in de vorige jaren liggen, waarover die daling dan boekhoudkundig correct wordt gespreid, opdat de inkomsten uit distributienettarieven in de volgende reguleringsperiode zich op het juiste verlaagde niveau zouden bevinden. Ter verduidelijking verwijst de VREG ook naar het voorbeeld in par. 1 van de bijlage 6 van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7. Zienswijzen m.b.t. budget endogene kosten – kapitaalkostenvergoeding

4.7.1. Zienswijze 42.

Zienswijze	Meetkundig marktrendement beste maar wordt niet gebruikt
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Wat betreft de berekening van de wacc stelt Febeliec dat de VREG een hele reeks hypothesen neemt die allen tot gevolg hebben dat de wacc, misschien artificieel, omhoog wordt gedrukt.

Febeliec merkt o.a. op dat voor de marktrisicopremie de tariefmethodologie (bijlage 2, par. 4.4.3.3.1) stelt dat men zou kunnen stellen dat het meetkundig gemiddelde rendement een betere, meer realistische weergave is voor het te verwachten rendement. Febeliec stelt vast dat de VREG er evenwel voor opteert om deze argumentatie niet toe te passen maar aan het meet- en rekenkundig gemiddelde elk een gewicht van 50% toe te kennen.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar de globale redenering en argumentatie hieromtrent in de bijlage 2 van de tariefmethodologie. Hij erkent dat het meetkundig gemiddelde rendement een betere, meer realistische weergave zou kunnen zijn voor het te verwachten rendement, zeker indien men er van uit gaat dat het verleden zich opnieuw zal herhalen in de toekomst. Dat is echter een onzekere voorspelling. Evenzeer zijn er in de financiële wereld argumenten dat men bij een investering enkel zou moeten rekening houden met het rekenkundig gemiddelde⁴⁴. Naar analogie met de stabiele aanpak in de tariefmethodologie 2015-2016 en hierbij op dezelfde lijn als de Nederlandse regulator ACM⁴⁵, blijft de keuze voor de 50-50 aanpak. De VREG ziet in de zienswijze geen overtuigende argumenten om deze stabiele werkwijze te wijzigen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.2. Zienswijze 43.

Zienswijze	Uitschieters en geen Verenigd Koninkrijk in tabel marktrisicopremie
Belanghebbende	Febeliec

⁴⁴ Bv. Brealy, Myers et Allen, Principles of corporate finance, 11th edition, p. 162-163, par. Arithmetic Averages and Compound Annual Returns.

⁴⁵ ACM, ACM/DE/2016/201586, Bijlage - Uitwerking van de methode voor de WACC, pt. 44: "Uit literatuur blijkt dat wetenschappers verdeeld zijn over de vraag of de ex post marktrisicopremie op basis van het meetkundig of rekenkundig gemiddelde dient te worden bepaald."

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Wat betreft de berekening van de wacc stelt Febeliec dat de VREG een hele reeks hypothesen neemt die allen tot gevolg hebben dat de wacc, misschien artificieel, omhoog wordt gedrukt.

Febeliec meent o.a. dat er een verklaring ontbreekt in de tariefmethodologie waarom het Verenigd Koninkrijk ontbreekt in de landentabel 3 van bijlage 2, ter berekening van de marktriscopremie. Volgens Febeliec heeft het land een goed ontwikkelde financiële sector en substantiële marktkapitalisatie die vaak dient als een referentie in de Europese en globale financiële markten. Tevens merkt de belanghebbende op dat er uitschieters zijn in bepaalde landen, met name voor het rekenkundig gemiddelde van Finland (8,8%) en Oostenrijk (21,5%) welke het percentage in belangrijke mate optrekken. Febeliec stelt het belang van beide landen voor investeerders in België in vraag. De door de VREG gekozen methodologie leidt hierdoor tot een substantieel hogere marktriscopremie.

Reactie op de zienswijze

De afbakening tot de landen van de eurozone voor de bepaling van de marktriscopremie heeft tot doel de invloed van wisselkoersrisico's uit te schakelen. Een investeerder in de Vlaamse distributienetbeheerders zal marktrendementen uit andere muntzones t.o.v. de eurozone omwille van het wisselkoersrisico verschillend waarderen. De VREG verwijst voor een bevestiging van deze argumentatie naar een rapport van Brattle gemaakt in opdracht van de Nederlandse regulator.⁴⁶ De landen in de tabel zijn deze die beschikbaar zijn binnen het rapport van Dimson, Marsh en Staunton.

De VREG ziet verder in de zienswijze geen overtuigende reden om, arbitrair en mogelijk zelfs discriminatoir (ten voordele van de distributienetgebruikers en ten nadele van de aandeelhouders van de distributienetbeheerder), te gaan ingrijpen in de in de geconsulteerde tariefmethodologie voorgestelde berekening van de marktriscopremie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.3. Zienswijze 44.

Zienswijze	Rentes van laatste 12 maanden voor tariefperiode nemen
Belanghebbende	Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt dat, wat betreft de beschouwde periode van de laatste 12 maanden voor de bepaling van de risicovrije rente voor het eigen vermogen in het CAPM gehanteerd in de berekening van

⁴⁶ The Brattle Group, The WACC for the Dutch TSOs, DSOs, water companies and the Dutch Pilotage Organisation, par. 6.7, p. 23, "...we use the ERP for the Eurozone..", 4 maart 2013.

de kapitaalkostenvergoeding (bijlage 2, par. 4.4.3.2.2) in de tariefmethodologie, deze best vastgelegd wordt op de laatste 12 maanden voorafgaand aan de start van de tarifieringsperiode.

Reactie op de zienswijze

In de geconsulteerde tekst werd niet vermeld dat bepaalde parameters in de berekening van de kapitaalkostenvergoeding afgeleid uit de financiële markten nog zouden worden geüpdatet na afloop van de consultatieperiode. Het voornemen tot update was initieel aanwezig maar werd verlaten na het aan de consultatie voorafgaand onderzoek door de VREG over de kapitaalkosten van vreemd vermogen van de netbeheerders⁴⁷ en het evenwicht dat diende bereikt te worden tussen de kapitaalkostenvergoedingen en de door de distributienetbeheerders gerapporteerde en geprojecteerde kapitaalkosten. Dit leek de VREG de meest transparante en stabiele werkwijze.

Daarnaast, evenwel in mindere orde, had de aanpak het voordeel dat meer transparantie en bijhorende relatieve zekerheid werd geboden aan privé-investeerders in het parallel lopende internationale biedingsproces voor aandeelhouderschap in de distributienetbeheerder Eandis Assets.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.4. Zienswijze 45.

Zienswijze	Wacc is sterk verlaagd t.o.v. de huidige periode 2015-2016
Belanghebbenden	Eandis, Synergrid, VVSG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis en Synergrid merken op dat de wacc sterk verlaagd is t.o.v. de huidige reguleringsperiode 2015-2016. Synergrid wijst op het belang van de inkomsten voor de huidige aandeelhouders, de steden en gemeenten.

VVSG stelt dat ze niet kan instemmen met de verlaging van de vergoeding voor de aandeelhouders. Dit betekent volgens de VVSG dat de appetijt van gemeenten om nog langer te investeren in energienetten een stuk kleiner wordt, waardoor de publieke verankering in gevaar kan komen. VVSG wijst op het belang van de dividenden uit het netbeheer voor de werkingskosten van de gemeenten.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de wacc daalt t.o.v. deze in de tariefmethodologie 2015-2016 maar beschouwt dit niet als een opzettelijke verlaging door de regulator. De VREG stelde in de voorgestelde tariefmethodologie 2017-2020 de vergoeding van de kapitaalkosten vast op een redelijke en

⁴⁷ Agenda overlegvergadering 2 mei 2016 tussen de VREG en de Vlaamse Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders, par. 2.2 "Er is geen update meer voorzien van de marktinfo voor de bepaling van de wacc na de consultatieperiode in 2016Q2."

transparante wijze m.b.v. actuele en historische gegevens uit de financiële markten en na publiekelijk advies door een externe consultant (Brattle). De lagere kapitaalkostenvergoeding is voornamelijk een gevolg van de wijzigende waarden voor de componenten die deel uitmaken van de berekening van de gewogen gemiddelde kapitaalkost. Afhankelijk van de waarnemingen op de financiële markten, kan de wacc zowel stijgen als dalen tussen opeenvolgende reguleringsperiodes. Investeerders in gereguleerde netbeheerders zouden vertrouwd moeten zijn met het gegeven dat een kapitaalkostvergoeding tussen twee opeenvolgende reguleringsperiodes kan verschillen. In een tariefmethodologie is de identiteit van de aandeelhouders om redenen van niet-discriminatie geen relevant element. Het is enkel belangrijk dat de kapitaalkostenvergoeding in een tariefmethodologie zich op een correct niveau bevindt. Zo zou een te hoge vergoeding bijvoorbeeld leiden tot overinvesteringen door de distributienetbeheerder en bijgevolg tot te hoge distributienettarieven. De VREG merkt tot slot op dat de in deze zienswijze vermelde wens door de aandeelhouders van een voldoende hoge winstuitkering op gespannen voet staat met een noodzaak aan vers kapitaal voor nieuwe investeringen (bv. zienswijzen nrs. 17, 18 en 21).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.5. Zienswijze 46.

Zienswijze	Sociale openbardienstverplichtingen zonder winstfactor
Belanghebbende	Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende brengt de piste aan van het doorberekenen aan de distributienetgebruikers van de netto kosten van sociale openbardienstverplichtingen evenwel zonder dat daar een winstfactor of kapitaalvergoeding bij in rekening wordt gebracht.

Reactie op de zienswijze

De distributienetbeheerder heeft een bepaalde behoefte aan kapitaal teneinde zijn taken te kunnen uitvoeren. Bepaalde van die taken kaderen binnen de openbardienstverplichtingen. Daarvoor dient hij bepaalde activa aan te houden zoals bijvoorbeeld de budgetmeters of de schuldvorderingen aan klanten in zijn rol van sociale leverancier. De kapitaalverschaffers, eigen en vreemd vermogen, zullen slechts kapitaal ter beschikking willen stellen indien ze hiervoor een vergoeding ontvangen van de onderneming. Indien de tariefmethodologie dergelijke vergoeding zou verbieden, zou dat de netbeheerder voor een probleem stellen, omdat hij voor het kapitaal voor deze activiteiten aan de kapitaalverschaffers geen vergoeding ontvangt vanuit de distributienettarieven. Het zou onlogisch zijn dat een tariefmethodologie bepaalde taken van een distributienetbeheerder niet ondersteunt. De VREG kan daarom niet akkoord gaan met deze zienswijze.

De VREG erkent evenwel dat een distributienetbeheerder binnen de tariefmethodologie een extra winst kan boeken indien hij efficiëntiewinsten boekt, ook binnen de uitvoering van de taken m.b.t. de

openbaredienstverplichtingen. Deze kostenbesparingen moeten echter duurzaam zijn. Wanneer de kosten dalen, zullen immers de latere inkomsten uit distributienettarieven deze trend volgen. Het mechanisme van nacalculatie en benchmarking in de tariefmethodologie is op dat vlak transparant. Het heeft binnen de tariefmethodologie dus geen zin voor een distributienetbeheerder om kosten louter uit te stellen wanneer hij weet dat hij ze toch zal moeten maken. Evenmin is het nuttig om winst te zoeken door uitstel van acties, wetende dat er achteraf extra kosten zullen volgen voor het wegwerken van de gecreëerde inefficiënties.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.6. Zienswijze 47.

Zienswijze	Vergoeding voor vreemd vermogen is onvoldoende om reële kosten vreemd vermogen te dekken
Belanghebbenden	Eandis, Synergrid, VVSG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt dat de vergoeding voor vreemd vermogen onvoldoende is om de reële kosten van het vreemd vermogen te dekken. Ze stelt dat de marktomstandigheden de afgelopen 2 jaar zijn gewijzigd maar dat een overeenkomstige structurele herschikking van de schuldenlast van het vreemd vermogen niet mogelijk is en een eventuele herfinanciering significante kosten met zich meebrengt. Eandis meent dat niet voldaan is aan het vijfde en negende richtsnoer in het Energiedecreet⁴⁸. Richtsnoer vijf stelt dat de tarieven een afspiegeling zijn van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare distributienetbeheerder. Het negende richtsnoer schrijft voor dat de vergoeding van in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen de distributienetbeheerder moet toelaten om de noodzakelijke investeringen te doen voor de uitoefening van zijn opdrachten en de toegang tot kapitaal mogelijk moet maken.

Synergrid stelt dat de reële financieringskost van het vreemd vermogen niet is gedekt.

VVSG stelt, zonder meer, dat in het geconsulteerde voorstel de kosten voor financiering van vreemd vermogen niet gedekt zijn en vraagt dat dit wel zo zou zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG wil voorafgaandelijk meegeven dat er weldegelijk voldaan wordt aan de voormelde richtsnoeren.

De VREG merkt op dat de gewogen gemiddelde kapitaalkost gehanteerd in de tariefmethodologie normatief is en zowel slaat op eigen als op vreemd vermogen. Het is een middel om een

⁴⁸ Zie in dat verband artikel 4.1.32, §1 Energiedecreet.

distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven, indien hij zich efficiënter kan financieren, in rentes of in kapitaalstructuur, aan te zetten tot deze efficiëntie. Deze kapitaalkostenvergoeding wordt o.a. gebaseerd op de trend en hoogte van de waarde van de gereguleerde activa en geëxtrapoleerd naar de jaren van de reguleringsperiode als vorm van nacalculatie. Indien de activa in waarde toenemen, zal de tariefmethodologie dus veronderstellen dat deze opwaartse trend wordt verdergezet tijdens de reguleringsperiode, met vergoeding aan dezelfde kapitaalkostenvergoeding. De distributienetbeheerder werkt binnen een toegelaten budget aan inkomsten uit zijn periodieke distributienettarieven. Indien hij efficiëntiewinsten kan boeken tijdens de reguleringsperiode, is hij bovendien in de mogelijkheid tot het maken van overwinsten.

De kapitaalkostenvergoeding in de tariefmethodologie is m.a.w. geen risicoloze doorrekening van de werkelijke kapitaalkosten van de distributienetbeheerder aan de distributienetgebruikers. De VREG erkent dat de distributienetbeheerder onzeker kan zijn over de werkelijke winst na aftrek van alle kosten, inclusief de werkelijke kosten voor vreemd vermogen. Investeerders in distributienetbeheerders zijn echter vertrouwd met deze onzekerheid. De VREG voorziet in de wacc een gepaste vergoeding voor het eigen vermogen volgens het CAPM, op basis van het risico dat wordt toegekend aan de investeringen in het netbeheer, waaronder een bepaald regulatorisch risico.

Tijdens het overleg dat de VREG had met de distributienetbeheerders voorafgaand aan deze publieke consultatie, heeft hij onderzocht of de hoogte van de normatieve wacc gepast is en of deze geen aanleiding zou geven tot financiële nood bij de distributienetbeheerders. De VREG heeft informatie bij de distributienetbeheerders opgevraagd, ontvangen en onderzocht. Hij heeft er mee rekening gehouden dat ze niet in de mogelijkheid zouden zijn om zich te herfinancieren in de volgende jaren. Uiteindelijk heeft de VREG hierop zijn aanvankelijke normatieve kapitaalkostenvergoeding verhoogd. De VREG merkt op dat hij echter niet geheel kan uitsluiten dat netbeheerders en financiële instellingen in de periode 2017-2020 toch tot afwijkende overeenkomsten zouden kunnen komen met gunstige herfinanciering. Ook de distributienetgebruikers dragen dus voor een deel het financieringsrisico door de verhoogde wacc.

De VREG wijst er op dat de wacc vastligt op 5,0% voor de volledige vier jaar, van 2017 t.e.m. 2020. De VREG verwacht dat de winst van de distributienetbeheerder in het begin van reguleringsperiode lager kan liggen dan op het einde omwille van de steeds dalende kosten van vreemd vermogen. Door de verhoging van de distributienettarieven voor de volledige afbouw van de historische tekorten 2010-2014 tegen einde 2020 voorzien de distributienetbeheerders dat ze hun reeds bestaande leningen verder zullen afbetalen zonder noodzaak tot opname van nieuwe leningen. Hierdoor zullen de jaarlijks door hen te betalen rentes dalen. Eveneens daalt hierdoor de gemiddelde kost van de bestaande leningen. De Nederlandse regulator ACM stelt in zijn ontwerp van methodebesluit 2017-2021 een iets hogere wacc voor van 5,03% voor 2017 maar laat die dan wel significant dalen in de daaropvolgende jaren⁴⁹.

De VREG heeft, na onderzoek van de door de distributienetbeheerders geprojecteerde rentelasten voor 2017-2020, vastgesteld dat de waarde van de wacc van 5,0% samen met de extra en gegarandeerde inkomsten van de distributienetbeheerders voor de kapitaalkosten voor hun gegarandeerde activa, moeten volstaan om de kosten van vreemd en van eigen vermogen op een voldoende wijze te dekken.

⁴⁹ ACM, Bijlage 2, kenmerk: ACM/DE/2016/201586, Bijlage - Uitwerking van de methode voor de WACC, tabel 6.

Bovendien beschouwt de VREG de vergoeding voor de gegarandeerde activa als ruim voldoende t.o.v. het risico dat deze activa werkelijk inhouden voor de kapitaalverschaffers (cfr. rapport Brattle).

De VREG betwijfelt sterk dat de geconsulteerde tariefmethodologie de distributienetbeheerder ervan zou weerhouden geen toegang te hebben tot de kapitaalmarkten. Integendeel, er werden nog tijdens de consultatieperiode belangrijke engagementen aangegaan voor inbreng van vers kapitaal in Vlaamse distributienetbeheerders.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.7. Zienswijze 48.

Zienswijze	Verhouding 21/79 i.p.v. 35/65 nemen voor kost vreemd vermogen
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt voor om de berekening van de kapitaalkostvergoeding vreemd vermogen te wijzigen naar de naar haars inziens realistische verhouding 21% heden/79 % verleden (i.p.v. 35%/65%) omdat minder dan 35% van de eigen leningen zal geherfinancierd worden in de komende vier jaar. Vervroegde aflossing of terugbetaling van leningen is niet mogelijk of financieel niet haalbaar. De verhouding eigen vermogen op RAB en nettobedrijfskapitaal voor elektriciteit en gas was bij Infracx einde 2015 ruim 70%. Infracx stelt dat het gemiddelde interestpercentage bij Infracx in 2017-2020 3,29% is, zodat een tekort voor rekening is van de vergoeding eigen vermogen.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt uit de zienswijze dat hij het interestpercentage van 3,29% als niet betrouwbaar dient te behandelen en zal het expliciet vermelden in de tekst van bijlage 2 bij de tariefmethodologie. De VREG kende deze waarde zodat het geen verdere invloed heeft op zijn redenering in de tekst van de bijlage 2 bij de tariefmethodologie.

De VREG erkent dat het aandeel van de nieuwe leningen bij Infracx in de periode 2017-2020 kan afwijken en lager liggen dan de verhouding 35/65 weerhouden in de tekst. De VREG had reeds ter voorbereiding van de tariefmethodologie de geplande kapitaalaflossingen van de distributienetbeheerders opgevraagd. Hiermee werd rekening gehouden in de opmaak van de tariefmethodologie.⁵⁰ De VREG stelde vast dat het aanhouden van de vroegere 40/60 verhouding een relatief sterke prikkel tot herfinanciering zou aanhouden. Dit was problematisch aangezien de distributienetbeheerders melden dat ze geen mogelijkheden meer hebben tot herfinanciering. Het aandeel nieuwe leningen werd hierop verlaagd. Tegelijk werden de vergoedingen voor de gegarandeerde activa verhoogd. Wat uiteindelijk relevant is in deze discussie, is het eindresultaat van de verschillende aannames in de berekening van de gewogen

⁵⁰ Bijlage 2 van de tariefmethodologie 2017-2020, par. 4.4.4.4, eerste toets – Eandis en Infracx.

gemiddelde kost van kapitaal, het wacc-percentages dat wordt toegepast op de RAB en het nettobedrijfskapitaal van de distributienetbeheerder om het toegelaten inkomen uit de distributienettarieven te bepalen. De VREG meent dat deze wacc zich globaal op een gepast niveau bevindt, wanneer samen beschouwd met de hoge vergoedingen voor de gegarandeerde activa met laag risico en afgetoetst aan de veronderstelde werkelijke financiële lasten voor vreemd vermogen van de distributienetbeheerders in de reguleringsperiode.

Het percentage voor vreemd vermogen wordt in de tariefmethodologie toegepast op een verondersteld vreemd vermogen van 60% van de RAB en nettobedrijfskapitaal. Bij Infrac is het volume aan leningen beperkter, zodat men niet alleen moet kijken naar de hoogte van de rentevoet, waarop deze zienswijze focust, maar ook naar het werkelijke bedrag uit de inkomsten van de distributienettarieven dat aan de distributienetbeheerder zal worden aangeboden voor zijn kapitaalkosten. De VREG meent dat de zienswijze niet aantoont dat de inkomsten onvoldoende zullen zijn ten opzichte van de lasten van vreemd vermogen. De zienswijze toont ook niet aan dat de vergoeding voor het eigen vermogen boven de 40% van de RAB en nettobedrijfskapitaal⁵¹ onredelijk of niet billijk zou zijn.

Het resultaat van de in de zienswijze voorgestelde wijziging in weging zou resulteren in een hogere wacc van 5,2% i.p.v. 5,0% met daaruit volgend voor de Infrac-distributienetbeheerders een hogere vergoeding voor het eigen vermogen. De VREG benadrukt dat het belangrijk is dat de wacc zich op een juist niveau bevindt. Een te hoge kapitaalkostenvergoeding zou aanleiding kunnen geven tot overinvesteringen en tot te hoge distributienettarieven. De VREG meent dat de normatieve vergoeding aan wacc van 5%, alles bij elkaar beschouwd, gepast is en dat de zienswijze onvoldoende argumenten biedt om het bereikte evenwicht daarin te herzien of aan te passen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 deels aan de zienswijze moet aangepast worden. In de tekst in bijlage 2 par. 4.4.4.4 wordt het percentage van 3,29% expliciet vermeld.

4.7.8. Zienswijze 49.

Zienswijze	VREG stuurt aan op prikkel tot herfinanciering maar dat gaat niet
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat de VREG aanstuurt op een prikkel tot herfinanciering (vreemd vermogen) maar dat deze in het huidige financieringsklimaat voor bedrijven niet mogelijk is. De kosten die financiële instellingen aanrekenen voor de herfinanciering zijn hoger dan de mogelijke besparing.

Reactie op de zienswijze

⁵¹ Zie ook de toelichting in bijlage 2 van de tariefmethodologie 2017-2020 par. 4.4.4.4, Tweede toets – Infrac.

De VREG beseft dat de perceptie kon zijn dat hij de intentie had om de distributienetbeheerders effectief aan te zetten tot herfinanciering. De huidige rentevoeten in de markt liggen immers aanzienlijk lager dan jaren geleden. Op die manier zouden de distributienetgebruikers, die de distributienettarieven betalen, mee kunnen genieten van deze verlaagde financieringskosten. De VREG had nochtans een analoge benadering toegepast voor de wacc in de tariefmethodologie 2015-2016, waar de kost van vreemd vermogen werd samengesteld uit een simulatie met 60% oude leningen en 40% nieuwe leningen.

De distributienetbeheerders hebben in het voorjaar van 2016, tijdens het aan de publieke consultatie voorafgaand overleg met de VREG, meegedeeld dat ze hun bestaande leningen niet zonder een hoge kostprijs kunnen aflossen met nieuwe en goedkopere leningen. De VREG betreurt uiteraard deze situatie. De redenen hiervoor liggen in het verleden en de VREG verwacht van de distributienetbeheerders dan ook dat zij, onder de tariefmethodologie van de VREG met normatieve kapitaalkost, meer aandacht zullen schenken aan de mogelijkheden om op termijn leningen vervroegd af te lossen. In de tariefmethodologie zal een distributienetbeheerder die zijn leningen goedkoper kan financieren, steeds een financieel voordeel kunnen doen. De VREG wenst deze prikkel dan ook inherent te behouden naar de toekomst toe.

Wat betreft de reguleringsperiode 2017-2020 heeft de VREG de kost van het vreemd vermogen noodzakelijkerwijze moeten afstellen ten opzichte van de werkelijke, geprojecteerde kosten van vreemd vermogen door Eandis en Infrax gerapporteerd aan de VREG tijdens het aan de publieke consultatie voorafgaand overleg. De kost van vreemd vermogen wordt nog steeds uitgedrukt als aan weging van 65% oude leningen en 35% nieuwe leningen maar achterliggend werden deze verhoudingen a.h.w. op maat gemaakt van de door de distributienetbeheerders geprojecteerde rentelasten. Deze waarden kwamen tot stand in combinatie met een aanpassing van de vergoedingen die nu worden voorzien voor de kost van het kapitaal voor de gegarandeerde activa. Het is het geheel van de kapitaalkostenvergoedingen in de tariefmethodologie, zowel uit de wacc voor de RAB als de rentes voor de gegarandeerde activa, dat moet beschouwd worden en vergeleken worden met de geprojecteerde kapitaalkosten. De VREG stelde vast dat bij de keuzes zoals vermeld in de ontwerp tekst, er een redelijk evenwicht wordt bereikt tussen de vergoedingen die de distributienetbeheerders uit de distributienettarieven zouden halen en deze die men aan de kapitaalverschaffers moet betalen. Echter, men moet zich ervan bewust zijn dat er nog onzekere elementen zijn, zoals de werkelijke evolutie van de endogene kosten of de ingrepen die de overheid zou kunnen voorzien op het gebied van de evolutie van de door de distributienetbeheerders op te kopen groenestroom- en warmtekrachtcertificaten. Deze laatste activa zijn door de VREG gegarandeerd. Een kapitaalverschaffer loopt geen risico dat hij het kapitaal voor deze activa niet volledig zal kunnen recupereren. Toch zal de VREG de hogere vergoeding uit de tariefmethodologie 2015-2016 slechts gradueel jaarlijks afbouwen, als compromis tussen de hogere rentevoeten voor de oudere leningen die niet kunnen geheerfinancierd worden en de lagere rentevoeten voor de nieuwe leningen.

De VREG benadrukt m.a.w. dat men het geheel van de inkomsten uit distributienettarieven voor kapitaalkosten dient te beschouwen en dat deze moeten volstaan voor de bestaande en nieuwe leningen die de distributienetbeheerders hebben tijdens de reguleringsperiode. De prikkel tot herfinanciering, waarvan sprake in de zienswijze, werd dus noodzakelijkerwijze afgezwakt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.9. Zienswijze 50.

Zienswijze	Berekening nettobedrijfskapitaal moet aangepast worden
Belanghebbenden	Eandis, Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens Eandis is er een principiële fout in de berekening van het nettobedrijfskapitaal. Voor de posten die aan de actiefzijde worden geëlimineerd, dient ook eenzelfde bedrag uit het passief te worden geëlimineerd om de balans in evenwicht te brengen. Infrax merkt hetzelfde op.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt allereerst op dat de berekening van het nettobedrijfskapitaal een selectie is uit de balans en geen integrale weergave van de balans waar er een evenwicht moet zijn tussen actief en passief.

De VREG merkt op dat de berekeningswijze van het nettobedrijfskapitaal ongewijzigd is t.o.v. de tariefmethodologie 2015-2016, met uitzondering van de saldi m.b.t. de inkomsten en uitgaven voor de federale bijdrage, omdat de VREG er niet bevoegd voor is, en van de saldi m.b.t. de oplaadpunten. Wat betreft deze laatste saldi wordt verwezen naar de reactie van de VREG op deze zienswijze in het consultatieverslag [RAPP-2016-10](#) van de VREG van 28 juni 2016 over de consultatie CONS-2016-03 met betrekking tot wijziging van de tariefmethodologie 2015-2016 naar aanleiding van de invoering van de openbaredienstverplichtingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen, meer concreet zienswijze nr. 6 op p.14.

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op een zienswijze van Infrax m.b.t. de berekening van het nettobedrijfskapitaal in het [consultatieverslag](#) van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 75, waarbij werd voorgesteld om het nettobedrijfskapitaal te corrigeren met het regulatorisch passief. De VREG begrijpt dat de nu behandelde zienswijze geen betrekking heeft op dat regulatorisch passief en dus verschilt van de voorgaande zienswijze.

De VREG wenst verder de correctheid van de berekening in de tariefmethodologie te verduidelijken door middel van volgende redenering. Men kan vertrekken vanuit de situatie van een distributienetbeheerder die geen gegarandeerde activa (bv. geen steuncertificaten in voorraad) bezit. Het nettobedrijfskapitaal is dan het verschil tussen het eigen vermogen plus vreemd vermogen op lange termijn min de vaste activa. In de tariefmethodologie wordt de complementaire berekening beschouwd: het nettobedrijfskapitaal is het verschil tussen de vlottende activa min het vreemd vermogen op korte termijn. Op een bepaald moment wordt de netbeheerder geconfronteerd met een gegarandeerd actief, bijvoorbeeld er ontstaat een voorraad steuncertificaten. Voor de aankoop van deze voorraad heeft hij kapitaal aangetrokken (evenwicht tussen actief en passief). De tariefmethodologie veronderstelt voor de gegarandeerde activa een financiering op lange termijn, gezien de certificaten (en de saldi) niet onmiddellijk kunnen verkocht

(of gerecupereerd) worden. Dit heeft dan voor gevolg dat de actiefzijde van de balans in waarde toenam met de waarde van de certificaten, in de vlottende activa, en de passiefzijde van de balans, in vreemd vermogen op lange termijn, gelijkwaardig toenam. Als dan het nettobedrijfskapitaal opnieuw wordt berekend als het verschil tussen het eigen vermogen plus vreemd vermogen op lange termijn min de vaste activa, zou dit nettobedrijfskapitaal zijn toegenomen met een bedrag gelijk aan de waarde van de gegarandeerde activa. Complementair geldt hetzelfde indien het nettobedrijfskapitaal zou berekend worden als het verschil tussen de vlottende activa (nu inclusief de gegarandeerde activa) min het vreemd vermogen op korte termijn (ongewijzigd). Als de VREG dit zo zou laten, betekent het dat de gegarandeerde activa deel zouden uit gaan maken van het nettobedrijfskapitaal. Aldus zouden deze activa tweemaal vergoed worden: aan de hoge gewogen gemiddelde kapitaalkost (wacc) via het nettobedrijfskapitaal en aan een meer gepaste lagere vergoeding, specifiek in de tariefmethodologie voorzien voor de gegarandeerde activa. De VREG kan uiteraard niet toelaten dat de distributienetbeheerder voor eenzelfde actief in een tariefmethodologie op twee manieren een (dubbele) kapitaalkostenvergoeding ontvangt. Bovendien is een vergoeding aan wacc overdreven voor het lagere risico verbonden aan de gegarandeerde activa, zoals in de tariefmethodologie toegelicht. Omdat in de tariefmethodologie voor de berekening van het nettobedrijfskapitaal wordt gebruik gemaakt van de berekening langs de schulden op korte termijn, en de vermelde veronderstelling is dat de schulden voor de gegarandeerde activa zitten op de lange termijn, is er geen correctie nodig.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.10. Zienswijze 51.

Zienswijze	In de berekening van het nettobedrijfskapitaal voert de VREG haar stelling m.b.t. negatief nettobedrijfskapitaal niet door
Belanghebbenden	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec staat achter de stelling van de VREG m.b.t. negatief nettobedrijfskapitaal gezien de stabiele maandelijkse inkomsten vanuit de energieleveranciers, hoewel de VREG deze stelling dan verder niet doorvoert in haar berekening maar toch een waarde van 1/14^e van de jaarlijkse omzet als waarde neemt.

Reactie op de zienswijze

Het is voor de VREG onduidelijk of de belanghebbende met deze zienswijze een aanpassing van de tariefmethodologie vraagt. De tariefmethodologie is nu zodanig dat indien een distributienetbeheerder voor een boekjaar een gemiddeld nettobedrijfskapitaal heeft dat negatief is, hij hierop geen kapitaalkostenvergoeding vanuit de distributienettarieven ontvangt. Hij financiert een gedeelte van zijn RAB dan wel met goedkopere kortlopende schulden waar de tariefmethodologie voor de RAB een vergoeding aan wacc voorziet. Hij wordt aldus wel gestimuleerd om het nettobedrijfskapitaal af te

bouwen. Anderzijds leerde de VREG van Brattle dat een permanent nettobedrijfskapitaal een vergoeding aan wacc verdient, zoals gemeld in de bijlage 2 van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.11. Zienswijze 52.

Zienswijze	De financieringskost voor groenestroomcertificaten is hoger
Belanghebbenden	Eandis, Synergrid, VVSG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis meldt dat de financieringskost voor de bestaande gegarandeerde activa (tekorten en opkoop groenestroomcertificaten) hoger is in realiteit dan de vooropgestelde vergoeding in de tariefmethodologie (OLO 7 jaar voor de groenestroomcertificaten). De leningen werden volgens Eandis aangegaan in de periode 2010-2014 waarin de rente hoger was. Aan de financiering zijn volgens Eandis wel degelijk risico's verbonden. Eandis vermeldt daarbij het rente- en het herfinancieringsrisico. Het is volgens Eandis niet fair dat het financieringssaldo voor deze saldi ten laste van de distributienetbeheerder gelegd wordt.

Synergrid stelt dat het niet langer het geval zou zijn dat de vergoeding van de financieringslasten m.b.t. de voorraden groenestroomcertificaten de werkelijke financieringslasten dekt.

VVSG stelt, zonder meer, dat de financieringskosten voor de groenestroomcertificaten bij de distributienetbeheerder niet gedekt zijn en vraagt dat dit wel het geval zou zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt dat de zienswijze betrekking heeft op de bestaande gegarandeerde activa, zoals de exploitatiesaldi uit de periode 2010-2014 en de voorraad steuncertificaten in portefeuille van de distributienetbeheerder. De bemerking slaat niet op nieuw gegarandeerde activa.

De VREG merkt op dat hij bij de bepaling van de rentes voor gegarandeerde activa dient rekening te houden met de volgende elementen:

- Het feit dat de distributienetbeheerders stellen dat ze niet kunnen herfinancieren door vervroegde aflossing van de bestaande leningen.
- Het feit dat de wacc hiermee rekening houdt (verhoogd werd door de VREG in aanloop naar de consultatie).
- Het feit dat de VREG heeft onderzocht of het geheel van de financieringskosten voor vreemd vermogen, zoals geprojecteerd door de distributienetbeheerders, tijdens de reguleringsperiode kan gerecupereerd worden, inclusief een redelijke vergoeding voor de aandeelhouders.

- Het feit dat de VREG naar aanleiding van het onderzoek zowel de gewogen gemiddelde kapitaalkost heeft aangepast maar dat hij dit samen heeft gedaan met een aanpassing van de rentevoeten voor de gegarandeerde activa.
- Dat de VREG door Brattle werd aangeraden om de kapitaalkostenvergoeding voor het kapitaal aangetrokken door de distributienetbeheerder voor de aanschaf van de gegarandeerde activa gelijk te stellen aan de vergoeding voor een risicoloos actief, aangezien de tariefmethodologie de facto garandeert dat dit kapitaal volledig wordt gerecupereerd uit de distributienettarieven.
- Dat de VREG het advies van Brattle niet heeft gevolgd voor wat betreft de exploitatiesaldi 2010-2014 en deze heeft behouden op het vandaag hogere niveau van vergoeding als in de tariefmethodologie 2015-2016 (d.i. aan wettelijke rentevoet), ondanks de opinie van Brattle dat dit een overcompensatie is voor het risico dat de kapitaalverschaffer loopt.
- Dat de VREG de vergoeding voor het kapitaal van de steuncertificaten in aanloop naar de consultatie eveneens heeft verhoogd en gradueel jaarlijks zal afbouwen, vertrekkende dichtbij het niveau van vergoeding zoals voorzien in de tariefmethodologie 2015-2016.
- Dat de VREG aldus een redelijk en evenwichtig compromis heeft uitgewerkt tussen de belangen van de kapitaalverschaffers en aandeelhouders enerzijds en de distributienetgebruikers anderzijds, die nu het uitzicht hebben op een evolutie naar meer gepaste vergoedingen (en distributienettarieven) in de volgende jaren.

De zienswijze bevat een denkfout. Het is niet dat de tariefmethodologie veronderstelt dat de netbeheerder specifiek voor gegarandeerde activa een lening kan vinden en opnemen aan de lagere rente. Het bedrijf zal ook niet specifiek leningen aangaan voor deze activa, voor zover zoiets al mogelijk zou zijn. De distributienetbeheerder zal de ontleende kapitalen aanwenden voor een waaier aan activiteiten en investeringen. Het komt er dan ook op aan om het bredere kader van de kapitaalkostenvergoeding in de tariefmethodologie te beschouwen en niet de focus te vernauwen tot de rente op de oude gegarandeerde activa. De distributienetbeheerder zal in werkelijkheid kapitaalkosten betalen voor het geheel van zijn gereguleerde activa, nettobedrijfskapitaal en gegarandeerde activa samen. De aldus te betalen rente staat in verhouding tot het globale risico dat de investeerder percipieert over deze activa. Voor de gegarandeerde activa van de netbeheerder garandeert de tariefmethodologie dat dat deel van het geïnvesteerde kapitaal integraal wordt terugbetaald. Het is de verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder om de garantie van recuperatie van de kapitalen voor de gegarandeerde activa uit de distributienettarieven op een duidelijke en consistente wijze mee te delen aan de financiële markten, zodat het investeerders in staat stelt correct te kunnen oordelen over het bedrijfsrisico. De distributienetbeheerder werd hier immers reeds toe aangezet door de efficiëntieprikkel die uitgaat van de normatieve kapitaalkostenvergoeding.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.12. Zienswijze 53.

Zienswijze	VREG wijzigt spelregels m.b.t. gegarandeerde activa retroactief
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Infrac gaat de VREG voorbij aan het feit dat een zeer groot gedeelte van de voorraad certificaten ontstaan is in de periode 2010-2014 onder toezicht van de federale regulator CREG en toen gefinancierd werd op basis van de toen geldende regels, met name “embedded cost”. Door de nieuwe regels toe te passen op de financiering van de voorraden van het verleden wijzigt de VREG in feite de spelregels retroactief. Hierdoor is ook de vergoeding voor het vreemd vermogen ontoereikend. Dit heeft volgens de belanghebbende tot gevolg dat de VREG Infrac niet in staat stelt de billijke vergoeding van het eigen vermogen (beperkt tot 40% van RAB) te realiseren.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt de tariefmethodologie op met inachtneming van de richtsnoeren hieromtrent in het Energiedecreet⁵². De VREG is niet gebonden om de praktijk in voorgaande tariefmethodologieën, zoals die bijvoorbeeld werd opgelegd aan de CREG d.m.v. de tarieven-KB's van 2008, over te nemen. Ook de aanpak in de tariefmethodologie 2015-2016 week reeds af van deze tariefmethodologie. De behandeling van de voorraad certificaten die ontstaan is in de periode 2010-2014 voor wat de toekomst betreft kan dan ook verschillen van de wijze van behandeling die in het verleden aangehouden werd. In die zin is er niets retroactief aan de wijze van behandeling waarvoor de VREG gekozen heeft. De VREG tracht er wel voor te zorgen dat de opeenvolgende wijzigingen in zijn tariefmethodologie het regulatorisch risico niet zouden verhogen.

Wat betreft de kapitaalkost voor de gegarandeerde activa heeft de VREG zich gebaseerd op een duidelijk advies hieromtrent door Brattle. Brattle meent dat, aangezien de tariefmethodologie garandeert dat de door de distributienetbeheerder aangetrokken kapitalen voor de voorraden steuncertificaten en de tekorten in de regulatoire rekeningen integraal worden terugbetaald door de distributienetbeheerder doordat ze volledig worden verrekend in de distributienettarieven, ook de kost van dat kapitaal in verhouding staat tot het lage risico. De VREG heeft echter wel rekening gehouden met de historie van de leningen en de onzekerheid die er was betreffende de afwikkeling van de regulatoire rekeningen uit het verleden. De vergoeding voor het regulatorisch actief blijft dezelfde als in de tariefmethodologie 2015-2016 (wettelijke rentevoet). De voorraden steuncertificaten is een dynamisch gegeven, waarbij de distributienetbeheerders zowel nieuwe verplicht opkopen als oude verkopen. De VREG heeft hier gerekend met een looptijd van 7 jaar en met een zeer graduele aanpassing van de rentevoet.

Wat betreft het realiseren van de billijke vergoeding tot 40% van de RAB wordt verwezen naar de reactie van de VREG in zienswijze nr. 58.

Deze zienswijze geeft verder niet concreet aan hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden.

Conclusie

⁵² Artikel 4.1.32, §1 Energiedecreet.

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.13. Zienswijze 54.

Zienswijze	Te lage vergoeding voor voorraden steuncertificaten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat zij haar financiering aangegaan in het verleden dient aan te passen aan de nieuwe regels van de VREG voor gegarandeerde activa maar dit niet kan. Infrax concludeert dat de vergoeding voor het vreemd vermogen ontoereikend is en dat Infrax niet in staat zal zijn de billijke vergoeding van het eigen vermogen (beperkt tot 40 % van RAB) te realiseren.

Infrax vraagt om de nieuwe regeling voor financiering van de voorraden toe te passen voor voorraden die ontstaan vanaf 2017 (eventueel in ondergeschikte orde vanaf 2015) en de vergoeding van de financiering van de voorraden, opgebouwd in de periode 2010-2014, gelijk te stellen aan de vergoeding van het vreemd vermogen voor de reguliere activiteiten.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de zienswijze een denkfout bevat. Het is nl. niet dat zo dat de VREG verwacht dat de distributienetbeheerder specifiek voor bepaalde activa op zijn balans een bepaalde lening aan een bepaalde rentevoet kan afsluiten. Investeerders weten immers dat zij naar de globaliteit van de onderneming dienen te kijken en op die manier het risico van hun belegging in dat bedrijf zullen inschatten. Specifiek voor de gegarandeerde activa stelt de tariefmethodologie aan de kapitaalverschaffers dat deze kapitalen weinig risico bevatten. De tariefmethodologie garandeert immers dat hun kapitalen integraal worden gerecupereerd uit de inkomsten van de distributienettarieven. Wat de VREG in de tariefmethodologie doet, is dit aandeel in de activa van de distributienetbeheerder gepast beoordelen binnen de globale kapitaalkostenvergoeding die vanuit de distributienettarieven ter beschikking moet gesteld worden aan de distributienetbeheerder. De VREG baseert zich nu op de inzichten door Brattle, dat aantoonde dat de Belgische wettelijke rentevoet (tariefmethodologie 2015-2016) eigenlijk niet geschikt is voor dergelijk type van activa. Het zou mogelijk aanleiding kunnen gegeven hebben tot overwinsten voor de netbeheerders en dus te hoge distributienettarieven. De zienswijze van Infrax lijkt er van uit te gaan dat de nieuwe vergoedingen in de toekomst lager zullen liggen, wat echter volledig zal afhangen van de wijze waarop de werkelijke rentevoeten in realiteit zullen bewegen. Bijvoorbeeld bij een stijging van de rente kan de nieuwe vergoeding hoger liggen dan de vorige.

De VREG oordeelt nu dat de globale kapitaalkostenvergoeding, wacc voor RAB en nettobedrijfskapitaal en de bijzondere vergoedingen voor de activa met gegarandeerde doorrekening naar distributienettarieven, redelijk en billijk is. Een wijziging van één van de gewichten, zoals in deze zienswijze wordt voorgesteld, zal dan een invloed hebben op de andere parameters teneinde het bereikte evenwicht te kunnen behouden. De zienswijze bevat voor de VREG evenwel geen nieuwe elementen die hem er toe zouden kunnen brengen om het geheel van de voorgestelde

kapitaalkostenvergoeding te herzien. De VREG is ook geen voorstander van een opdeling van de voorraden steuncertificaten. Het zou administratief belastend zijn (welk certificaat wordt wanneer gekocht en verkocht) en de in de geconsulteerde tekst voorgestelde kapitaalkostenvergoeding voor de voorraden steuncertificaten bevat reeds een graduele evolutie, waarbij jaarlijks met 1/7de van het verschil wordt opgeschoven van oude naar nieuwe wijze van vergoeding.

Wat betreft het realiseren van de billijke vergoeding tot 40% van de RAB wordt verwezen naar de reactie van de VREG in zienswijze nr. 58.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.14. Zienswijze 55.

Zienswijze	Kapitaalkost voor gegarandeerde activa verhogen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat zij niet in de mogelijkheid is om de activa ten gevolge van tekorten en de opkoop van steuncertificaten te financieren tegen de risicovrije rente. De reële financieringskost is volgens Eandis hoger dan wat de VREG nu vooropstelt en dient minimaal gedekt te zijn. Voor de vergoeding van de tekorten moet minstens vertrokken worden van de gemiddelde rentevoet van die periode waarin de activa zijn ontstaan en dus de financiering is gestart. Voor de tekorten zou dit de gemiddelde rentevoet van de periode 2010-2014 zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst allereerst naar zijn reactie op de gelijklopende zienswijzen nrs. 52 en 54.

De VREG erkent dat voor de kost van een lening uiteraard het moment van het aangaan van de financiering relevant is, net als de door de distributienetbeheerder gekozen looptijd van de lening en het risico gepercipieerd door de kapitaalverschaffer.

In de tariefmethodologie 2015-2016 werd gebruik gemaakt van de wettelijke rentevoet voor de financiering van de gegarandeerde activa, dit zijn o.a. de historische tarifaire tekorten 2010-2014. Brattle stelde vast dat het gebruik van de wettelijke rentevoet de kapitaalverschaffer kan overcompenseren voor het risico dat hij draagt⁵³. Het risico is immers minimaal voor de gegarandeerde activa, aangezien de tariefmethodologie expliciet garandeert dat de hiervoor ontleende bedragen, ter dekking van de voorraad certificaten en van de tarifaire tekorten op regulatoire rekeningen, integraal worden gerecupereerd uit de distributienettarieven. Aangezien de door de financierder vereiste vergoeding samengaat met het door hem gepercipieerde risico, en het risico op deze activa laag is, diende de VREG

⁵³ The Brattle Group, The Cost of Capital for DSOs, Review of VREG's Methodology, 11/3/2016, par. VIII.C.

de kapitaalkostenvergoeding in de tariefmethodologie voor deze activa op een meer aangepast niveau te zetten. De wijze waarop de wettelijke rentevoet wordt bepaald, houdt immers weinig of geen verband met de perceptie van dit risico.

De VREG merkt op dat de gegarandeerde activa bestaan uit volgende drie onderdelen, waarvoor telkens een verschillende rentevoet wordt gehanteerd in de tariefmethodologie 2017-2020:

- De historische saldi 2010-2014: behoud van de wettelijke rentevoet.
 - o Deze saldi worden afgebouwd in de periode 2016-2020, a rato van 20% per jaar. De tariefmethodologie is op dit punt niet gewijzigd t.o.v. de aanpak in de tariefmethodologie 2015-2016. De VREG erkent dat de vergoeding aan wettelijke rentevoet momenteel vermoedelijk een overcompensatie inhoudt voor het risico dat de kapitaalverschaffer draagt. Anderzijds wenst de VREG wel degelijk rekening te houden met de ontstaansgeschiedenis van deze tarifaire tekorten, in een periode waarin er mogelijk wat onzekerheid is over de garantie op volledige recuperatie, aangezien de CREG de saldi slechts vastlegde tot en met 2009. De VREG stelt tegelijk echter ook vast dat de distributienetbeheerders van de afbouw van deze historische saldi gebruik zouden maken om met de extra inkomsten de korte-termijnschulden af te bouwen⁵⁴, zodat de zienswijze, als zou de financiering zijn ontstaan op het moment dat het actief ontstond, ook enigszins moet genuanceerd worden. Ook de door de distributienetbeheerder gekozen, dus soms kortere, looptijden zijn relevant.
- De nieuwe saldi ontstaan sinds 2015.
 - o Deze saldi zijn voor het eerst ontstaan in de loop van 2015. De VREG voorziet een in de tijd graduele aanpassing over de reguleringsperiode van de vergoeding van de wettelijke rentevoet in 2015-2016 naar een meer gepaste vergoeding aan overheidsobligatie. De VREG kiest daarbij voor een obligatie met een looptijd van vier jaar, de termijn waarop een nieuw regulatorisch saldo normaliter volledig is afgebouwd, volgens de in de tariefmethodologie vooropgestelde snelheden voor afbouw van saldi, en voegde additioneel 15 basispunten transactiekosten toe. Ook hiervoor meent de VREG dat deze vergoeding in de huidige obligatiemarkten nog overwinsten zou kunnen creëren voor de aandeelhouders van de distributienetbeheerders, omdat de vergoeding niet onmiddellijk in verhouding wordt gezet t.o.v. het risico.
- De voorraden steuncertificaten.
 - o Deze activa zijn ontstaan op verschillende tijdstippen, afhankelijk van de wijze waarop een distributienetbeheerder zijn voorraden steuncertificaten waardeert (volgens LIFO of FIFO bv.). De tariefmethodologie garandeert dat de waardeverminderingen m.b.t. de steuncertificaten integraal worden gedekt als exogene kosten. Het ontleende kapitaal voor de aanschaf van de steuncertificaten wordt m.a.w. in de tariefmethodologie eveneens integraal gegarandeerd vanuit de distributienettarieven, in het geval de distributienetbeheerder de steuncertificaten niet zou kunnen doorverkopen. De wettelijke rentevoet zou volgens Brattle de distributienetbeheerders overcompenseren voor het risico op de ontlening. De VREG wenst deze overcompensatie daarom op te heffen, evenwel gradueel analoog als voor de nieuwe tarifaire saldi maar over een langere termijn, volgens een OLO met langere resterende looptijd, om beter aan te

⁵⁴ Overlegvergadering VREG-distributienetbeheerders van 2 mei 2016.

sluiten bij de historische opbouw en de moeilijkheden die er waren om de certificaten vlot van de hand te doen.

De VREG beschouwt het als een denkfout van de belanghebbende om uit de tariefmethodologie te concluderen dat hij aan risicoloze rente kapitaal zou moeten ophalen voor deze specifieke activa. In werkelijkheid zal een distributienetbeheerder aan een kapitaalverschaffer niet garanderen welke activa of activiteiten hij met het ontvangen geld zal betalen. Binnen de operationele financiering maakt de onderneming van verschillende bronnen van vermogen tegelijk gebruik, en dit voor verschillende zaken tegelijk. De tariefmethodologie stelt enkel duidelijk dat op welbepaalde activa een laag risico op wanbetaling rust voor de kapitaalverschaffer. Het is aan de distributienetbeheerder om dit te benadrukken in een zoektocht naar kapitaal en de kapitaalverschaffer aldus in staat te stellen het globale risico over alle activa van de distributienetbeheerder correct in te kunnen schatten.

De VREG heeft de in de tariefmethodologie voorziene vergoeding voor de kosten van vreemd vermogen in zijn geheel bestudeerd, d.w.z. zowel de voorziene inkomsten voor kapitaalkostenvergoeding voor de RAB en het nettobedrijfskapitaal (volgens gewogen gemiddelde kapitaalkost of wacc) plus de bijkomende vergoedingen zoals hierboven vermeld voor de onderdelen van de gegarandeerde activa. De tariefmethodologie deelt de verschillende activa en hun financieringskosten op maar simuleert in zijn geheel de kapitaalkost op het geheel van de onderneming zoals een kapitaalverschaffer dit zou doen. De opdeling van de activa geeft de VREG de mogelijkheid om te komen tot een zo correct mogelijke inschatting en transparante verantwoording.

De VREG merkt ten slotte op dat de zienswijze vooral lijkt ingegeven door de actuele rentes op de financiële markten, waarbij de wettelijke rentevoet nog hoger ligt dan de rentes op de staatsobligaties. Het is mogelijk dat de verhoudingen omwisselen in de tijd. De tariefmethodologie is neutraal op dit vlak.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.15. Zienswijze 56.

Zienswijze	Andere wijze van vergoeding van bedragen op regulatoire rekeningen
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax stelt dat de werkelijke financieringskost van de tarifaire tekorten hoger is dan de wettelijke intrestvoet en verwijst naar de aangehaalde problematiek in haar zienswijze nr. 54 betreffende de voorraden steuncertificaten. Ze vraagt om de wettelijke rentevoet in de tariefmethodologie 2015-2016 te behouden voor de tarifaire saldi ontstaan vanaf 2017 (eventueel in ondergeschikte orde vanaf 2015). Infrax vraagt om de vergoeding voor de financiering van de tarifaire tekorten opgebouwd in de periode 2010-2014 te wijzigen t.o.v. de tariefmethodologie 2015-2016 naar de vergoeding van het vreemd vermogen voor de reguliere activiteiten.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar zijn reactie op zienswijze nr. 54, die hier ook van toepassing is. Wat de VREG in de tariefmethodologie doet, is dit aandeel in de activa van de distributienetbeheerder gepast beoordelen en wegen in de globale kapitaalkostenvergoeding die vanuit de distributienettarieven ter beschikking moet gesteld worden aan de distributienetbeheerder. De VREG baseert zich nu op de inzichten door consultant Brattle, dat aantoonde dat de Belgische wettelijke rentevoet (tariefmethodologie 2015-2016) eigenlijk niet geschikt is voor dergelijk type van activa. Het zou mogelijk aanleiding kunnen geven hebben tot overwinsten voor de netbeheerders en dus te hoge distributienettarieven, alhoewel dit ook afhangt van de evolutie van de rentevoeten in de financiële markten.

Bij wijze van uitzondering werd de vergoeding aan wettelijke rentevoet uit de tariefmethodologie 2015-2016 behouden voor de oude regulatoire saldi uit de periode vóór 2015. Deze bedragen droegen mogelijk een hoger risico dan de huidige saldi, wegens de onzekerheid over de afwikkeling van de saldi onder de toenmalige tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008. De saldi worden momenteel afgebouwd in de distributienettarieven zodat deze vergoeding in de komende jaren zal uitdoven. De wettelijke vergoeding toepassen voor de nieuwe regulatoire saldi, zoals in de zienswijze gevraagd, kan echter niet verder gemotiveerd worden, gezien het gebrek aan overeenstemming tussen deze rentevoet en het beleggingsrisico voor een investeerder in dit type van activa, zoals door Brattle aangetoond. Uiteraard kan dan ook de in de zienswijze voorgestelde normale vergoeding van het vreemd vermogen voor de RAB en het nettobedrijfskapitaal niet overgenomen worden voor de oude regulatoire saldi uit de periode vóór 2015, omdat ze momenteel worden afgebouwd in de distributienettarieven en hun recuperatie aldus wordt gegarandeerd, zodat deze activa niet eenzelfde investeringsrisico dragen als de RAB en het nettobedrijfskapitaal.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.16. Zienswijze 57.

Zienswijze	Nacalculatie houdt geen rekening met reële financieringslasten
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens de belanghebbende houdt de nacalculatie in de trendberekening op basis van historische activa en kosten geen rekening met de reële financieringslasten maar met een door de VREG vastgestelde gewogen gemiddelde kapitaalkost. Het mechanisme van nacalculatie mist volgens Eandis een component van kostenevolutie. Eandis is van mening dat de kapitaalkostenvergoeding een exogene behandeling toekomt.

Reactie op de zienswijze

Het trendmechanisme in de tariefmethodologie laat de VREG toe om de toegelaten inkomsten in de volgende reguleringsperiode op een kostenreflectief⁵⁵ niveau vast te stellen, op basis van de hoogte en de trend van de recente historische efficiënte operationele nettokosten en afschrijvingen. Wat betreft de component kapitaalkosten, baseert de tariefmethodologie zich telkens op de recente evolutie van de gereguleerde activa (RAB) en het nettobedrijfskapitaal. Een bepaalde actuele, recente investeringsgolf wordt daarbij verondersteld zich door te zetten in de volgende reguleringsperiode, als een vorm van nacalculatie. Indien er een trendbreuk zou ontstaan tijdens een reguleringsperiode, kan eventueel het voorschotmechanisme voorzien in de tariefmethodologie ingeschakeld worden. De methodiek werkt objectief, transparant, symmetrisch, m.a.w. gelijk ongeacht hoe de kosten of activa in werkelijkheid evolueerden en stabiel op lange termijn, waarbij steeds wordt gecorrigeerd voor eventuele invloeden van inflatie.

Met het voorschotmechanisme kan gereageerd worden op een trendbreuk in de endogene kosten. Wanneer nieuwe grote investeringsprojecten zich zouden aandienen en de distributienetbeheerder kan aantonen dat hij hiervoor bijkomend kapitaal heeft moeten aantrekken (af te leiden uit een gerapporteerde toename van de endogene kosten onder de vorm van de afschrijvingen en operationele kosten), is het evident dat het extra kapitaal bijkomende kapitaalkosten met zich meebrengt. De tariefmethodologie sluit niet uit dat de VREG hiermee zou kunnen rekening houden bij de vaststelling van de hoogte van een voorschot.

De vraag is vervolgens welk vergoedingspercentage gehanteerd moet worden voor deze activa in de volgende reguleringsperiode. Hier komt de berekening van de gewogen gemiddelde kapitaalkost (wacc) kijken:

Wat betreft de inbreng van eigen vermogen is het redelijk om te trachten in te schatten wat de gepaste vergoeding moet zijn tijdens de volgende reguleringsperiode. Het heeft hierbij geen zin te kijken naar een vergoeding die vroeger gewenst zou geweest zijn. Men moet de vergoeding baseren op het moment bij aanvang van de reguleringsperiode, het theoretisch moment van het ter beschikking stellen van kapitaal door de aandeelhouder. Dit is een principe dat alle regulatoren hanteren. De VREG kan de zienswijze dus niet volgen voor wat betreft de kapitaalkostenvergoeding van het eigen vermogen.

Wat betreft het vreemd vermogen voor de geprojecteerde RAB-waarden in de volgende reguleringsperiode, zal een deel van die RAB gefinancierd geweest zijn met kapitaal uit het verleden. Dit werd dan gebruikt voor de aanschaf van die oudere activa die nu worden afgeschreven. Een gedeelte van de activa wordt m.a.w. gefinancierd met leningen uit het verleden. De VREG voorzag initieel een aandeel van 60% van de oudere leningen. Voor de nieuwe activa die tijdens de reguleringsperiode zullen aangeschaft worden, voorzag de VREG initieel een aandeel van 40% nieuwe leningen aan huidige rentevoeten. Deze 60/40 werd vervolgens bijgesteld naar 65/35 omdat dit o.a. meer overeenstemt met de realiteit van de verhoogde inkomsten uit distributienettarieven voor de afbouw van historische saldi in combinatie met het gebrek aan mogelijkheid tot vroegtijdige aflossing van bestaande leningen door de distributienetbeheerders. De VREG kan dan ook de zienswijze, dat de nacalculatie geen rekening houdt met reële financieringslasten, niet volgen.

⁵⁵ Zie in dat verband artikel 4.1.32, §1, 5° Energiedecreet.

De zienswijze geeft niet concreet aan hoe de methode zou moeten aangepast worden, tenzij door de kapitaalkosten als exogene kosten te behandelen. Het is een ingreep waarbij de distributienetbeheerder de financiële risico's volledig bij de distributienetgebruikers wenst te leggen. Het neemt voor de distributienetbeheerder de efficiëntieprikkel, om activa aan te houden die hem helpen in het kostenefficiënte netbeheer, volledig weg.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.17. Zienswijze 58.

Zienswijze	Vooropgestelde theoretische vergoeding eigen vermogen wordt niet gehaald
Belanghebbenden	Eandis, Synergrid, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis merkt op dat omwille van [de] verschillende negatieve elementen (n.v.d.r. zienswijzen nr. 45, 47, 49, 50, 52 en 57) de in de tariefmethodologie theoretisch vooropgestelde vergoeding van het eigen vermogen nooit zal behaald worden. In werkelijkheid is het rendement op het eigen vermogen lager.

Synergrid stelt zonder meer dat de door de VREG voorgestelde vergoeding van het eigen vermogen in de realiteit niet kan worden behaald.

Ook Infrac maakte gelijkaardige opmerkingen (in zienswijzen nrs. 53, 54)

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft betrekking op de in de bijlage 2 van de geconsulteerde tariefmethodologie voor de berekening van de gewogen gemiddelde kapitaalkost gehanteerde waarde voor het rendement op het eigen vermogen, waarvan de belanghebbenden in deze zienswijze stellen dat de distributienetbeheerder deze vergoeding in werkelijkheid zou moeten kunnen behalen.

De VREG verduidelijkt dat het tarifaire kader niet uitgaat van een cost-plus model waarbij de winstmarge van de distributienetbeheerder vooraf wordt gegarandeerd, als zou het een risicoloze investering zijn voor de investeerder. Er wordt gebruik gemaakt van een toegelaten inkomen voor endogene kosten uit distributienettarieven, afgestemd op de werkelijke kosten en kostenevoluties, waaruit de distributienetbeheerder door eigen beheer en prestaties (kosten en opbrengsten) zijn overeenstemmende en zelf behaalde winstmarge zal afleiden en ontvangen. Door het hanteren van een inkomstenplafond is er een prikkel tot kostenefficiëntie die er bij een cost-plus model niet is. De huidige methodiek bevat een zeker risico voor de aandeelhouder, waarvan de VREG meent dat investeerders vertrouwd met gereguleerde distributienetbeheerders al voldoende van bewust zijn. De VREG voorziet een gepaste vergoeding voor dit risico. Het mechanisme van nacalculatie en de geïntroduceerde

mogelijkheid tot het verkrijgen van voorschotten dragen bij om wijzigende kostentrends op te vangen. De zienswijze vraagt om de winstmarge te garanderen, dus het risico voor de investeerder weg te nemen. Het zou dan een risicoloze investering worden, noodzakelijkerwijze met een aangepast lage vergoeding voor het lage risico. Men kan geen hoge vergoeding voor risico zonder dat risico wensen.

De in bijlage 2 van de tariefmethodologie vermelde vergoeding voor eigen vermogen is een vergoeding die werd gebaseerd op een veronderstelde 60% gearing bij de distributienetbeheerder. Die gearing heeft een effect op de hoogte van de aandelenbèta en dus ook op de hoogte van de vergoeding voor het eigen vermogen. De hoogte van de vergoeding voor het eigen vermogen volgt uit de formule van het CAPM, waarbij ze gelijk is aan de risicovrije rente plus het product van de aandelenbèta met de marktrisicopremie. Een hoge gearing leidt er toe dat de aandelenbèta toeneemt. Een lagere gearing zorgt voor een lagere waarde van de aandelenbèta. Dit volgt uit de formule in de tariefmethodologie die de aandelenbèta afleidt uit de asset bèta, de gearing en de hoogte van het tarief van de vennootschapsbelasting⁵⁶. De VREG stelde de gearing vast op 60%, verhoogd van 55% in de tariefmethodologie 2015-2016. De verhoging bleek finaal geen effect te hebben op de hoogte van de wacc, omdat gearing en kost van eigen vermogen tegengesteld evolueerden bij de aanpassing. Al deze berekeningen gebeuren in de context van een tariefmethodologie en moeten dan ook alleen daarin beschouwd en beoordeeld worden. De VREG kan de zienswijze, die stelt dat die vergoeding eigen vermogen binnen de wacc-berekening ook in werkelijkheid moet worden gehaald, dus niet volgen. Ze is niet consistent met de aanpak in de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.18. Zienswijze 59.

Zienswijze	Verhoging risicovrije rente gaat in tegen 25-75 referentie
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Wat betreft de berekening van de wacc stelt Febeliec dat de VREG een hele reeks hypothesen neemt die allen tot gevolg hebben dat de wacc, misschien artificieel, omhoog wordt gedrukt.

Zo gaat de VREG o.a. volgens de belanghebbende uit van een gewogen gemiddelde van de Duitse (25%) en Belgische (75%) 10-jarige OLO, waarbij evenwel meteen weer correcties worden toegepast met respectievelijk 40 en 70 basispunten waardoor deze referentie meteen weer overboord wordt gezet en de risicovrije rente eensklaps van 0,80% met meer dan de 75%-weging wordt verhoogd tot 1,43%.

Reactie op de zienswijze

⁵⁶ Formule 11 in bijlage 2 van het ontwerp van tariefmethodologie 2017-2020, d.i. de formule van Modigliani-Miller.

De verhoging van 0,80% met 0,63% voor het opkoopprogramma door de Europese Centrale Bank (ECB) tot 1,43% werd volgens de VREG voldoende toegelicht in de bijlage 2 van de tariefmethodologie, par. 4.4.3.2.4. De verhoging met 0,63% is daarbij in overeenstemming met de 25-75 verhouding voor de weging van Duitse en Belgische obligaties. De VREG kan uit de zienswijze niet afleiden waarom de vernoemde correctie voor de invloed van het opkoopprogramma door de ECB als onterecht of onjuist zou moeten beschouwd worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.19. Zienswijze 60.

Zienswijze	Hogere rentecorrectie voor ECB aankoopprogramma gebruiken
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat de VREG heeft gekozen voor de laagste waarde voor de correctie voor het aankoopprogramma van de ECB, terwijl Brattle ruimte laat voor een hoogste waarde van 0,85%.

Reactie op de zienswijze

Deze zienswijze betreft de verhoging in de tariefmethodologie van de waargenomen rente op staatsobligaties ter compensatie van de effecten van het aankoopprogramma van de ECB. Door dit programma, dat zorgde voor een verhoogde vraag naar deze obligaties, steeg de waarde van deze obligaties en daalden overeenkomstig de markttrentes (coupon t.o.v. de waarde van de obligatie). In de tariefmethodologie wordt de vergoeding voor het eigen vermogen (de winstmarge) bepaald m.b.v. het CAPM. Dat model maakt gebruik van o.a. de risicovrije rente. De VREG oordeelde dat de in de markt waargenomen rente voor staatsobligaties niet meer perfect de rente weergeeft van het theoretisch risicoloos actief gehanteerd in het CAPM. Daarom verhoogde de VREG de marktrente met een aantal basispunten om het effect van de verstoringe vraag naar staatsobligaties vanuit de ECB te counteren.

De belanghebbende vraagt nu in zijn zienswijze om die correctie te verhogen. Aldus zou ook de vergoeding voor het eigen vermogen volgens het CAPM verhogen, dus de winstmarge voor de distributienetbeheerder. Dit impliceert hogere distributienettarieven voor de distributienetgebruikers.

De VREG benadrukt dat het belangrijk is dat de winstmarge (binnen de wacc) op een correct niveau wordt vastgesteld. Een hogere vergoeding voor het investeringsrisico dan noodzakelijk kan immers bij de distributienetbeheerder leiden tot beslissingen tot overinvestering met te hoge distributienettarieven voor de distributienetgebruikers tot gevolg.

De VREG heeft de keuze voor de waarde van de correctie voor het ECB-programma verantwoord in de ontwerpversie van de tariefmethodologie (bijlage 2 par. 4.4.3.2.4) en verwijst hiernaar. Brattle liet ruimte

aan de VREG door het aangeven van een bereik waarbinnen de ECB-correctie kan vastgelegd worden. De VREG merkt op dat deze 'range' relatief ruim is. De VREG erkent dat de correctie mogelijk vatbaar is voor interpretatie, aangezien zelfs niet elke Europese regulator noodzakelijkerwijze met het gegeven van het aankoopprogramma rekening zal houden in zijn tariefregulering. Er wordt door Brattle een verband gelegd met de correcties die in het verleden verondersteld zijn te hebben plaatsgevonden voor obligaties in US dollar en in Britse pond maar dat zijn andere muntzones en onder andere omstandigheden. De working paper van de ECB gaat uit van een gemiddeld effect van 40 basispunten op de rentes in de eurozone, tussen 16 basispunten voor Duitse obligaties en 80 voor Spaanse. De VREG meent dat zijn keuze voor 63 basispunten voor de combinatie van Duitse en Belgische obligaties voldoende verantwoord en redelijk is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.20. Zienswijze 61.

Zienswijze	Obligaties op 30 jaar gebruiken als risicovrije rente
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat volgens de theorie van het CAPM de waarde van de risicovrije rente wordt afgestemd op de duurtijd van het project. De levensduur van de assets van de distributienetbeheerder ligt typisch in een range tussen 30 en 50 jaar. Hoewel Brattle de keuze van de looptijd van obligaties van 10 jaar redelijk vindt, is er volgens Eandis geen bewijs waarom obligaties op een langere termijn, zoals OLO op 30 jaar (over een gemiddelde referentieperiode), geen relevante indicator kunnen zijn voor de risicovrije rente.

Reactie op de zienswijze

In het ontwerp van tariefmethodologie 2017-2020 wordt gebruik gemaakt van de rente op obligaties met een looptijd van 10 jaar om daaruit de rente voor een risicoloze investering af te leiden, te gebruiken in het CAPM. De VREG zet hiermee de werkwijze verder uit de tariefmethodologie 2015-2016. De rente voor een risicoloze investering is in het CAPM de basis waarmee de vergoeding voor het eigen vermogen, d.i. de winstmarge, wordt vastgelegd. Hoe hoger deze rente, hoe hoger de winstmarge voor de distributienetbeheerders en dus de distributienettarieven voor de distributienetgebruikers.

De VREG is van oordeel dat het gebruik van obligaties met een looptijd van 30 jaar uitzonderlijk of zelfs ongewoon is in een tarifaire regulering. Regulators in bijvoorbeeld Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Australië kijken naar de rentes op 10 jaar.

Obligaties met een looptijd van 30 jaar hebben t.o.v. deze op 10 jaar hogere rentes. Dit is ter compensatie van het hogere inflatie- en defaultrisico (kans op wanbetaling). Bovendien worden ze

normaal minder verhandeld op de financiële markt, zodat de rentes van deze obligaties nog een extra liquiditeitspremie kunnen bevatten. Door deze extra premies gaat het dan niet meer om een correcte weergave van de rente van een risicoloos actief, nodig in het CAPM. Zoals de Nederlandse regulator ACM het terecht stelde: “Dit betekent dat een kortlopende staatsobligatie de risicovrije rente het beste benadert, aangezien het risico bij dit type obligatie zo minimaal mogelijk is.”⁵⁷ Aangezien de rentes op korte termijn volatiel kunnen zijn, gaan de meeste regulatoren toch naar een wat langere periode.

Brattle meldt in zijn rapport⁵⁸ een belangrijke potentiële kritiek op het gebruik van een 10-jaars obligatie, nl. dat het rendement van deze obligatie de distributienetbeheerders zal belonen voor inflatie en faillissementsrisico dat ze niet dragen. De obligatie op 10 jaar loopt immers ruim tot voorbij het einde van de reguleringsperiode (2017-2020, n.v.d.r.). Voor een obligatie op 30 jaar wordt dit nog erger. Voor de in de tariefmethodologie gehanteerde 10-jaars obligatie verwacht Brattle echter geen buitensporig rendement voor de distributienetbeheerders wanneer gebruikt in combinatie met de in de tariefmethodologie gehanteerde keuze van de marktrisicopremie.

De VREG concludeert dat de zienswijze geen overtuigende argumenten aanreikt die hem redelijkerwijze kunnen overtuigen om in het CAPM obligaties met een looptijd van 30 jaar te hanteren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.21. Zienswijze 62.

Zienswijze	Bètawaarde van tariefmethodologie 2015-2016 behouden
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Wat betreft de berekening van de wacc stelt Febeliec dat de VREG een hele reeks hypothesen neemt die allen tot gevolg hebben dat de wacc, misschien artificieel, omhoog wordt gedrukt.

Febeliec stelt o.a. vast dat de VREG de bèta optrekt van 0,33 in de tariefmethodologie 2015-2016 naar 0,38, op basis van een rapport van Brattle Group waarbij deze aangeeft dat de hogere en lagere 95% betrouwbaarheidsintervallen van de bèta respectievelijk 0,54 en 0,31 zijn en dat bètaschattingen vaak een grote statistische afwijking hebben. Vermits de in 2015-2016 gehanteerde bèta van 0,33 zich in dit interval bevindt, vraagt Febeliec om de oorspronkelijke bèta te behouden dan wel een meer gedegen verantwoording te voorzien. Volgens de belanghebbende is het aanhouden van de oude waarde om later dan een grote update te vermijden geen gedegen argument.

Reactie op de zienswijze

⁵⁷ ACM, Uitwerking van de methode voor de WACC, ACM/DE/2016/201586, p. 5.

⁵⁸ The Brattle Group, The cost of capital for DSO's, review of VREG's Methodology, par. II.B.1

De VREG meent dat regulatoren in de praktijk vaak een nieuwe bètawaarde overnemen ook wanneer de oude waarde nog in het 95% betrouwbaarheidsinterval ligt. De aanpak die in de tariefmethodologie 2017-2020 wordt voorgesteld is een vorm waarbij die transitie op een meer redelijke, geleidelijke en stabiele wijze wordt gerealiseerd, rekening houdend met enerzijds de hoge volatiliteit van de bètawaarden en anderzijds hun noodzakelijke incorporatie in een tariefmethodologie die niet alleen transparant maar in de mate van het mogelijke ook stabiel moet zijn. Het voorstel in de zienswijze om de oude bètawaarde uit de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan te passen voor de tariefmethodologie 2017-2020 zou een conceptuele benadering kunnen zijn maar misschien met een klein risico dat de lagere kapitaalkostenvergoeding niet geheel meer zou kunnen voldoen aan de verwachtingen van de investeerders. Bovendien heeft deze aanpak het risico dat men later noodgedwongen toch een aanpassing moet doen, wanneer de oude waarde buiten het betrouwbaarheidsinterval zou blijken te liggen. Die aanpassing zou dan een grote aanpassing zijn, met mogelijk schokeffect op de distributienettarieven. Bovendien, omdat men niet discriminatoir mag handelen, zou volgens de zienswijze een oude hoge bèta dan ook moeten behouden blijven als de huidige een beetje maar onvoldoende significant lager zou liggen. Dergelijke ‘alles of niets’ aanpak is volgens de VREG niet wenselijk binnen opeenvolgende tariefmethodologieën. Ze zou volgens de VREG een verminderde visibiliteit introduceren over de kapitaalkostenvergoeding en zou door investeerders kunnen gepercipieerd worden als een verhoging van het regulatorisch risico.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.22. Zienswijze 63.

Zienswijze	Laatste bètawaarde overnemen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meent dat er voldoende argumenten zijn om de recente schatting voor de asset bèta te gebruiken of minstens een hoger gewicht toe te kennen aan de nieuwe schatting. Nu zal de tariefmethodologie voor de volgende periode een bèta schatting inhouden die minstens vier jaar oud is. Volgens de belanghebbende wordt in het algemeen de ‘laatst geobserveerde’ waarde beschouwd als de beste waarde. Eandis zegt geen weet te hebben van andere regulatoren in Europa die zich baseren op deze aanpak, waarbij de bèta uit een vorige periode gebruikt wordt en vergelekt concreet met ACM.

Reactie op de zienswijze

Het is voor de VREG niet duidelijk welke de ‘voldoende argumenten’ zijn waarvan sprake in de zienswijze, andere dan de elementen die concreet worden vermeld.

In de tariefmethodologie 2015-2016 koos de VREG de bètawaarde gebruik makend van de keuzes die genomen waren door andere regulatoren (Nederland, Duitsland en Frankrijk). Hun waarden waren op

dat ogenblik vermoedelijk ook niet de meest recente schattingen voor de bèta. Toch vond Brattle die aanpak redelijk. De VREG had deze aanpak kunnen verderzetten maar verkoos de waarde te toetsen aan de meest recente observaties in de markt. Deze toets introduceert echter een risico op volatiliteit en dus op instabiliteit in de tariefmethodologie. Terzijde kan men zich de vraag stellen of het gebruik van de peer group voor de bèta door Brattle met bedrijven uit verschillende landen een goede proxy is voor het ontleden van de mate van de blootstelling van de Vlaamse distributienetbeheerders aan het marktrisico⁵⁹.

De VREG stelt vast dat zijn keuze voor de asset bèta van 0,38 zeker niet onredelijk is t.o.v. de keuzes door andere Europese regulatoren.⁶⁰

De VREG heeft zijn keuze voor de asset bètawarde verantwoord in de tekst van het ontwerp van tariefmethodologie. De VREG stelt vast dat de gehanteerde aanpak overtuigend wordt ondersteund in het rapport van Brattle.

De bètawarden worden afgeleid uit de observaties van koersbewegingen van aandelen op de beurs. Het is een poging om vanuit de werkelijkheid de theoretische bètawarde in het CAPM te achterhalen. De VREG stelt vast dat, waar de andere componenten in het CAPM zoals de risicovrije rente en de marktrisicopremie nog relatief transparant en verklaarbaar zijn, de geobserveerde waarde voor de bèta minder stabiel lijkt. De volatiliteit introduceert een onzekerheid in het vastklikken van de kapitaalkost in de tariefmethodologie over een reguleringsperiode van vier jaar. De VREG stelt vast dat experts niet met zekerheid kunnen verklaren waarom de waarde van de asset bètawarde voor de distributienetbeheerders schommelt. Als er geen fundamentele, significante verklaringen voor de bewegingen zijn, is het ook moeilijk om een tijdelijke, volatiele waarde als definitief te beschouwen over een lange periode. Wat wel duidelijk is, is dat de huidige markt-bètawarde het gevolg is van wiskundige berekeningen op basis van de geobserveerde rendementen van aandelen en van aandelenmarkten. Allerlei gebeurtenissen in de markten hebben hierop dus hun invloed. De VREG is er m.a.w. van overtuigd, en daarin gesteund door Brattle, dat een weloverwogen, redelijke en gecontroleerde aanpassing van de asset bèta voor de distributienetbeheerders verantwoord is. Het draagt bij tot een meer stabiele tariefmethodologie. De VREG overweegt de huidige benadering dan ook later te volgen, d.w.z. het gemiddelde van de huidige waarde in de tariefmethodologie en de nieuw berekende waarde wanneer die huidige waarde zich nog in het nieuwe 95% betrouwbaarheidsinterval bevindt.

De VREG kan geen equity-bètawarde afleiden van de aandelen van de Eandis distributienetbeheerders omdat de aandelen niet beursgenoteerd zijn. Er zijn wel indicaties via andere Belgische beursgenoteerde elektriciteits- en aardgasnetwerkbedrijven. De Belgische transmissienetbeheerder Elia is beursgenoteerd en kan als een proxy voor de regionale distributienetbeheerders beschouwd worden. De door Brattle berekende asset bètawarde voor Elia bedroeg 0,25, aanzienlijk lager dan de waarde van 0,38 nu weerhouden in de tariefmethodologie. Binnen de door de VREG gehanteerde peer group had Elia de op één na laagste waarde voor de asset bèta. Vervoersnetbeheerder Fluxys Belgium heeft volgens de

⁵⁹ The Brattle Group, A Tale of Two Crises: The Betas of EU Networks, August 2013: "Regulators in countries that are not heavily exposed to the Eurozone crisis should be careful about using data from networks in countries that have more exposure. Using such data could overestimate beta for networks in countries with less exposure to the Eurozone crisis."

⁶⁰ CEER Report on Investment Conditions in European Countries, 14/3/16, par. 3.3.6.3.

notering van het aandeel op de Brusselse beurs ook een lage asset- β . Het bedrijf Electrabel had voor de liberalisering van de energiemarkt eveneens een lage β waarde op de beurs van Brussel.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.23. Zienswijze 64.

Zienswijze	Inconsistentie in berekening parameters wacc
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meent een inconsistentie vast te stellen tussen de verschillende parameters van de wacc. De wijziging van de β van de lage naar de hoge waarde wordt volgens Eandis uitgevlakt, terwijl dat niet gebeurt voor andere parameters die een omgekeerde beweging maken, bijvoorbeeld de risicovrije rente en de rentepremie.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt allereerst op dat het voor hem niet uit de zienswijze af te leiden is hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden.

De VREG meent dat men de berekening voor de vaststelling van de waarde van de equity β volgens het CAPM, met vervolgens omzetting naar asset β , niet kan vergelijken met de waarneming van de rentevoeten van de obligaties op de financiële markten. Een β waarde kan op verscheidene manieren berekend worden, naargelang selectie van aandelen, de frequentie van de berekening, de eventuele correcties enzovoort. Dit resulteert in een onzekerheid over de correcte waarde van de β . De β waarde is een statistische afgeleide parameter. Het lijkt de VREG niet zinvol om de aanpak voor de β waarde te gaan toepassen voor de andere parameters.

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 63.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.24. Zienswijze 65.

Zienswijze	Weging vreemd vermogen verleden/heden eerder 90/10
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Eandis zal het werkelijke waarschijnlijke niveau van de oude en nieuwe schulden eerder 90/10 bedragen, aangezien haar gemiddelde maturiteit van de bestaande leningen +/- 10 jaar bedraagt. Eandis vraagt een aanpassing van de weging heden/verleden van 35/65 naar 10/90, het theoretisch aandeel vanaf 2017.

Reactie op de zienswijze

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen het kapitaal dat men denkt te zullen opnemen in de reguleringsperiode 2017-2020 en de kost van het kapitaal.

De VREG nam in aanloop naar de publieke consultatie kennis van de moeilijkheden die de distributienetbeheerders hebben voor wat betreft herfinanciering van hun vreemd vermogen. Tegelijk worden ze geconfronteerd met verhoogde inkomsten uit distributienettarieven voor de afbouw van de historische tarifaire tekorten. Die combinatie zorgt er voor dat bijvoorbeeld Eandis de zienswijze heeft dat men een verhouding van 90% oude leningen en 10% nieuwe leningen verwacht in de volgende reguleringsperiode. Wanneer de VREG deze verhouding 90/10 zou toepassen in zijn berekeningen van de gewogen gemiddelde kapitaalkost of wacc, i.p.v. de nu voorgestelde weging 65/35, stijgt de waarde van de wacc van 5,0% naar 5,3%, door de stijging van de kost van vreemd vermogen van 3,04% naar 3,60%. Die waarde van 3,60% is, samen met de bijkomende ontvangsten van de distributienetbeheerders voor financiële kost van vreemd vermogen voor het aanhouden van steuncertificaten en tarifaire tekorten, aanzienlijk hoger dan de financiële kosten die de distributienetbeheerders voor 2017-2020 projecteerden. Aldus zou de toepassing van 90/10 weging in de tariefmethodologie door de VREG i.p.v. de nu gehanteerde 65/35 weging leiden tot een overcompensatie, d.i. tot overwinsten ten voordele van de aandeelhouders en voor rekening van de distributienetgebruikers die de distributienettarieven betalen. Het is cruciaal in een tariefmethodologie dat de kapitaalkostenvergoeding zich op een correct niveau bevindt. Een te hoge vergoeding, voor de gereguleerde activa en het nettobedrijfskapitaal aan te hoge wacc, zet de distributienetbeheerder aan tot overinvesteringen met te hoge distributienettarieven voor de distributienetgebruikers tot gevolg. De vergoeding voor de aandeelhouders voor de investering in de activa is dan immers hoger dan noodzakelijk voor het risico van de investering. De VREG wenst noch over- noch onderinvesteringen in het distributienet. De weerhouden verhouding 65/35 is dus een onderdeel in de globale redenering tot het komen van een vergoeding voor het vreemd vermogen in de reguleringsperiode 2017-2020. Het is een onderdeel binnen het globaal bereikte evenwicht in de tariefmethodologie voor de globale kapitaalkostenvergoeding (zie ook reactie op zienswijze nr. 47).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.25. Zienswijze 66.

Zienswijze	Motivering voor waarden renteopslag vreemd vermogen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Uit de waarnemingen van de beschouwde periodes bepaalt de VREG een renteopslag van 0,61% voor de nieuwe schuld en 0,64% voor de oude schuld. Behoudens de grafiek in het adviesdocument van the Brattle Group, ontbreekt het volgens Eandis aan motivering of illustratie van de waarnemingen die de VREG weerhoudt.

Reactie op de zienswijze

In de bijlage 2 van de tariefmethodologie werd vermeld dat men voor de kost van vreemd vermogen van Vlaamse distributienetbeheerders zich kan baseren op de rentes voor de bedrijfsobligaties van Europese nutsbedrijven uit de eurozone met een A-rating. Brattle meldde aan de VREG op basis van de financiële data van Bloomberg een gemiddelde rentevoet van 3,68% voor de vermelde obligaties over de laatste 10 jaar (van 1/2/2006 tot en met 31/1/2016). Om deze gemiddelde kost te gebruiken in de tariefmethodologie dient het verschil met de in de tariefmethodologie gehanteerde overeenstemmende risicovrije rente (3,04% in par. 4.4.4.2.1.2 in bijlage 2), bij die risicovrije rente bijgeteld te worden. Analoog voor de korte termijn van 1 jaar (van 1/2/2015 t.e.m. 31/1/2016) meldde Brattle op basis van Bloomberg data een obligatierente van 1,41%, af te zetten t.o.v. de in de tariefmethodologie gehanteerde rente voor risicovrije belegging (0,80% zoals vermeld in par. 4.4.4.2.1.1 in bijlage 2).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 deels aan de zienswijze moet aangepast worden. In de tekst van bijlage 2 van de tariefmethodologie par. 4.4.4.2.2 wordt voor de informatie m.b.t. de renteopslag vreemd vermogen verwezen naar data van Bloomberg.

4.7.26. Zienswijze 67.

Zienswijze	Rentepremie houdt geen rekening met de reële evolutie
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat de mediaan van de credit spread over een 5-jaar periode, gebruik makend van dezelfde index zoals voorgesteld door Brattle/VREG, hoger ligt dan 70 basispunten. De keuze van de VREG lijkt Eandis gebaseerd op historische gegevens en houdt geen rekening met de reële evolutie.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbende voegde zijn berekening niet bij de zienswijze. De tariefmethodologie kijkt alvast naar obligaties over de laatste 10 jaar en niet de laatste 5 jaar.

De VREG beroept zich voor wat betreft de rentepremie voor vreemd vermogen t.o.v. de risicovrije rente op het inzicht van The Brattle Group. Brattle concludeert in zijn rapport⁶¹ dat de generische rendementen van nutsbedrijven met A-rating een goede benadering geven van de reële kosten van de schuld van een Vlaamse distributienetbeheerder.

De VREG is niet overtuigd van het gebruik van de mediaan voor deze rentepremie, aangezien de tijdsgemiddelde waarde beter en meer neutraal de spreiding over de tijd weergeeft, waar een mediaan alleen de middelste waarde in een reeks van opeenvolgende cijfers is. De VREG ziet ook niet hoe hij op een transparante wijze de kosten van vreemd vermogen kan inschatten zonder zich te beroepen op actuele, recente historische gegevens. Het alternatief is gebruik maken van voorspellingen over rentepremies maar naar het inzien van de VREG is dit ongebruikelijk bij regulatoren, bovendien niet transparant en niet stabiel voor opname in een tariefmethodologie.

De VREG stelt de kost van vreemd vermogen in de tariefmethodologie nu vast als een afweging tussen enerzijds een normatieve kost van vreemd vermogen, bedoeld als efficiëntieprikkel voor de distributienetbeheerders, en anderzijds een vorm van embedded cost, omdat de VREG de normatieve vergoeding heeft aangepast (concreet verhoogd) in functie van de werkelijke en door de distributienetbeheerders geprojecteerde financieringskosten in de volgende reguleringsperiode. De VREG meent dat deze gebalanceerde aanpak redelijk is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.27. Zienswijze 68.

Zienswijze	Graduele overgang naar nieuwe rentepremie vreemd vermogen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis merkt op dat de rentepremie voor vreemd vermogen in de tariefmethodologie daalt van 1,2% naar 0,64%. Het draagt volgens Eandis niet bij tot een stabiel regulatorisch kader. Eandis meent dat een graduele overgang hier moet overwogen worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent het verschil tussen de waarde in de vorige tariefmethodologie 2015-2016 en de nu voorgestelde waarde. Voor de berekening van de risicovrije rente wordt nu een hogere weging toegekend aan de Belgische staatsobligaties (van 50% naar 75%). De Belgische obligaties hebben hogere rentevoeten dan de Duitse, zodat de premie met de nieuw gewogen gemiddelde rente afneemt. De VREG erkent dat dit niet het gehele verschil verklaart. In de tariefmethodologie 2015-2016 werd de rentepremie hoofdzakelijk conceptueel bepaald bij gebrek aan een recent referentiekader. Met behulp

⁶¹ The Brattle Group, The Cost of Capital for DSOs, Review of VREG's Methodology, 11/3/2016, p. 32-33.

van het nu uitgevoerde onderzoek door Brattle kon de VREG de premie veel nauwkeuriger bepalen. De VREG merkt daarbij op dat de premie inclusief opslag voor transactiekosten opnieuw in de buurt ligt van deze gehanteerd in de tarieven-KB's 2008⁶² voor de reguleringsperiode 2009-2012, nadien verlengd tot en met 2014. De VREG ziet echter geen noodzaak voor een graduele overgang, aangezien de regulator hiermee bewust overwinsten bij de netbedrijven zou creëren, wat volledig zou ingaan tegen de stimulans voor een efficiënt netbeheer.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.28. Zienswijze 69.

Zienswijze	Hogere kapitaalkostvergoeding voor investeringen voor energietransitie
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Eandis dienen zich grote investeringsprojecten aan in het kader van de energietransitie, zoals bv. de uitrol van slimme meters. Investering in technologische innovatie brengt volgens de belanghebbende een verhoogd risico met zich mee dat op gepaste wijze dient vergoed te worden. Er zijn volgens Eandis specifieke stimulansen nodig, bijvoorbeeld onder vorm van een verhoogde wacc. Eandis stelt dat voor andere netbeheerders in binnen- en buitenland specifieke incentives worden voorzien. Eandis vermeldt concreet de Franse regulator voor de slimme meters en de CREG voor Elia.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt vooraleerst op dat er nog geen beslissing is genomen over de uitrol van slimme meters in Vlaanderen. Andere investeringen, zoals rond databeheer (Atrias) en de proefprojecten rond slimme meters, lopen ondertussen al meerdere jaren. De VREG stelt ook vast dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders reeds vanaf 2003 geconfronteerd worden met een steeds toenemende decentrale productie waardoor zij reeds expertise en ervaring hebben opgebouwd wat betreft de aanpassing van hun netten aan de energietransitie. Dit vond ook plaats zonder noemenswaardige problemen wat betreft het aantrekken van kapitaal.

De VREG erkent dat bepaalde regulatoren hun tariefmethodologie hebben aangepast m.b.t. innovatieve projecten. In Slovenië, Polen, Frankrijk en Portugal^{63,64} koos de regulator voor een hogere wacc ter

⁶² 70 basispunten rentepremie werd gehanteerd voor de kapitaalkost van het gedeelte eigen vermogen boven 33% van het gereguleerd actief in o.a. Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit.

⁶³ Consortium of AF-Mercados, REF-E and Indra, Study on tariff design for distribution systems, Final Report Prepared for DG Energy, 28 januari 2015.

ondersteuning van goedgekeurde investeringen in slimme meters of netten. In het VK werkt Ofgem met een relatief uitgebreid maar ook complex⁶⁵ model waarbij er extra inkomsten kunnen zijn voor bepaalde projecten. De meeste Europese regulatoren voorzien echter geen hogere wacc.

De VREG concludeert dat het vandaag niet algemeen gebruikelijk is dat de wacc wordt verhoogd voor een nieuw type investeringen. Ook bijvoorbeeld onder de tarieven-KB's 2008 bleven de activa tijdens de proefprojecten voor slimme meters vergoed aan de normale billijke marge. Bovendien werd toen in die tariefmethodologie voor het kapitaal dat werd aangebracht ter dekking van de geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, geen vergoeding voorzien voor de aandeelhouders. Dit laatste is nu wel het geval in de tariefmethodologie onder de VREG.

Ondernemingen in een competitieve omgeving worden continu gedreven om te zoeken naar innovatieve en efficiëntie bevorderende oplossingen en het zou enigszins opmerkelijk zijn dat dit werkelijk nog moet gestimuleerd worden bij de distributienetbeheerders via hogere vergoedingen aan kapitaalverschaffers. De tariefmethodologie geeft reeds een efficiëntieprikkel en brengt de distributienetbeheerders in een min of meer competitieve omgeving. De zienswijze is op zich alvast onvoldoende overtuigend. Los daarvan staat dat de vergoeding voor de aandeelhouders in verhouding moet blijven staan t.o.v. het niet-diversifieerbaar risico van de belegging. De zienswijze toont niet aan dat dit niet-diversifieerbaar risico werkelijk wijzigt zodra de distributienetbeheerder nieuwe activa aankoopt en installeert. Dit lijkt eerder deel uit te maken van de normale bedrijfsactiviteit. Als het al zou wijzigen, is het vaststellen van de impact een vrij arbitraire en dus mogelijk aanvechtbare beslissing⁶⁶. Bovendien beschikken de distributienetbeheerders nu reeds over een budget voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling vanuit de inkomsten uit de distributienettarieven, aangezien de toegelaten inkomsten worden gebaseerd op de werkelijke kosten voor onderzoek en ontwikkeling.⁶⁷

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.29. Zienswijze 70.

Zienswijze	Hogere gearing gebruiken
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

⁶⁴ Council of European Energy Regulators, CEER Report on Investment Conditions in European Countries, par. 3.4.1.2., 14 maart 2016.

⁶⁵ P. Fox-Penner, D. Harris en S. Hesmondhalgh, A Trip to RIIO in Your Future? (Public Utilities Fortnightly, October 2013, p.63), tekst o.a. beschikbaar op Brattle.com.

⁶⁶ Zie ook zienswijze 84 in Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016.

⁶⁷ Zie ook zienswijze nr. 3.

Wat betreft de berekening van de wacc stelt Febeliec dat de VREG een hele reeks hypothesen neemt die allen tot gevolg hebben dat de wacc, misschien artificieel, omhoog wordt gedrukt.

O.a. de aanpassing van de gearing van de 1/3^e eigen vermogen en 2/3^e vreemd vermogen, voorheen toegepast door de CREG, naar een gearing 40-60 is volgens Febeliec een opdrijvende factor voor de WACC. Volgens Febeliec gebeurt dit niettegenstaande de tariefmethodologie vermeldt dat Moody's voor Eandis een gearing van 78% blijkt te aanvaarden.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt op dat de gearing in de tariefmethodologie 2017-2020 wordt verhoogd naar 60% t.o.v. de 55% in de tariefmethodologie 2015-2016. Globaal blijft dit nog beneden het 67% niveau zoals in de tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's 2008 was opgelegd aan de CREG. De vermelding van de 78% gearing in de bijlage 2 komt uit het rapport van Brattle en moet in die context worden gelezen. Brattle vermeldt daarin ook dat, indien de onderneming een A1 rating zou wensen, de net-debt/RAB verhouding comfortabel onder de 70% moet liggen. Het ratingbureau waarschuwt in zijn Credit Opinion van september 2015 dat de rating zou worden verlaagd indien de verhouding boven de 70% zou blijven⁶⁸. De VREG ziet nu geen nieuwe elementen in de zienswijze die hem ertoe zouden kunnen brengen de tariefmethodologie aan te passen voor wat betreft het aspect van de gearing.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.30. Zienswijze 71.

Zienswijze	Lagere gearing van 50% nemen
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt om een gearing niveau van 50% aan te nemen.

De verwijzing door de VREG naar de 'rating agencies' dient volgens Eandis sterk genuanceerd te worden.

Eandis benadrukt dat hun distributienetbeheerders op verzoek van de VREG en op basis van de huidige methodologie het eigen vermogen aan het versterken zijn. Volgens Eandis gaat het aanpassen van de gearing in tegen een stabiel regulator kader en de geldende praktijken in de buurlanden.

De keuze van de gearing van 60-40 is volgens de belanghebbende sterk divergent t.o.v. van de keuze van de meeste andere Europese regulatoren (50-50), waarbij wordt verwezen naar een overzichtstabel in een rapport van de Nederlandse regulator ACM⁶⁹. De keuze wijkt volgens Eandis af van de gemiddelde

⁶⁸ Moody's, Credit Opinion: Eandis CVBA, Global Credit Research, 10 Sep 2015.

⁶⁹ ACM, Bijlage 2, kenmerk ACM/DE/2016/201586, Uitwerking van de methode voor de WACC, tabel 7 op p. 26/26.

gearing van een representatieve vergelijkingsgroep zoals vastgesteld door Rebel in haar recente studie voor ACM (48/-52, op basis van mediaan 46-54). Volgens Eandis wordt bij het vastleggen van de gearing algemeen vertrokken van de gearing bij de vergelijkbare nutsbedrijven (de 'peers') met een A-rating.

Volgens Eandis zal een aangepaste gearing invloed hebben op de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor potentiële investeerders.

Eandis stelt tevens dat door de hogere gearing in combinatie met de lagere wacc (t.o.v. deze in de tariefmethodologie 2015-2016, n.v.d.r.), de aandeelhouder twee maal wordt getroffen.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat hij de keuze voor de gearing in de berekening van de normatieve gewogen gemiddelde kapitaalkost duidelijk heeft verantwoord in de ontwerp tekst van de tariefmethodologie en ziet nu geen overtuigende elementen in de zienswijze die tot een aanpassing vragen van de gehanteerde redenering.

De hier vermelde gearing is een onderdeel van de berekening van de gewogen gemiddelde kapitaalkost in de bijlage 2 van de tariefmethodologie en dient ook louter in die context beschouwd te worden, als één van de componenten om op een transparante wijze de kapitaalkost te bepalen. De VREG heeft ex-post zelfs vastgesteld dat de vergoeding niet wijzigde wanneer de gearing werd opgetrokken van 55% naar 60%. De gearing heeft immers ook een invloed op de kost van het eigen vermogen, door de invloed van de gearing op de waarde van de bèta, zodat gewogen gemiddeld, de gewogen gemiddelde kapitaalkostenvergoeding over eigen en vreemd vermogen voor RAB en nettobedrijfskapitaal, niet blijkt te wijzigen.

De VREG stelt dat de federale wet⁷⁰ tot invoering van een vennootschapsbelasting voor distributienetbeheerders einde 2014, met ingang vanaf 1 januari 2015, een herziening van de gearing uit de tariefmethodologie 2015-2016 verantwoordt. De VREG dient rekening te houden met zowel de belangen van de distributienetbeheerders als van de distributienetgebruikers die de distributienettarieven betalen. Brattle meent dat een gearing van 60% de Vlaamse consumenten in staat zou stellen te profiteren van een lagere kapitaalkost zonder dat de distributienetbeheerders zouden worden aangemoedigd om een buitensporig kredietrisico aan te gaan⁷¹.

De VREG was op de hoogte van de zienswijze uit de voorafgaande besprekingen met de distributienetbeheerders en heeft de eerdere verwijzing naar de kredietbeoordelaars al genuanceerd in de tekst. De kapitaalstructuur van de onderneming is een element dat wordt beschouwd door deze agentschappen zodat het gepast is minstens dit aspect te vermelden.

De keuze van kapitaalstructuur is, zowel in de tariefmethodologie 2015-2016 als in de voorliggende voor 2017-2020, de vrijheid van de distributienetbeheerder. De VREG geeft een normatieve kapitaalkostenvergoeding en gaat daarbij uit van een distributienetbeheerder met een A-rating. Indien

⁷⁰ Zie in dat verband de federale programmawet van 19 december 2014 (BS 29 december 2014), die de uitzonderingsgrond voor intercommunales wat de vennootschapsbelasting betreft, geschrapt heeft.

⁷¹ The Brattle Group, The Cost of Capital for DSOs, Review of VREG's Methodology, 11/3/2016, p. 3.

de distributienetbeheerder zijn rating zou verliezen omdat de kredietbeoordelaar hem minder kredietwaardig beschouwt, zal hij op de financiële markt voor nieuwe leningen hogere rentes moeten betalen. De kapitaalverschaffers wensen immers een vergoeding voor hun kapitaal overeenkomstig het risico dat ze zien. Indien een distributienetbeheerder als minder kredietwaardig wordt beoordeeld, zullen de financierders een hogere vergoeding eisen wegens een hoger risico op wanbetaling. Binnen de normatieve wacc en de plafonnering van de inkomsten in de tariefmethodologie resulteert een verlies van de A-rating in een kleinere winstmarge. Voor de VREG volstaat deze prikkel in de tariefregulering aan de distributienetbeheerders wat betreft hun keuze van optimale kapitaalstructuur.

De VREG stelt vast dat private partner Electrabel einde 2014 uittrad uit het kapitaal van de gemengde distributienetbeheerders waarbij er een significant hogere gearing ontstond dan de 55% gehanteerd in de berekening van de wacc in de toen gekende tariefmethodologie 2015-2016. De zoektocht door Eandis naar een nieuwe private partner werd volgens de VREG al eerder ingegeven door andere factoren dan een opmerking vanwege de VREG. Ongetwijfeld heeft de opinie van de kredietbeoordelaar een belangrijke rol gespeeld. De VREG verwijst hieromtrent naar het inzicht van Brattle⁷².

Volgens Eandis gaat het aanpassen van de gearing in tegen een stabiel regulatorisch kader en zou het de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor potentiële investeerders afnemen. De VREG ziet echter geen concrete elementen die dit aantonen. In tegendeel, nog tijdens deze consultatieperiode werd een belangrijke intrede van een private partner aangekondigd.

De VREG erkent dat er wat betreft gearing verschillen zijn met regulatoren in andere gewesten of landen, net zoals er ook overeenkomsten^{73,74,75} zullen zijn. Verschillen zijn onvermijdelijk gezien de grote hoeveelheid aan mogelijke waarden voor het percentage gearing. De verwijzing naar het document van ACM⁷⁶ door de belanghebbende is alvast onterecht omdat ACM daarin, voor een betere vergelijkbaarheid met de eigen aanname, de gearing van de andere Europese regulatoren gelijk heeft gezet met deze van ACM.

De VREG begrijpt niet dat Eandis stelt de hogere gearing in de berekening van de wacc de aandeelhouder (dubbel) zou treffen. De wacc is een gewogen kost van kapitaal en wordt in de tariefmethodologie dan ook consequent toegepast op de gehele RAB, eigen én vreemd vermogen samen, m.a.w. ongeacht de kapitaalstructuur. De belanghebbende negeert daarbij ook het opwaartse effect van de gearing op de waarde van de bèta en aldus op de kost van het eigen vermogen in de wacc.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

⁷² The Brattle Group, The Cost of Capital for DSOs, Review of VREG's Methodology, 11/3/2016, p. 27.

⁷³ Bv. Brugel, Tariefmethodologie 2015-2019.

⁷⁴ Bv. CEER Report on Investment Conditions in European Countries, 14/3/16, par. 3.3.4.

⁷⁵ Moody's, German regulated networks: BNetzA proposes significant cut in allowed equity return, as expected, 06/07/2016, Exhibit 3, 60% gearing in Duitsland (BNetzA draft proposal June 2016) en Noorwegen (February 2016).

⁷⁶ ACM, Bijlage 2, kenmerk ACM/DE/2016/201586, Uitwerking van de methode voor de WACC, tabel 7 op p. 26/26.

4.7.31. Zienswijze 72.

Zienswijze	Gearing van 55% uit tariefmethodologie 2015-2016 behouden
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat haar ratingbureau Fitch, meer belang hecht aan een correcte verhouding van de nettoschuld t.o.v. de cashflow (dan aan de gearing), waarbij een verhouding 4,5 een maximum is om een A-rating te verantwoorden. Infracx stelt dat Fitch aangaf dat bij een structurele overschrijding van de norm dit aanleiding zal geven tot een downrating beneden de A-rating en bijgevolg tot een duurdere financieringskost. Indien Infracx haar financiële schuld zou verhogen tot 60 % gearing, zou de vermelde ratio boven de 4,5 %-norm uitstijgen.

Infracx ziet snel opeenvolgende wijzigingen in standpunten van de regulatoren over de ideale gearing, wat het volgens de belanghebbende voor de distributienetbeheerders zeer moeilijk maakt om hun financieringsstructuur hieraan te conformeren. Het zorgt volgens Infracx voor onnodige onzekerheid bij investeerders en het strookt volgens Infracx niet met de wens van de VREG en de distributienetbeheerders om een stabiel regulator kader tot stand te brengen.

Infracx stelt voor om de gearingfactor te behouden op het niveau van 2015-2016 nl. 55 %.

Reactie op de zienswijze

De VREG herhaalt dat de invoering van de vennootschapsbelasting voor de distributienetbeheerders (van 0% naar 33,99%) door de federale wetgevende macht einde 2014 een belangrijke ingreep is en aan de basis ligt van de herziening van de gearing in de wacc en dit na het advies van Brattle. De VREG verwijst verder naar de gegeven verantwoording voor de aanpassing in de bijlage 2 van de tariefmethodologie en evenals naar de voorgaande zienswijze nr. 71 waarin eveneens een andere, lagere gearing werd voorgesteld.

De VREG herhaalt eveneens dat de keuze van de gearing gebeurde binnen de gesloten berekening van een gewogen gemiddelde kapitaalkost (wacc) binnen de tariefmethodologie, waarop de wijziging van de gearing (van 55% naar 60%) uiteindelijk geen invloed bleek te hebben. Het is dus geen aan de distributienetbeheerders opgelegd niveau van te behalen gearing. De tariefmethodologie in de tarieven-KB's van 2008 gaf door de specifieke winstbepaling wel een concrete stimulans tot sterke verhoging van de gearing tot 67%. In de tariefmethodologie 2015-2016 verviel die druk en koos de VREG voor de meer neutrale 55%, quasi op het gemiddelde in de sector en ook louter binnen de berekening van een wacc. Nu wordt die gearing met 5% verhoogd, maar blijkt het geen effect te hebben op de waarde van de berekende kapitaalkostenvergoeding in het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder uit zijn distributienettarieven.

De VREG herhaalt opnieuw dat elke distributienetbeheerder vrij was en nog is om naar eigen inzichten de voor hem optimale kapitaalstructuur te kiezen en uit te bouwen. Hij ontvangt in de

tariefmethodologie al een stimulans voor kostenefficiëntie, dus om de bedrijfsrisico's te beheersen en aldus een goede rating veilig te stellen met lagere financieringskosten tot gevolg.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.32. Zienswijze 73.

Zienswijze	Operationeel werkkapitaal nemen i.p.v. nettobedrijfskapitaal
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt voor om het operationeel werkkapitaal te gebruiken om te komen tot de vergoeding van het netto bedrijfskapitaal. Dat zou volgens Eandis wel een garantie bieden op volledige vergoeding.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt operationeel werkkapitaal als de behoefte aan werkkapitaal. Dit is het werkkapitaal voor de operationele cyclus, investeringen in voorraden en vorderingen enerzijds en operationele schulden anderzijds. De VREG heeft het gebruik van de behoefte aan werkkapitaal in de kapitaalkostenvergoeding onderzocht ter voorbereiding van de tariefmethodologie 2015-2016. De VREG kwam tot de conclusie dat deze methodiek best niet wordt weerhouden omdat het resultaat manipuleerbaar is door de distributienetbeheerder⁷⁷. Aangezien de distributienetbeheerders geen operationele cycli met aankoop van voorraden bij leveranciers en verkoop van de afgewerkte producten bij klanten kennen, heeft de VREG ook om die reden een kritische bedenking bij de toepasselijkheid van deze benadering.

De VREG begrijpt de stelling in de zienswijze niet dat er een garantie op volledige vergoeding moet zijn. Dergelijke garantie veronderstelt immers een verouderde cost-plus aanpak m.a.w. zonder enige efficiëntieprikkel voor de netbeheerder. Dat is niet de keuze van de VREG. De zienswijze is op dit punt niet overtuigend. In een concurrentiële omgeving zouden de ondernemingen hun operationele behoefte aan bedrijfskapitaal immers zo klein mogelijk willen houden, teneinde de financieringskost ervan te reduceren of te vermijden. De zienswijze lijkt de natuurlijke monopoliepositie van de distributienetbeheerder te willen consolideren in de methodologie. Te hoge kosten voor nettobedrijfskapitaal leiden op hun beurt tot te hoge distributienettarieven.

Regulators verschillen van mening over de noodzaak van een vergoeding voor de kost van de financiering van het nettobedrijfskapitaal van een distributienetbeheerder⁷⁸. De VREG wenst toch nog een beperkte, redelijke vergoeding te voorzien. Die vergoeding werd verhoogd van tariefmethodologie 2015-2016 naar tariefmethodologie 2017-2020 op advies van Brattle. Volgens Brattle is een vergoeding

⁷⁷ Tariefmethodologie 2015-2016, Bijlage 2: Rapport kapitaalkostenvergoeding reguleringsperiode 2015-2016, par. 6.2.2.

⁷⁸ CEER Report on Investment Conditions in European Countries, 14/3/16, par. 4.1.3.

aan de gewogen gemiddelde kapitaalkost voor een permanent nettobedrijfskapitaal meer gepast. De zienswijze geeft nu de indruk aan de VREG dat de belanghebbende het werkkapitaal zou zien als mogelijke bron voor winst. De VREG zal in de volgende jaren analyseren op welke wijze de nettobedrijfskapitalen binnen de distributienetbeheerders evolueren en nagaan of er indicaties zouden zijn op een overcompensatie. Gelet op de aanpak van simulatie van een concurrentiële omgeving, is het alvast niet de intentie van de VREG om in de toekomst de beperking van het nettobedrijfskapitaal in de berekening van de kapitaalkostenvergoeding in de tariefmethodologie te versoepelen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.33. Zienswijze 74.

Zienswijze	Illiquiditeitspremie toevoegen
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis stelt dat in omstandigheden waarin de VREG een eerder lage WACC bepaalt, er een sterk argument bestaat voor het behoud van de illiquiditeitspremie. Eandis vindt deze gerechtvaardigd omdat illiquiditeit reëel aanwezig is voor de aandeelhouders van de distributienetbeheerders. Aandeelhouders willen dit risico vergoed zien in een hogere premie.

Studies tonen volgens Infrac aan dat investeerders in niet-beursgenoteerde bedrijven een bijkomende marge eisen op het CAPM wegens de illiquiditeit van het aandeel. Een veel gebruikte methode om aan deze vraag tegemoet te komen is de incorporatie van een illiquiditeitspremie bij de bepaling van de vergoeding van het eigen vermogen. Studies tonen aan dat deze premie zich situeert tussen 20 % en 40 %. Infrac is van oordeel dat de illiquiditeitspremie van minstens 20 % moet gehandhaafd worden en dit conform de logica van het CAPM-model. Deze illiquiditeitspremie verdwijnt van zodra het bedrijf beursgenoteerd wordt. Infrac verwijst naar het gebruik van een illiquiditeitspremie door CREG en CWaPE.

Reactie op de zienswijze

Een illiquiditeitspremie zou volgens de zienswijze de kapitaalkostenvergoeding moeten verhogen omwille van een veronderstelde lage verhandelbaarheid van de aandelen van de distributienetbeheerder. Deze lage verhandelbaarheid zou de marktwaarde van het aandeel van de aandeelhouder drukken en bijgevolg het dividendpercentage doen toenemen. Het wacc-percentage in de tariefmethodologie wordt echter consistent toegepast op de boekwaarde (RAB en nettobedrijfskapitaal) en niet op een fictieve lage marktwaarde van een aandeel.

Concreet zou een illiquiditeitspremie in de tariefmethodologie leiden tot hogere winstmarges en hogere nettarieven. Het is echter belangrijk dat de kapitaalkostenvergoeding zich op een correct niveau bevindt.

In het geval van te hoge vergoeding kan dit aanleiding geven tot overinvesteringen (meer RAB) en te hoge distributienettarieven voor de distributienetgebruikers.

De VREG was vertrouwd met de vraag tot het gebruik van een illiquiditeitspremie. Het werd voorgesteld voor de tariefmethodologie 2015-2016. De VREG heeft toen geoordeeld dat hij geen reden zag om de wacc bijkomend te verhogen⁷⁹.

De VREG heeft ter voorbereiding van de tariefmethodologie 2017-2020 aan Brattle gevraagd of een illiquiditeitspremie noodzakelijk is. Brattle heeft na onderzoek geconcludeerd dat een illiquiditeitspremie voor de Vlaamse distributienetbeheerders niet nodig is⁸⁰.

De zienswijze stelt dat de “eerder lage wacc” een wacc-verhogende illiquiditeitspremie zou rechtvaardigen. De suggestie dat er een verband is tussen de hoogte van een wacc en het gebruik van een illiquiditeitspremie, beoordeelt de VREG als niet redelijk.

De VREG erkent dat andere regulatoren andere beslissingen dan de VREG kunnen nemen. Dit is echter geen overtuigend argument. Bovendien, als een regulator een illiquiditeitspremie zou toepassen, zou men het geheel van zijn efficiëntieprikkel in zijn tariefmethodologie moeten beschouwen en de bij dat bedrijfsrisico horende globale kapitaalkostenvergoeding waarvan de factor dan deel uit maakt.

De VREG merkt ten slotte op dat men niet kan spreken van een ‘behoud’ of handhaving van de illiquiditeitspremie omdat de VREG de premie nooit heeft gehanteerd. Ze werd aan de CREG opgelegd in de federale tarieven-KB’s van 2008 voor de reguleringsperiode 2009-2012. Het was toen één onderdeel van een andere berekening van de billijke vergoeding voor de aandeelhouders, met een a.h.w. compenserende lagere marktriscopremie t.o.v. deze in de nu geconsulteerde tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.7.34. Zienswijze 75.

Zienswijze	Alternatief voor normatieve wacc?
Belanghebbenden	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Febeliec stelt zich de vraag in welke mate het hanteren van een normatieve wacc indruist tegen het principe van de kostenreflectiviteit vermits deze kost (historisch) niet dezelfde is voor elke distributienetbeheerder. Febeliec stemt in met de VREG dat dit een zekere prikkel met zich mee brengt

⁷⁹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, par. 3.6.1.6.

⁸⁰ The Brattle Group, The Cost of Capital for DSOs, Review of VREG’s Methodology, 11/3/2016, par. VIII.A.

voor de op dit vlak minder goed presterende distributienetbeheerders om zich te herfinancieren aan een lagere kost, maar dit geeft tevens een grotere winst aan deze die door omstandigheden een betere (historische) wacc hebben. Bovendien houdt een dergelijke aanpak op basis van een gemiddelde referentie wacc een risico in daar het net zou kunnen leiden tot een situatie waarbij alle distributienetbeheerders zich duurder financieren en zo de referentie wacc verhogen. Evenwel geeft Febeliec toe geen betere aanpak te zien, anders dan de wacc van elke individuele distributienetbeheerder rigoureuus te controleren, wat inderdaad geen gemakkelijke taak is. Febeliec vraagt evenwel aan de VREG om toch uitermate waakzaam te zijn voor mogelijk misbruik van deze methode.

Reactie op de zienswijze

Volgens de VREG werken de meeste regulatoren in hun tariefmethodologie met een normatieve wacc. De wacc is een gewogen gemiddelde kost van het kapitaal, over eigen en vreemd vermogen. De kosten van vreemd vermogen kunnen enigszins getoetst worden aan de door de distributienetbeheerder opgenomen financiële leningen. De werkelijke kosten van eigen vermogen van de distributienetbeheerder zijn afhankelijk van zijn dividendpolitiek. Voor wat betreft dat laatste hanteren de meeste regulatoren een aanpak volgens het CAPM, waarbij de winstmarge gerelateerd wordt aan het niet-diversifieerbaar risico van de investering in de netbeheerder. Het zou uiteraard niet logisch zijn om de werkelijke dividendpolitiek van een distributienetbeheerder over te nemen naar een normatieve wacc. Dat zou inderdaad aanzetten tot mogelijke manipulatie teneinde de wacc te verhogen. De zienswijze geeft verder niet aan hoe de tariefmethodologie zou moeten gewijzigd worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8. Zienswijzen m.b.t. opmaak van het tariefvoorstel

4.8.1. Zienswijze 76.

Zienswijze	Tijdige publicatie van de distributienettarieven
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg verzoekt een tijdige publicatie, minimum 2 maanden voor de start van de toepassing ervan, en het gebundeld publiceren van wijzigingen aan de distributienettarieven. Dit geldt ook voor wijzigingen aan toeslagen, taksen of heffingen inbegrepen in de transporttarieven. Met het oog op administratieve efficiëntie dringt FEBEG ook aan op maximale synergiën om de implementatiekosten te beperken, waarbij wijzigingen aan de distributienettarieven gebundeld gepubliceerd worden. Febeg vermeldt als belangrijke wijziging het tarief voor systeembeheer.

Reactie op de zienswijze

De VREG had al kennis van het verzoek tot tijdige publicatie vanwege Febeg tijdens de consultatie over de tariefmethodologie 2015-2016⁸¹ en stelt vast dat de door haar verzochte implementatietermijn nu werd opgetrokken van 1 naar 2 maand.

De VREG publiceert overeenkomstig het Energiedecreet de tarieven en hun motivering binnen drie werkdagen na hun goedkeuring op zijn website. De VREG houdt rekening met een redelijke implementatietermijn voor de leveranciers⁸².

De distributienettarieven komen tot stand overeenkomstig de procedure voorzien in het Energiedecreet⁸³, dewelke o.m. wordt voorafgegaan door de rapportering door de distributienetbeheerders aan de VREG van het vereiste budget voor de exogene kosten m.b.t. het jaar X per 1 september van het jaar X-1. Ook al kan de VREG de intentie uitdrukken om te wensen te voldoen aan de zienswijze, de VREG kan dit dus niet absoluut garanderen. Daarnaast stelt de VREG ook vast dat de transmissienettarieven of de federale bijdrage op het einde van het jaar (onder toezicht van de CREG) worden vastgelegd, wat een vorm van vertraging kan inhouden t.o.v. het proces tussen de distributienetbeheerders en de VREG m.b.t. vaststelling van de transmissienettarieven die door de distributienetbeheerders worden doorgerekend. De VREG heeft dit probleem van timing reeds aangekaart bij de federale regulator waarbij deze laatste te kennen heeft gegeven dat deze timing onmogelijk naar een vroeger tijdstip in het jaar kan vooruitgeschoven worden.

Het is volgens de VREG niet aangewezen om nieuwe tarieven uit synergieoverwegingen tijdelijk uit te stellen omdat dit regulatoire saldi met latere tariefschommelingen doet ontstaan.

⁸¹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 25 februari 2014 met betrekking tot het voorstel van methode tot vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas, zienswijze 63, p. 66.

⁸² Artikel 4.1.33, §5, tweede lid Energiedecreet.

⁸³ Artikel 4.1.33, §3 Energiedecreet.

Wat betreft het tarief systeembeheer heeft de VREG in Tabel 10 van de ontwerptekst van de tariefmethodologie louter een verduidelijking toegevoegd inzake het toepassingsgebied die reeds werd toegepast. Hiermee samenhangend verwijst de VREG naar zijn reactie op de zienswijze nr. 102.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.2. Zienswijze 77.

Zienswijze	Grote tariefschokken vermijden
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In het algemeen, en in het bijzonder voor de exogene kosten met betrekking tot openbaardienstverplichtingen, wil Febeliec voorkomen dat er grote tariefschokken optreden die nadelig zouden zijn voor de langetermijnplanning die nodig is voor investeringen bij distributienetgebruikers.

Reactie op de zienswijze

In de tariefmethodologie wordt door het werken met een jaarlijks budget voor exogene kosten de opbouw van belangrijke exploitatiesaldi, wat in het verleden gebeurde, vermeden. Tegelijk worden nu transparante afbouwpercentages voor de regulatoire saldi vermeld in de tariefmethodologie die zullen zorgen voor een continue afbouw van de nieuwe saldi, samen met de combinaties van tekorten en overschotten die jaarlijks op elkaar kunnen volgen en al automatisch de opbouw van saldi zullen reduceren.

In de tariefmethodologie worden nu globale verdeelsleutels vermeld voor de verrekening van de exogene kosten, teneinde over alle distributienetbeheerders een uniforme en niet-discriminatoire verdeling van deze kosten over de klantengroepen te voorzien. De VREG motiveert het voorstel vanuit het gegeven dat de distributienettarieven niet discriminerend mogen zijn over de netgebieden heen en dat de tariefmethodologie dan ook moet zorgen voor een niet-discriminatoire toepassing ervan door de distributienetbeheerders bij de opmaak van hun tariefvoorstellen. Daarom dienen bijvoorbeeld uniforme verdeelsleutels gehanteerd te worden voor de exogene kosten. De VREG beschouwt het huidige voorstel als een aanvulling bij het reeds gehanteerde principe door de distributienetbeheerders van de cascadering van de kosten voor gebruik van het net (basistarief), nu geëxpliciteerd met de inachtnaam van de lokale productie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.3. Zienswijze 78.

Zienswijze	Minder kosten doorrekenen, in het bijzonder via tarief sociale leverancier
Belanghebbende	Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie vzw

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt dat de tariefmethodologie er voor moet zorgen dat minder kosten dan tot nu toe het geval is via de nettarieven afgewenteld worden op de klanten en zeker niet op hen die door de distributienetbeheerder beleverd worden. Samenlevingsopbouw pleit voor een verlaging van de nettarieven, specifiek voor de klanten bij de distributienetbeheerder als sociale leverancier.

Reactie op de zienswijze

Huishoudelijke afnemers die geen nieuwe energieleverancier vinden worden na het einde van het contract beleverd door hun distributienetbeheerder, in diens rol van sociale leverancier. De federale Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas bepaalt voor deze netgebruikers de hoogte van hun distributienettarieven onder vorm van ofwel het tarief voor de distributienetbeheerder, voor de niet-beschermde klanten, ofwel de sociale maximumprijs (ook sociaal tarief genoemd), voor de beschermde klanten. De VREG bezit niet de bevoegdheid om deze energieprijzen (met inbegrip van de daarin doorgerekende distributienettarieven) te bepalen.

Algemeen dient de VREG de tariefmethodologie op te maken met inachtneming van de richtsnoeren hieromtrent in het Energiedecreet⁸⁴. Daarin is o.m. bepaald dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel zijn (vierde richtsnoer) en een afspiegeling zijn van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare distributienetbeheerder (vijfde richtsnoer). De VREG meent dat het voorstel in de zienswijze om minder kosten toe te wijzen aan de distributienetgebruikers in het algemeen en aan de klanten beleverd door de distributienetbeheerder in het bijzonder, respectievelijk in tegenspraak zijn met het vijfde en het vierde richtsnoer.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.4. Zienswijze 79.

Zienswijze	Huidige beschrijving m.b.t. de verdeling van de kosten van het gebruik van het net zijn erg ruim en vrij interpreteerbaar
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

⁸⁴ Artikel 4.1.32, §1 Energiedecreet.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infracx stelt dat de huidige beschrijving m.b.t. de verdeling van de kosten van het gebruik van het net erg ruim en vrij interpreteerbaar is. Een belangrijke schakel in de door de VREG vooropgestelde verdeelsleutels is immers de verdeelsleutel voor het gebruik van het net. Er wordt echter niet beschreven hoe de endogene kosten m.b.t. gebruik van het net toegewezen moeten worden aan elk spanningsniveau. Elke netbeheerder hanteert hiervoor een verschillende methodiek. Infracx oordeelt dan ook dat het belangrijker is eerst duidelijke richtlijnen te definiëren bij deze significante verdeelsleutel vooraleer verdere stappen te zetten.

Eandis stelt dat de verdeelsleutels voor de endogene kosten m.b.t. het basistarief voor het gebruik van het elektriciteitsdistributienet vaag zijn. De specificatie over hoe de kosten moeten worden toegewezen per spanningsniveau is niet volledig. De verdeelsleutel in deze vorm blijft vrij interpreteerbaar en zal niet tot uniformisering leiden. In die zin zijn de bepalingen over de verdeelsleutels niet geheel in overeenstemming met richtsnoer 1 van het Energiedecreet.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie 2017-2020 omvat m.b.t. het tarief voor het gebruik van het net enkel inzake het basistarief voor het gebruik van het elektriciteitsdistributienet specifieke regels omtrent de verdeling van de endogene kosten. Meer specifiek wordt hierbij voor de endogene kosten de toepassing van het cascadebeginsel gespecificeerd. De VREG ziet hier geen wijziging ten opzichte van de aanpak in de tariefmethodologieën in het verleden.

De endogene kosten die worden toegewezen aan het tarief voor het gebruik van het distributienet betreffen de kosten die deel uitmaken van de kerntaken van de distributienetbeheerder. De VREG oordeelt dat de distributienetbeheerder zelf het best geplaatst is om deze kosten te verdelen over de verschillende spanningsniveaus in zijn elektriciteitsdistributienet binnen het door de VREG vastgelegde kader. De technologische samenstelling en complexiteit van de distributienetten wijzigt immers voortdurend. De VREG kampt daarbij met een informatieachterstand en kan deze taak onmogelijk overnemen of definitief tot in elk detail beschrijven. De VREG wijst erop dat de distributienetbeheerder bij de verdeling van deze kosten rekening dient te houden met de voorwaarden zoals beschreven in par. 5.8.1.1.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020. Deze voorwaarden, samen met de specifieke regels inzake de verdeelsleutels, laten de distributienetbeheerder toe om, conform richtsnoer 1 van art. 4.1.32 van het Energiedecreet, zijn tariefvoorstel op te stellen op basis van de tariefmethodologie. Bovendien benadrukt de VREG dat in bijlage 8 van de tariefmethodologie aan de distributienetbeheerder wordt opgelegd om, samen met de indiening van zijn tariefvoorstel, een nota in te dienen m.b.t. de door hem gehanteerde verdeelsleutels voor de toewijzing van directe en indirecte kosten aan klantengroepen. Dit moet de VREG toelaten om de conformiteit van de door de distributienetbeheerder gehanteerde verdeelsleutels met par. 5.8.1.1.2.1 van de tariefmethodologie 2017-2020 te kunnen nagaan.

De VREG heeft, met uitzondering van de specificatie van het cascadebeginsel, enkel voor de exogene kostenrubrieken specifieke regels inzake de verdeelsleutels voorgeschreven. De distributienetbeheerder kan op deze kosten geen invloed uitoefenen en het is ook onduidelijk, juist omdat deze niet kunnen gekoppeld worden aan bv. gereguleerde materiële vaste activa, hoe hij ze zonder regels zou moeten toewijzen aan zijn klantengroepen. Daarom schrijft de VREG voor deze kostenrubrieken een stringent

kader met uniforme regels inzake verdeelsleutels voor. Zoals ook gemotiveerd in de tariefmethodologie 2017-2020 acht de VREG het aangewezen om voor sommige van deze uniforme regels ook de verdeelsleutel inzake het gebruik van het net in beschouwing te nemen aangezien de verschillende klantengroepen het distributienet elk in een verschillende mate gebruiken, wat zich weerspiegelt in hun aandeel in de kosten voor het gebruik van het distributienet.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.5. Zienswijze 80.

Zienswijze	De gewijzigde verdeelsleutels pas invoeren op het ogenblik dat er ook transparantie is m.b.t. de verdeling van de kosten van het gebruik van het net teneinde de administratieve last te verkleinen
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax pleit om de gewijzigde verdeelsleutels pas in te voeren op het ogenblik dat er ook transparantie is m.b.t. de verdeling van de kosten van het gebruik van het net. Dit zorgt ervoor dat het tariefberekingsmodel, met hierin de historisch gedefinieerde verdeelsleutels, slechts eenmaal aangepast moet worden, wat de administratieve last verkleint.

Eandis stelt dat de richtlijnen voor verdeelsleutels consistent vanaf de basis dienen opgebouwd te worden. Er is eerst volledige duidelijkheid nodig over de manier waarop kosten over de spanningsniveaus of infrastructuurdelen verdeeld moeten worden en dan pas kan de verdeling binnen één spanningsniveau aan bod komen. Elke aanpassing brengt een ingrijpende wijziging van het berekeningsmodel voor de distributienetbeheerders teweeg. Bij herziening verkiest Eandis een integrale herziening, zodat de distributienetbeheerders hun berekeningsmodel slechts éénmalig moeten aanpassen.

Reactie op de zienswijze

Zoals aangegeven in de vorige zienswijze nr. 79 zijn volgens de VREG de distributienetbeheerders het best geplaatst om de kosten m.b.t. het tarief voor het gebruik van hun distributienet te verdelen over de verschillende spanningsniveaus en klantengroepen, binnen het in de tariefmethodologie vastgelegde kader. De door de distributienetbeheerder gehanteerde verdeelsleutels dienen te voldoen aan de voorwaarden zoals gespecificeerd in par. 5.8.1.1.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020.

Voor de exogene kostenrubrieken waarop de distributienetbeheerder geen invloed kan uitoefenen en die eerder los staan van de dagelijkse operaties, schrijft de VREG nu transparante, uniforme regels inzake de verdeelsleutels voor.

Voor de endogene netkosten worden meer algemene regels voorgeschreven gezien de dynamiek en complexiteit van de distributienetten en de informatieachterstand waarmee de regulator wordt geconfronteerd. De VREG heeft op heden, uiteraard zonder dat dit de toekomstige uitoefening van zijn tarifaire bevoegdheid beperkt, voor de verdeling van de endogene kosten van het gebruik van het net geen specifieke regels inzake de verdeling over de verschillende spanningsniveaus voorgeschreven. De door de VREG voorgeschreven regels inzake verdeelsleutels voor wat de endogene kosten betreft, zijn een verderzetting van de methodiek zoals die ook in de reguleringsperiode 2015-2016 aangehouden werd, waardoor de bezorgdheid van de distributienetbeheerders m.b.t. de meermalige aanpassingen aan hun tariefberekenningsmodel op zijn minst voorbarig is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.6. Zienswijze 81.

Zienswijze	Huidige voorstel m.b.t. verdeelsleutels leidt tot een significante stijging voor bepaalde klantengroepen
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax merkt op dat het huidige voorstel m.b.t. verdeelsleutels tot een significante stijging leidt voor de Trans HS klanten indien de berekening gebeurt op basis van de huidige verdeling van de kosten voor het gebruik van het net over de klantengroepen.

Klantengroep	Iveg	Infrax West	PBE	Inter-Energa
Trans HS	16%	47%	122%	55%
26-1kV	-7%	0%	-6%	6%
LS	+4%	-1%	2%	-2%

Infrax dringt aan op een grondige studie en analyse van de gevolgen van de door de VREG voorgestelde wijzigingen vooraleer de VREG de beslissing neemt.

Eandis geeft aan dat de aanpassing van de verdeelsleutels eventuele tariefschokken voor bepaalde klantensegmenten kan veroorzaken. De distributienetbeheerders zijn voorstander om de effecten van een eventuele aanpassing toch voorafgaandelijk uitgebreid te simuleren.

Reactie op de zienswijze

De VREG verduidelijkt dat bij de uitwerking van de specifieke regels inzake verdeelsleutels wel degelijk simulaties werden gemaakt van de impact op de verschillende klantengroepen. Bovendien werden deze simulaties in aanloop naar de consultatie reeds overgemaakt aan de distributienetbeheerders met de aanmoediging om intern de impact van de door de VREG voorgestelde verdeelsleutels te verifiëren. Uit

de zienswijze van Eandis kan de VREG niet afleiden dat deze verificatie ook effectief heeft plaatsgevonden. Voor de Infrac-distributienetbeheerders werden door de VREG wel vergelijkbare wijzigingen vastgesteld als deze die door Infrac in zijn zienswijze worden aangegeven. De VREG wenst echter te benadrukken dat hij met de specificatie van de regels inzake verdeelsleutels rekening heeft gehouden met het feit dat alle klantengroepen het distributienet solidair gebruiken maar dat zij anderzijds het distributienet elk in een verschillende intensiteit gebruiken. Dit zorgt volgens de VREG voor een verdeling van de kosten op een niet-discriminatoire en proportionele wijze, hetgeen door het vierde richtsnoer van het Energiedecreet⁸⁵ ook wordt voorgeschreven. De vaststelling dat de distributienettarieven voor bepaalde klantengroepen binnen bepaalde distributienetbeheerders hierdoor significant zouden kunnen stijgen of dalen, is volgens de VREG ook een indicatie dat er nood is aan transparante en uniforme regels inzake verdeelsleutels voor exogene kostenrubrieken.

Verder wenst de VREG erop te wijzen dat hij momenteel nog geen specifieke regels inzake verdeelsleutels voorschrijft voor wat betreft de verdeling van de endogene kosten⁸⁶. Bij de verdeling van deze kosten dienen de distributienetbeheerders echter wel de voorwaarden in par. 5.8.1.1.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020 in beschouwing te nemen.

De VREG motiveert het voorstel vanuit het gegeven dat de distributienettarieven niet discriminerend mogen zijn over de netgebieden heen en dat de tariefmethodologie dan ook moet zorgen voor een niet-discriminatoire toepassing ervan door de distributienetbeheerders bij de opmaak van hun tariefvoorstellen. Daarom dienen bijvoorbeeld uniforme verdeelsleutels gehanteerd te worden voor de exogene kosten. De VREG beschouwt het huidige voorstel als een aanvulling bij het reeds gehanteerde principe door de distributienetbeheerders van de cascadering van de kosten voor gebruik van het net (basistarief), nu geëxpliciteerd met de inachtnaam van de lokale productie.

Ten slotte merkt de VREG op dat voor de Trans HS klanten het aandeel van het distributienettarief normaal relatief beperkt is ten opzichte van het totale nettatarief (distributie- en transmissienettarief) dat door hen dient te worden betaald. Zo bedraagt voor de Eurostat type klant 1h2⁸⁷ het aandeel van het distributienettarief in 2016 gemiddeld ongeveer 4% van het totale nettatarief voor deze klant. Indien aldus de impact van de specifieke regels inzake verdeelsleutels op het totale nettatarief van deze type klant wordt gesimuleerd, bekomt de VREG voor alle Vlaamse distributienetbeheerders een gewogen gemiddelde impact van ongeveer 1%.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.7. Zienswijze 82.

Zienswijze	Enkel verdeelsleutels m.b.t. de tarieven voor elektriciteit
Belanghebbende	Eandis

⁸⁵ Art. 4.1.32, §1, 4° Energiedecreet.

⁸⁶ Met uitzondering van de wijze waarop het cascadebeginsel moet worden toegepast.

⁸⁷ Verbruik van 50.000.000 kWh en kW piek van 10.000 kW.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis geeft aan dat de verdeelsleutels enkel betrekking hebben op de tarieven voor elektriciteit. Er worden volgens haar geen regels opgelegd voor de verdeelsleutels van de gasactiviteit, behoudens de bijzondere voorwaarden.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze is niet correct. De specifieke regels inzake de verdeelsleutels hebben waar mogelijk ook betrekking op de gereguleerde activiteit aardgas. Meer specifiek hebben de par. 5.8.1.1.2.2.4., 5.8.1.1.2.2.6. en 5.8.1.1.2.2.7. in de tariefmethodologie 2017-2020 ook betrekking op de aardgasdistributienettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. Ter verduidelijking wordt in par. 5.8.1.1.2.2.4., 5.8.1.1.2.2.6. en 5.8.1.1.2.2.7. de term “distributienetbeheerder” vervangen door “elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerder”.

4.8.8. Zienswijze 83.

Zienswijze	Specifieke regels inzake de verdeelsleutels pas invoeren bij de algemene herziening van de tariefstructuur
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat het beter lijkt om de verdeelsleutels nu niet aan te passen (aangezien de tarifaire structuur de eerste twee jaar zeker al behouden blijft) en het opleggen van specifieke regels inzake de verdeelsleutels te laten voorafgaan door een meer doorgedreven analyse en deze maar in te voeren bij de algemene herziening van de tariefstructuur.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan nu niet concreet rekening houden met eventuele toekomstige beslissingen die nog moeten genomen worden, zoals een mogelijke herziening van de tariefstructuur.

De VREG merkt tegelijk een tegenstrijdigheid in de zienswijzen van de belanghebbende op. In zienswijze nr. 79 wordt door de belanghebbende aangegeven dat de in de tariefmethodologie 2017-2020 voorgeschreven regels inzake verdeelsleutels niet geheel in overeenstemming zijn met richtsnoer 1 van het Energiedecreet aangezien de regels vrij interpreteerbaar zijn en niet tot uniformisering zullen leiden. In de huidige zienswijze vraagt de belanghebbende echter om de specifieke regels inzake de verdeelsleutels voorlopig volledig achterwege te laten, wat inconsistent is met de redenering die gevolgd

werd in zienswijze nr. 79. De VREG stelt dus vast dat de belanghebbende a.h.w. pleit voor het behoud van vaagheid in de tariefmethodologie, contradictorisch met zijn stellinginname tegen vaagheid in de zienswijze nr. 79. De VREG acht het wel degelijk aangewezen om specifieke regels inzake de verdeelsleutels voor te schrijven voor de kosten waarop de distributienetbeheerder geen invloed kan uitoefenen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.9. Zienswijze 84.

Zienswijze	Het cascadebeginsel toepassen o.b.v. een wetenschappelijke studie
Belanghebbende	Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Mr. Vanlerberghe wordt het cascadebeginsel niet principieel gedefinieerd (zoals op basis van aanduidbare toewijzing van kosten, of andere criteria). Er wordt enkel het resultaat van een niet gemaakte redenering meegedeeld. Het gaat er met name, zonder enige onderliggende bewijsvoering, van uit dat de kosten gemaakt voor de distributie van een kWu op gelijk welk spanningsveld dezelfde is. Hij adviseert om niet langer het cascadebeginsel als een axioma toe te passen maar dit wel te doen op basis van een wetenschappelijke studie naar kostencentra in de verschillende spanningsniveaus om zo tot een gekwalificeerde cascadeberekening te komen die dan de basis kan zijn voor het toewijzen van kosten aan de verschillende spanningsniveaus.

Reactie op de zienswijze

Zoals werd aangegeven in zienswijze nr. 79 betreffen de endogene kosten, die worden toegewezen aan het tarief voor het gebruik van het net, de kosten die deel uitmaken van de kerntaken van de distributienetbeheerder. De VREG oordeelt dat de distributienetbeheerder zelf het best geplaatst is om zijn netkosten te verdelen over de verschillende spanningsniveaus in zijn elektriciteitsdistributienet, rekening houdende met de dynamiek en complexiteit van de netten enerzijds en de informatieachterstand waarmee een regulator wordt geconfronteerd anderzijds. Hierbij wenst de VREG er wel op te wijzen dat de distributienetbeheerder bij de verdeling van deze kosten rekening dient te houden met de voorwaarden zoals beschreven in par. 5.8.1.1.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020.

Het is aldus bij de bovenstaande verdeling van de endogene kosten m.b.t. het basistarief voor het gebruik van het distributienet over de verschillende spanningsniveaus dat door de distributienetbeheerder ook het cascadebeginsel, zoals beschreven in par. 5.8.1.1.2.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020, moet worden toegepast. Dit principe werd volgens de VREG sinds het begin van de Belgische tariefregulering al toegepast en de VREG oordeelt vanuit de regulatoire en tarifaire stabiliteit dat er geen reden is om dit nu te verlaten. Er wordt in de tariefmethodologie nu ook verduidelijkt dat de decentrale productie een compenserende invloed heeft op deze cascadering.

Omwille van de bovenvermelde redenen worden geen specifieke regels inzake verdeelsleutels opgelegd voor elk van de betreffende kostencentra voor elk van de spanningsniveaus. Wel worden door de VREG in par. 5.8.1.1.2.1 van de tariefmethodologie 2017-2020 algemene regels of voorwaarden voorgeschreven waaraan de door de distributienetbeheerder gehanteerde verdeelsleutels inzake indirecte endogene kosten moeten voldoen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.10. Zienswijze 85.

Zienswijze	Specifieke regel inzake verdeelsleutel voor exogene kosten m.b.t. REG-openbaredienstverplichtingen en steuncertificaten aanpassen
Belanghebbende	Vanlerberghe

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende adviseert om voor de specifieke regel inzake de verdeelsleutel voor exogene kosten m.b.t. REG-openbaredienstverplichtingen en steuncertificaten de toewijzing van de tweede tranche van de kosten (75%) opnieuw te maken en wel op basis van een gekwalificeerde cascadeberekening, in de geest van de opmerking onder de vorige zienswijze (nr. 84).

Reactie op de zienswijze

Zoals in de tariefmethodologie 2017-2020 werd aangegeven, heeft de VREG bij de bepaling van deze verdeelsleutel in acht genomen dat de verschillende klantengroepen solidair het distributienet gebruiken maar dat zij anderzijds het distributienet elk in een verschillende mate gebruiken, wat zich weerspiegelt in hun aandeel in de kosten voor het gebruik van het distributienet. Om die reden acht de VREG het aangewezen om de exogene kosten m.b.t. REG-openbaredienstverplichtingen en steuncertificaten deels op basis van het aantal actieve toegangspunten en deels op basis van de verdeling van de endogene kosten in het gebruik van het net, na toepassing van het cascadebeginsel, te baseren.

Wat betreft het voorstel van 'gekwalificeerde cascadeberekening', verwijst de VREG naar zijn reactie onder zienswijze nr. 84. Zoals ook in de zienswijze nr. 84 werd gesteld, acht de VREG de distributienetbeheerder het best geplaatst om de kosten die onderdeel uitmaken van zijn kerntaken te verdelen over de verschillende spanningsniveaus, rekening houdende met de voorwaarden zoals beschreven in par. 5.8.1.1.2.1. van de tariefmethodologie 2017-2020.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.11. Zienswijze 86.

Zienswijze	Onduidelijkheid rond maximumtarieven en impact
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De tariefmethodologie beschrijft nu hoe zowel de maximumtarieven van de periodieke elektriciteitsdistributie- als transmissietarieven worden toegepast. Het is volgens Essenscia onduidelijk in welke mate dit verschilt met de vorige tariefmethodologie en welke impact dit mogelijks zou kunnen hebben op de tarieven. Essenscia vraagt dat de VREG erop waakt dat tariefschokken hierbij vermeden worden.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie 2015-2016 bevat geen enkele bepaling m.b.t. de evolutie van de maximumtarieven. De VREG heeft voor enkele distributienetbeheerders de maximumtarieven in 2015 en 2016 reeds aangepast voor distributie en dit binnen zijn beslissing over de vaststelling van de distributienettarieven. Deze aanpassingen werden verantwoord doordat zonder de verhoging een aantal typeklanten bij de distributienetbeheerder niet (evenredig) zou bijdragen aan de gewijzigde kosten van de distributienetbeheerder. De VREG streeft nu dezelfde evenredigheid na in de bepalingen m.b.t. de maximumtarieven in de tariefmethodologie 2017-2020. De VREG verwacht in geval van een aanpassing van het maximumtarief geen specifieke tariefschok maar eerder bij benadering een evolutie van het aangerekende tarief volgens een grootte-orde zoals in de andere klantengroepen van de netbeheerder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.8.12. Zienswijze 87.

Zienswijze	Tariefcomponent openbardienstverplichtingen aan injectie?
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia merkt op dat op p. 57 van de tariefmethodologie wordt gesteld dat de kosten voor steuncertificaten niet worden toegewezen aan de klantengroepen bij injectie. Dit komt volgens Essenscia niet duidelijk voor in de tariefstructuur op p. 69 waarbij beschreven wordt dat het tarief voor openbare dienstverplichtingen functie is van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent de zienswijze dat in de tariefstructuur in de geconsulteerde tekst de kosten van de distributienetbeheerder m.b.t. de openbardienstverplichtingen worden toegewezen aan afname of injectie volgens de afgenomen of geïnjecteerde hoeveelheid actieve energie. Dit was een bepaling die was overgenomen uit de vroegere wetgeving betreffende de tariefstructuur, evenals vermeld in de consultatie van de CREG⁸⁸ in 2011. In werkelijkheid kan de lezer uit de bestaande tariefbladen afleiden dat er geen tariefcomponent voor openbardienstverplichtingen bestaat voor injectie. In de geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie (par. 5.8.1.1.2.2.3) werd reeds verantwoord waarom de kosten voor de steuncertificaten en voor de REG-premies worden toegewezen aan afname. Ook de andere kosten van de distributienetbeheerder voor de openbardienstverplichtingen m.b.t. zijn rol als sociale leverancier, als ‘supplier of last resort’ voor niet-beschermde gedropte klanten, openbare verlichting en gratis kWh zijn verplichtingen die ten goede komen van de lokale afnemers en daarom op energiebasis niet dubbel worden aangerekend aan de producenten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 aan de zienswijze moet aangepast worden. In de tabel 10 tariefstructuur distributie elektriciteit wordt voor het tarief openbardienstverplichtingen in de kolom ‘Tariefdragers’ de woorden “geïnjecteerd of” geschrapt.

4.8.13. Zienswijze 88.

Zienswijze	Andere periode voor rekenvolume kWh?
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt zich ernstig de vraag waarom voor de rekenvolumes de periode 1/1/2015-31/12/2015 wordt gehanteerd met als enige uitzondering de verbruiksgerelateerde tariefdragers voor de gereguleerde activiteit elektriciteit – afname in kWh waarvoor de periode 1/9/2015-31/8/2016 wordt genomen. Febeliec wenst de argumentatie voor deze afwijkende keuze te kennen en wenst de impact te kennen van deze keuze ten opzichte van een keuze voor de periode 1/1/2015-31/12/2015 zoals gehanteerd voor alle andere rekenvolumes.

Reactie op de zienswijze

De keuze is overeenkomstig de afwijkende keuze die voor de volumes kWh werd gemaakt in de tariefmethodologie 2015-2016. De elektriciteitsdistributienetbeheerder haalt een belangrijk deel van zijn inkomen bij de laagspanningsklanten, waarnaar netwerkkosten gecascadeerd worden. Zij worden meestal gefactureerd op basis van hun energieafname. Gezien de geobserveerde trend tot daling van de daadwerkelijk gefactureerde volumes afname van elektriciteit van het distributienet over de laatste jaren, o.a. door de groei van decentrale productie, leek het aangewezen de meest recente cijfers te hanteren. Dit laat toe de distributienettarieven zo goed als mogelijk op de juiste hoogte vast te stellen en de opbouw van eventuele saldi uit te lage inkomsten door te hoog ingeschatte afzetvolumes, te

⁸⁸ CREG, ontwerp van besluit (Z)110908-CDC-1106 tot vaststelling van methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de elektriciteitsdistributienetten, 8 september 2011.

vermijden. De VREG merkt op dat de rekenvolumes oorspronkelijk in de tariefmethodologie 2015-2016 vast lagen over de lengte van de reguleringsperiode. In de tariefmethodologie 2017-2020 wordt nog een tussentijdse aanpassing mogelijk (par. 5.7.2) naargelang de werkelijke afnamevolumes nog verder zouden divergeren, teneinde opnieuw de opbouw van regulatoire tekorten te vermijden.

De VREG kan op dit moment onmogelijk zicht hebben op de mogelijke impact door de keuze voor de periode 1/9/15-31/8/16 t.o.v. 1/1/15-31/12/15 en meent dat dit gegeven nu niet relevant is gezien de hoger vermelde reden waarom voor deze toch belangrijke en evoluerende tariefdrager best de meest recente volumes worden gehanteerd voor de beste verrekening van de kosten van het distributienet naar distributienettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.9. Zienswijzen m.b.t. de niet-periodieke distributienettarieven

4.9.1. Zienswijze 89.

Zienswijze	Niet spreken van kortingen of negatieve tarieven
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax verkiest om niet te spreken van kortingen of van negatieve tarieven, om de mogelijkheid open te laten een verlaging (bv. ten gevolge van synergie) van de gemiddelde kostprijs gewoon te verrekenen in de betreffende basisforfaits.

Eandis is eveneens geen voorstander om te spreken van een korting. De tarieven zijn forfaitair vastgelegd en dus gemiddeld kostenreflectief. Eandis verkiest om de mogelijkheid open te laten om een verlaging van de gemiddelde kostprijs te verrekenen in de basisforfait. Eandis wil erop wijzen dat niet alle werken in synergie zijn uit te voeren gezien de uiteenlopende vereiste competenties.

Reactie op de zienswijze

De distributienetbeheerder heeft al de mogelijkheid om de gemiddelde kostprijs te verrekenen in de betreffende basisforfaits en het wordt ook van hem verwacht dat hij aan zijn klanten een redelijk kostenreflectief tarief aanrekent. Het neemt volgens de VREG niet weg dat het in bepaalde gevallen toch nog gewenst zou kunnen zijn dat de distributienetbeheerder een korting geeft omdat het globale tarief als som van de afzonderlijke tarieven van de voor de klant samen uitgevoerde opdrachten niet meer redelijk kostenreflectief is. Indien een distributienetbeheerder dergelijke in de tariefmethodologie voorgestelde correcties zou willen vermijden, zou hij een niet-periodieke distributienettarief voor elke mogelijke combinatie van twee of meer prestaties met synergievoordelen moeten voorzien waarbij dat tarief telkens de redelijke forfaitaire synergievoordelen voor de klant door de gelijktijdige uitvoering van die prestaties weerspiegelt. Dit alternatief lijkt de VREG echter omslachtiger en administratief zwaarder.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.9.2. Zienswijze 90.

Zienswijze	Hoe korting in tarief interpreteren?
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt de vraag hoe ze negatieve niet-periodieke distributienettarieven moet interpreteren, of dit kostenreflectief kan zijn en of het mogelijk geen discriminatie tussen distributienetgebruikers introduceert.

Reactie op de zienswijze

De bepaling in de tariefmethodologie dat de tarieven redelijk kostenreflectief moeten zijn, blijft ten allen tijde geldig. De VREG ervoer⁸⁹ uit een klacht van een netgebruiker dat het in bepaalde gevallen nodig kan zijn dat de bestaande forfaitaire niet-periodieke distributienettarieven worden gecorrigeerd indien bijvoorbeeld de aanvrager meer dan één dienst verzoekt waarbij de distributienetbeheerder synergievoordelen heeft en dus kostenbesparingen realiseert die zich niet of onvoldoende zouden weerspiegelen in de aan de distributienetgebruiker aangerekende bestaande tarieven. De bedoeling is dat de aanvrager een redelijk kostenreflectief tarief aangerekend krijgt. Er is geen transfer tussen distributienetgebruikers waarbij discriminatie mogelijk is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.9.3. Zienswijze 91.

Zienswijze	Nog andere invloeden op de kosten van aangevraagde prestaties
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De geconsulteerde tariefmethodologie meldt dat de distributienetbeheerder de mogelijkheid heeft om nieuwe niet-periodieke distributienettarieven aan de VREG voor te stellen ten gevolge van nieuwe materialen of producten. Eandis stelt de volgende toevoeging voor: gewijzigde marktprijzen of gewijzigde marktomstandigheden. Wijzigende marktomstandigheden en –prijzen hebben een impact op de kosten. In dat geval kan een nieuw tarief aangewezen zijn. Bij louter indexatie zou het tarief volgens Eandis minder kostenreflectief worden. Bijv. sterk gestegen of gedaalde prijzen van aannemers voor een bepaald dienst, gestegen koperprijzen, gewijzigde voorbereidende werken door klant.

Infrac stelt dat marktomstandigheden en –prijzen kunnen wijzigen en eveneens een impact hebben op de kosten. In dat geval zou het eveneens mogelijk moeten zijn om een nieuw tarief voor te stellen. Bij het enkel indexeren zou zo'n tarief immers minder kostenreflectief worden, bv. sterk gestegen of gedaalde prijzen van aannemers voor een bepaalde dienst, gestegen koperprijzen, gewijzigde voorbereidende werken door klant.

Reactie op de zienswijze

⁸⁹ O.a. besproken op de overlegvergadering 2 mei 2016 tussen VREG en Vlaamse Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders.

De bepaling in de tariefmethodologie heeft betrekking op nieuwe tarieven voor nieuwe diensten of nieuwe materialen. Het is niet dat er nieuwe tarieven kunnen zijn omdat de marktprijzen variëren. Het gaat dan over een nieuwe hoogte van een bestaand tarief. De distributienetbeheerder kan dit uiteraard best voorstellen aan de VREG bij het indienen van zijn tariefvoorstel aan het begin van de reguleringsperiode, opdat ze daarna stabiel kunnen evolueren volgens de CPI. De distributienettarieven dienen immers redelijk kostenreflectief te zijn. De VREG wenst echter te vermijden dat schommelingen in prijzen continu zouden moeten worden overgezet op de tarieven. Wat betreft de niet-periodieke distributienettarieven is het volgens de VREG niet gebruikelijk in de regulering dat ze tijdens de reguleringsperiode frequent worden aangepast aan de wisselende marktomstandigheden. Er was ook een indexatie in de tariefmethodologie 2015-2016. De niet-periodieke distributienettarieven waren stabiel in de periode 2009-2014. De VREG veronderstelt dat de evolutie van de CPI globaal en over de lengte van de reguleringsperiode de tarieven redelijk kostenreflectief houdt. Het werken met een evolutie volgens CPI biedt voor de distributienetgebruikers het grote voordeel van stabiliteit, transparantie en relatieve zekerheid gedurende de reguleringsperiode en aldus mogelijk ook over de looptijd van hun eigen projecten.

Het neemt uiteraard niet weg dat een aanpassing van de hoogte van de niet-periodieke distributienettarieven aangewezen kan zijn ten gevolge van sterk wijzigende marktomstandigheden. Een distributienetbeheerder kan, voor zover dat strikt noodzakelijk wordt geacht, overeenkomstig de bepaling hieromtrent in het Energiedecreet⁹⁰, steeds een gemotiveerde vraag tot herziening van zijn tarieven ter goedkeuring voorleggen aan de VREG.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.9.4. Zienswijze 92.

Zienswijze	Andere formulering voor aanvaarding nieuwe dienstverlening
Belanghebbenden	Eandis, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens Infrac klopt het niet dat, in het geval een distributienetbeheerder een nieuw niet-periodiek tarief voorstelt voor een nieuwe dienstverlening, de VREG verwacht dat ook de andere netbeheerders deze nieuwe dienst wensen aan te bieden. Infrac stelt de volgende formulering voor: “De distributienetbeheerder informeert dan de andere distributienetbeheerders over de nieuwe dienst die hij wil aanbieden.” Eandis stelt dezelfde vervanging voor.

Reactie op de zienswijze

De beslissing van een distributienetbeheerder om de andere distributienetbeheerder te informeren over een nieuwe dienst die hij wil aanbieden, ligt in de handen van de distributienetbeheerder zelf. Ze lijkt in

⁹⁰ Artikel 4.1.33, §4 Energiedecreet.

deze context vanzelfsprekend aangezien de VREG verwacht dat de nieuwe dienst ook door andere distributienetbeheerders kan worden aangeboden. De VREG erkent evenwel dat er verschillen kunnen zijn tussen distributienetbeheerders, bijvoorbeeld ze werken niet allemaal op dezelfde spanningsniveaus in elektriciteitsdistributie. De VREG zal daarom de bepaling in de tariefmethodologie afzwakken.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. De zin in de voorgestelde tariefmethodologie dat “ook de andere distributienetbeheerders die nieuwe dienst dan wensen aan te bieden” wordt gewijzigd naar “ook de andere distributienetbeheerders die nieuwe dienst zouden kunnen aanbieden”.

4.9.5. Zienswijze 93.

Zienswijze	Tarieven voor aansluitingen benchmarken
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg stelt dat de tarieven en kosten voor het onderzoeken en realiseren van netaansluitingen inclusief het beheer van de meetinstallaties moeten gebenchmarkt worden. Dit kan enerzijds door deze te vergelijken met de tarieven die van toepassing zijn in andere regio's en in het buitenland. Anderzijds kan dit ook door aan de aanvrager van aansluitingen en meetinstallaties het recht te geven zelf aanbestedingen hiervoor uit te schrijven of offertes op te vragen bij andere installatiebedrijven of toeleveranciers om de aanbieding van de netbeheerder tegenstelbaar te maken. Zo wordt volgens Febeg een meer natuurlijke concurrentie en transparantie gecreëerd. Febeg verwijst tevens naar twee referenties in die zin in de huidige energieregeling.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft in het verleden reeds gereageerd op een gelijkaardige zienswijze van Febeg voor wat betreft de benchmarking.⁹¹ De VREG ziet nu geen belangrijke nieuwe elementen die hem zijn vroeger standpunt zouden kunnen doen herzien.

Wat betreft het recht geven aan de aanvrager van een aansluiting om vergelijkende offertes te kunnen opvragen, verwijst de VREG naar het TRDE⁹²:

“§1 De elektriciteitsdistributienetbeheerder is, voor het elektriciteitsdistributienet waarvoor hij als beheerder is aangesteld, als enige gemachtigd het gedeelte van de aansluiting waarvan hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft, aan te leggen, aan te passen, te onderhouden, te herstellen, te vervangen, te verwijderen, buiten dienst te stellen en uit

⁹¹ VREG, Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016, zienswijze nr. 46, p. 47.

⁹² Artikel III.5.1.1 TRDE.

te baten.

§2 Onder de verantwoordelijkheid van de elektriciteitsdistributienetbeheerder kan een deel van de aanleg van de aansluiting toevertrouwd worden aan een derde partij of aan de aanvrager van de nieuwe aansluiting of van de aanpassing van de aansluiting.

(...)”

Het Energiedecreet⁹³ legt op dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel zijn en een afspiegeling van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare distributienetbeheerder. Wat het vijfde richtsnoer betreft, wordt niet betwist dat de verhouding tussen de hoogte van de tarieven en de door de netbeheerder gemaakte kosten, inderdaad de correcte invulling van het begrip ‘kostenreflectiviteit’ is.

Ten slotte erkent de VREG dat wat de structuur van de individuele tarieven voor netgebruikers betreft, hij er naar tracht om deze redelijk kostenreflectief (in de betekenis van toewijzing van de kosten middels de tarieven aan bepaalde netgebruikers) t.o.v. de gemaakte kosten te laten zijn, doch dat enige flexibiliteit ter zake ook mogelijk moet zijn. Zo zullen veel tarieven een bepaald ‘postzegelgehalte’ kennen, of kunnen er goede redenen zijn om de link tussen kosten en opbrengsten af te zwakken.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.9.6. Zienswijze 94.

Zienswijze	Hoe worden niet-periodieke distributienettarieven beoordeeld?
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec vraagt hoe de VREG zal interpreteren of de voorgestelde niet-periodieke distributienettarieven redelijk kostenreflectief, niet discriminatoir en transparant zijn en volgens logische en objectieve verdeelsleutels.

Reactie op de zienswijze

De niet-periodieke distributienettarieven dienen inderdaad te voldoen aan de eisen gesteld in de zienswijze en zoals vermeld in de tariefmethodologie. Voor de periode 2017-2020 kunnen de tarieven worden vastgesteld op basis van de tarieven van 2016 en vervolgens geïndexeerd. De tarieven 2016 zijn de geïndexeerde niet-periodieke tarieven zoals ze door de distributienetbeheerders werden voorgelegd aan en vervolgens onderzocht en vastgesteld door de CREG. Nieuwe niet-periodieke distributienettarieven zullen eveneens door de distributienetbeheerders aan de VREG moeten worden

⁹³ Artikel 4.1.32, §1, 4° en 5° Energiedecreet.

voorgelegd en verklaard, waarbij zal moeten aangetoond worden dat ze voldoen aan de voorwaarden in de tariefmethodologie. Uit de zienswijze kan de VREG nu niet afleiden hoe de tariefmethodologie zou moeten aangepast worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10. Zienswijzen m.b.t. de tariefstructuur

4.10.1. Zienswijze 95.

Zienswijze	Voorwaarde voor opname nieuwe retributiekosten is niet correct
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens Infrax klopt het niet dat de VREG met de eventuele invoering van een retributiereglement pas kan akkoord gaan wanneer alle Vlaamse steden en gemeenten, aangesloten op het distributienetgebied van de netbeheerder, hebben ingestemd om een retributie aan de netbeheerder aan te rekenen. De steden en gemeenten dienen inderdaad individueel te beslissen of men een retributie wenst aan te rekenen aan de netbeheerder. Het zijn echter de statutaire bepalingen van de individuele netbeheerders die bepalen wanneer de deelnemers van de netbeheerders een retributie kunnen/mogen aanrekenen aan de netbeheerder. Indien aan de statutaire bepalingen werd voldaan, dienen de VREG en de distributienetbeheerder te overleggen teneinde de toeslag in de tarieven op te nemen.

Eandis meldt dat het retributiereglement deel uitmaakt van het huishoudelijke reglement van de distributienetbeheerder en de toepassing ervan en de besluitvormingsprocedure daartoe behoort tot o.m. de statuten van de distributienetbeheerder. Het al dan niet instemmen tot het retributiereglement van één of meerdere gemeenten zou geen implicaties mogen veroorzaken in het al dan niet aanvaarden van de kosten door de regulator of de mogelijkheid tot doorrekening ervan.

Reactie op de zienswijze

Een retributie is een billijke vergoeding voor een prestatie of een dienst geleverd door de gemeente in het individueel belang of voordeel van degene die gebruik maakt van die dienst of prestatie. Retributies mogen niet verward worden met gemeentebelastingen, hoewel zowel deze belastingen als de retributies door de gemeenteraad worden vastgesteld. Een gemeentebelasting is een verplichte bijdrage aan de algemene uitgaven van de gemeente, opgelegd door de gemeenteraad. Tegenover een belasting staat dus geen individueel aanwijsbare tegenprestatie van de overheid.

De bedoeling van de voorwaarde in de tariefmethodologie –verbonden aan het in de distributienettarieven opnemen van de bewuste toeslag- dat alle Vlaamse steden en gemeenten, aangesloten op het distributienetgebied van de distributienetbeheerder, voorafgaandelijk moeten instemmen om een retributie aan de distributienetbeheerder aan te rekenen, is er gekomen vanuit de bezorgdheid dat, indien dit niet het geval is, de distributienetgebruikers van de niet-deelnemende gemeenten via de distributienettarieven mee gaan betalen voor de retributies die door de netbeheerder betaald worden aan de andere gemeenten. In die zin worden de door de retributies veroorzaakte kosten aldus gesolidariseerd over de distributienetgebruikers van alle gemeenten, terwijl de inkomsten van de retributies slechts een deel van de gemeentekassen spijzen. Een dergelijke transfer van gelden –via de tarieven- van de ene gemeente naar de andere wordt door de VREG als niet rechtvaardig ervaren.

De VREG erkent echter dat de tariefmethodologie niet het instrument is om te gaan bepalen hoeveel deelnemers van de netbeheerders voorafgaandelijk hiermee moeten instemmen alvorens zij een retributie kunnen of mogen gaan aanrekenen aan de distributienetbeheerder. Indien gemeenten die deel uitmaken van het netgebied van een distributienetbeheerder retributies aanrekenen aan deze laatste, zullen de VREG en de distributienetbeheerder overleggen teneinde de toeslag in de tarieven op te nemen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 aan de zienswijze moet aangepast worden. In par. 6.3.1 en 6.3.2 wordt telkens de volgende zin geschrapd: “Met de eventuele invoering van een retributiereglement zal de VREG pas kunnen akkoord gaan om deze kosten op te nemen in de periodieke distributienettarieven wanneer alle Vlaamse steden en gemeenten, aangesloten op het distributienetgebied van de distributienetbeheerder, hebben ingestemd om een retributie aan de distributienetbeheerder aan te rekenen.”

4.10.2. Zienswijze 96.

Zienswijze	Prosumententarief aanrekenen aan certificaatgerechtigde
Belanghebbende	Verschueren

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende merkt op dat het prosumententarief wordt aangerekend aan de prosument, die kan verschillen van de certificaatgerechtigde die de groenestroomcertificaten ontvangt voor de geproduceerde groene stroom. Prosumenten betalen dan twee keer, contractueel voor de stroom en via het prosumententarief. Er wordt voorgesteld om het prosumententarief af te schaffen of aan te passen voor niet-certificaathouders die hun dak ter beschikking stelden voor de PV-installatie.

Reactie op de zienswijze

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds de gereguleerde distributienettarieven, bedoeld voor de verrekening van de kosten van de distributienetbeheerder, en anderzijds de contractuele prijs van de energie afgenomen van de leverancier of, in dit geval, ook van de eigenaar van de PV-installatie op het dak. Beiden hebben het aantal kWh afgenomen energie als een gemeenschappelijk berekeningsbasis maar voor het overige zijn ze verschillend. Los daarvan is er dan nog de (vroegere) steun voor kleinschalige PV-installaties onder de vorm van groenestroomcertificaten, als steun voor productie van hernieuwbare energie.

Het aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller (hierna ook prosumententarief genoemd) is uiteraard enkel van toepassing voor prosumenten met een terugdraaiende teller en wordt transparant vermeld op de tariefbladen van de netbeheerders. De distributienettarieven voor de prosumenten met terugdraaiende teller weerspiegelen in hun geheel het redelijk kostenreflectieve nettarief. Deze distributienetgebruikers dragen aldus op redelijke en niet-discriminatoire wijze bij tot de kosten van het distributienet. Dit tarief omvat geen vergoeding voor de

energie afkomstig van de leverancier die wordt verdeeld langs het net, evenmin voor de stroom van de PV-installatie op het dak. Het tarief brengt enkel in rekening dat, in het geval van een terugdraaiende teller, de actieve energie afgenomen door de prosumant automatisch wordt gecompenseerd met de actieve energie geïnjecteerd, waardoor de prosumant zonder de introductie van dit tarief niet evenredig zou bijdragen aan de kosten van het distributienet. De zienswijze dat een niet-certificaatgerechtigde prosumant met terugdraaiende teller twee keer betaalt, is feitelijk incorrect. De elders geadresseerde certificaatgerechtigde int geen distributienettarieven van de prosumant. Evenmin betaalt de prosumant via het prosumententariaf voor de stroom van de PV-installatie van de certificaatgerechtigde.

Het is voor de VREG onduidelijk uit de zienswijze op welke wijze het prosumententariaf zou moeten aangepast worden. Het impliceert immers dat het redelijk kostenreflectief en niet-discriminatoire nettariaf zou moeten wijzigen, waardoor het niet meer redelijk kostenreflectief en discriminatoir zou worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10.3. Zienswijze 97.

Zienswijze	Een verwijzing hoort thuis in het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (TRDE)
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In par. 6.3.1.1.1. van de geconsulteerde tariefmethodologie wordt de mogelijkheid voor een distributienetgebruiker vermeld om zijn meetinrichting te laten aanpassen. Dit hoort volgens Febeg niet thuis in een tariefmethodologie maar eerder in het TRDE. Het gaat namelijk niet enkel om een aanpassing van een tarief, maar dus ook een aanpassing van de meetinrichting.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat dit een vermelding is uit het TRDE maar oordeelt dat het op dit punt in de tariefmethodologie voor hem noodzakelijk is teneinde op een transparante wijze het gebruik van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumanten met een terugdraaiende teller te verantwoorden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10.4. Zienswijze 98.

Zienswijze	Compensatie bij bidirectionele meters alleen via marktprocessen
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De par. 6.3.1.1.1 in de geconsulteerde tariefmethodologie verwijst naar de mogelijkheid om in het geval van een bidirectionele meter compensatie toe te passen. Febeg stelt zich de vraag hoe deze informatie aan de leveranciers wordt gecommuniceerd. Dit kan volgens Febeg enkel via en conform de marktprocessen.

Reactie op de zienswijze

Volgens de afspraken binnen Atrias wordt voor de gegevensuitwisseling m.b.t. het aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende teller gewerkt met snapshots. De gegevensuitwisseling m.b.t. prosumënten met een gescheiden meting werd volgens de informatie waarover de VREG beschikt geautomatiseerd in MIG4 waarover de leveranciers hun akkoord hebben gegeven in de Atrias werkgroep Gridfee van 23/02/2015. De communicatie gebeurt volgens de VREG aldus reeds via de gebruikelijke marktprocessen.

De specifieke bepaling in de tariefmethodologie waarnaar door de belanghebbende wordt verwezen, doelt op de netgebruikers die naar aanleiding van de invoering van een netvergoeding door de CREG (toen nog bevoegd voor distributienettarieven) vanaf 1 januari 2013 voor decentrale productie-installaties $\leq 10\text{kW}$ met een terugdraaiende teller hadden gekozen voor een gescheiden meting. Na de vernietiging van de beslissingen van de CREG houdende invoering van deze netvergoeding door het Hof van Beroep te Brussel bij arrest (nr. 2013/AR/26) dd. 27 november 2013 konden deze netgebruikers echter opnieuw verzoeken tot compensatie. Om technisch-economische redenen kon een distributienetbeheerder kiezen voor een alternatieve werkwijze zonder de meter (opnieuw) te moeten vervangen. Bij de introductie van het prosumententarief werd door de distributienetbeheerders specifiek aan deze netgebruikers de mogelijkheid geboden om opnieuw te kiezen voor een gescheiden meting, dan wel om nog steeds te worden gefactureerd volgens hun gecompenseerde hoeveelheden. Het kan aldus nog voorkomen dat voor bepaalde netgebruikers met een bidirectionele meter, nl. deze die n.a.v. de netvergoeding voor kleine decentrale productie-installaties met ingang op 1 januari 2013 voor gescheiden meting hadden gekozen maar dit niet hebben gedaan bij de introductie van het prosumententarief, compensatie wordt toegepast. Het is deze categorie van distributienetgebruikers waarop door de VREG in deze bepalingen van de tariefmethodologie wordt gedoeld. De VREG is bereid om deze bepaling in de tariefmethodologie duidelijker af te lijnen teneinde elke verwarring bij de marktpartijen te vermijden. Wat betreft de communicatie via de marktprocessen gaat de VREG ervan uit dat dit reeds gebeurt aangezien deze situatie reeds enkele jaren optreedt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden.

In par. 6.3.1.1.1. wordt de volgende alinea geschrapt:

'De VREG stelt vast dat er heden een zeer beperkt aantal prosumenten is waarbij om welbepaalde historische redenen door hun distributienetbeheerder de meetinrichting werd uitgerust met een elektronische, bidirectionele meter. Ook zij konden evenwel rechtmatig, overeenkomstig het Technisch Reglement, verzoeken te beschikken over een toegangspunt op het distributienet met een meetinstallatie waarbij de van het distributienet afgenomen en de in het distributienet geïnjecteerde hoeveelheden elektrische energie gecompenseerd worden. Om technisch-economische redenen kon een distributienetbeheerder kiezen voor een alternatieve werkwijze zonder de meter (opnieuw) te moeten vervangen. De elektronische teller draait bij compensatie niet fysisch terug maar de distributienetbeheerder zorgt op een andere wijze ervoor dat de door de distributienetgebruiker verzochte compensatie wordt gerealiseerd.'

En vervangen door:

'De VREG stelt vast dat er heden een zeer beperkt aantal prosumenten is waarvoor compensatie wordt toegepast hoewel hun meetinrichting door hun distributienetbeheerder werd uitgerust met een elektronische, bidirectionele meter. Deze situatie is ontstaan omwille van het feit dat deze netgebruikers bij de introductie door de CREG van de netvergoeding voor kleine decentrale productie-installaties met ingang op 1 januari 2013, hadden gekozen voor een gescheiden meting, maar na de vernietiging van dit tarief⁹⁴ evenwel rechtmatig, overeenkomstig het Technische Reglement, konden verzoeken te beschikken over een toegangspunt op het distributienet met een meetinstallatie waarbij de van het distributienet afgenomen en de in het distributienet geïnjecteerde hoeveelheden elektrische energie worden gecompenseerd. Om technisch-economische redenen kon een distributienetbeheerder kiezen voor een alternatieve werkwijze zonder de meter (opnieuw) te moeten vervangen. Met de introductie van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met een terugdraaiende teller werd aan deze netgebruikers de keuze voorgelegd om al dan niet opnieuw te kiezen voor een gescheiden meting. Voor de netgebruikers die hierbij voor compensatie hebben gekozen draait aldus de elektronische teller niet fysisch terug maar zorgt de distributienetbeheerder op een andere wijze ervoor dat de door de distributienetgebruiker verzochte compensatie wordt gerealiseerd.'

4.10.5. Zienswijze 99.

Zienswijze	Geen aanvullend capaciteitstarief voor een batterij
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG vraagt dat de tariefmethodologie verduidelijkt dat het prosumentarief niet van toepassing kan zijn op batterijen. Febeg stelt dat er in de regelgeving bepalingen ontbreken betreffende de opslag.

Reactie op de zienswijze

Het aanvullend capaciteitstarief is van toepassing voor prosumenten met een terugdraaiende teller. Een prosument wordt in de tariefmethodologie gedefinieerd als een elektriciteitsdistributienetgebruiker met een toegangspunt voor afname aangesloten op het laagspanningsnetwerk, al dan niet rechtstreeks op

⁹⁴ HvB Brussel 27 november 2013, nr. 2013/AR/26.

een transformator, en met een decentrale productie-eenheid met een maximaal AC-vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kVA die hem in staat stelt elektriciteit te injecteren op het elektriciteitsdistributienet. Als indicatie voor de term productie-eenheid stelt het Energiedecreet⁹⁵ dat een producent wordt gedefinieerd als iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit opwekt. Het opslaan van elektriciteit in en het vervolgens terug afnemen van elektriciteit van een batterij kan niet als een vorm van opwekking van elektriciteit beschouwd worden. Het louter plaatsen van een batterij op de binneninstallatie van de distributienetgebruiker, zonder productie-installatie eraan gekoppeld, geeft dus geen aanleiding tot aanrekening van het prosumentarief. De VREG is echter geen voorstander om dergelijke situatie expliciet te vermelden in de tariefmethodologie of op de tariefbladen en dit teneinde eventuele verwarring bij distributienetgebruikers voor de situaties van batterijen wel gekoppeld aan een decentrale productie-eenheid te vermijden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10.6. Zienswijze 100.

Zienswijze	Slimme meters niet als jaaropgenomen meters
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia merkt op dat niet-gecoördineerde injectie in het net niet verenigbaar is met het huidige marktmodel dat gebaseerd is op evenwichtsverantwoordelijkheid. Het is daarom aangewezen dat de regulator haar technisch reglement aanpast en het gebruik van een “slimme” (bidirectionele) meter voor prosumenten verplicht, met frequentere dan jaarlijkse opname. Dit is noodzakelijk om de reële kostenimpact van de betrokken prosumente te kunnen bepalen op het net. De methodologie en het technisch reglement dienen hier dan ook op afgestemd worden.

Reactie op de zienswijze

De vermelding in de tariefmethodologie dat slimme meters worden beschouwd als jaaropgenomen meters zonder piekmeting is uiteraard bedoeld voor de huidige slimme meters die bij distributienetgebruikers werden geplaatst in het kader van de proefprojecten. Aldus is het voor hen duidelijk welke distributienettarieven van toepassing zijn.

De mededeling MEDE-2012-04⁹⁶ van de VREG stelt dat de uit de slimme meters van de proefprojecten uitgelezen gegevens enkel door de netbeheerder mogen gebruikt worden in het kader van de proef en

⁹⁵ Artikel 1.1.3, 102° Energiedecreet.

⁹⁶ MEDE-2012-04, Mededeling van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 1 oktober 2012 met betrekking tot de testen (proefproject) die uitgevoerd worden met slimme meters, met een focus op data veiligheid & privacy, par. 4.1.2, derde bullet.

niet aan andere partijen mogen overgemaakt worden. De enige uitzondering hierop is de jaarlijkse indexopname, verplicht volgens de technische reglementen distributie.

Op het ogenblik dat, na een beslissing daartoe door de Vlaamse Regering, slimme meters effectief voluit worden geïntegreerd in de markt, zal de VREG onderzoeken of de tariefmethodologie moet aangepast worden, in overeenstemming met een herziend technisch reglement, en zal hij in dat geval over die aanpassing eerst publiek consulteren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden, in die zin dat de voetnoten 59 en 67 in die tekst als volgt worden aangevuld: “De slimme meters uit de proefprojecten worden beschouwd als jaaropgenomen meters (zonder piekmetering).”

4.10.7. Zienswijze 101.

Zienswijze	Discriminatie door terugdraaiende tellers
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt, aansluitend bij zienswijze nr. 100, dat de doorrekening van exogene kosten op basis van hoeveelheid afgenomen energie bij een stijgend aantal terugdraaiende tellers zal leiden tot onzekerheid over het geïnd bedrag en een oneigenlijke belasting vormt van de correct gemeten klanten, wat niet verenigbaar is met de vereiste non-discriminatie in de tariefstructuur.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat aan de in de zienswijze vermelde problematiek in de tariefmethodologie een antwoord werd geboden door de toepassing van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met een terugdraaiende teller. Een gedeelte van dit tarief dient ter compensatie van de niet-gemeten afname en de eraan gekoppelde niet-aanrekening van de exogene kosten, o.a. deze van de openbaredienstverplichtingen via de tariefcomponent openbare dienstverplichtingen, functie van de actieve energie afgenomen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10.8. Zienswijze 102.

Zienswijze	Onderbouwing bijkomend tarief systeembeheer injectie
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia vraagt een verdere onderbouwing van het bijkomend tarief voor systeembeheer bij injectie.

Reactie op de zienswijze

Het bijkomend tarief systeembeheer bevond zich reeds op de tariefbladen voor de aanrekening van de distributienettarieven onder het toezicht van de CREG. Het werd behouden door de VREG binnen zijn tariefmethodologie voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016.

Naar aanleiding van de vraag in de zienswijze en het daaropvolgende onderzoek meent de VREG dat het bijkomend tarief voor systeembeheer voor injectie best wordt verwijderd uit de tariefbladen. Het onderzoek toonde aan dat het tarief in praktijk niet werd aangerekend door de distributienetbeheerders, de reden waarom bepaalde distributienetbeheerders aan het tarief op hun tariefbladen geen concrete waarde hadden toegewezen. Echter er zou wel een discriminatoire situatie kunnen ontstaan voor de distributienetgebruikers aangezien andere distributienetbeheerders wel een tarief, verschillend van nul, vermelden op hun tariefbladen. Een bijkomend argument is dat deze distributienetbeheerders voor de hoogte van het bijkomend tarief dezelfde waarde namen als voor het normale tarief systeembeheer, wat vermoedelijk niet redelijk kostenreflectief is t.o.v. de activiteiten van de distributienetbeheerder waarvoor het bijkomend tarief bedoeld was.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In de tariefstructuur voor elektriciteit wordt het bijkomend tarief systeembeheer injectie niet meer toegepast.

4.10.9. Zienswijze 103.

Zienswijze	Plaatsing van een productiemeter opnemen bij de niet-periodieke distributietarieven
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De afschrijvingskost van de meters verschuift nu naar het basistarief. Vermits het basistarief niet wordt aangerekend aan de injectieklanten, impliceert dit voorstel dat injectieklanten geen extra kosten dragen voor de afschrijvingen van meters. Echter in het verleden hebben de injectieklanten van Infracx niet bijgedragen tot de kostprijs voor het plaatsen van een productiemeter. Infracx raamt de totale historische investering voor Infracx m.b.t. het plaatsen van de productiemeters op 1,1 M euro. Indien de afschrijvingen niet meer aangerekend kunnen worden in het tarief meet- en tel, zal Infracx de kostprijs voor de plaatsing van een productiemeter opnemen bij de niet-periodieke distributietarieven.

Reactie op de zienswijze

De VREG is akkoord met deze zienswijze. Deze productiemeters worden dan gewaardeerd volgens deze regels als andere gereguleerde activa, m.a.w. met de tussenkomst van de aanvrager in mindering.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.10.10. Zienswijze 104.

Zienswijze	Tarief voor injectie schrappen
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg vraagt af te zien van een injectietarief aangezien dit kostenverhogend is voor de producenten en discriminerend is t.o.v. injectie op andere spanningsniveaus, binnen een site of op netten in het buitenland waar geen of een lager injectietarief geldt (zoals in Duitsland, Nederland en Frankrijk). Het is aldus concurrentieverstorend en benadeelt het investeringsklimaat voor productie in Vlaanderen op distributieniveau, met mogelijke problemen inzake bevoorradingszekerheid tot gevolg. Het is ook nodeloos steunverhogend voor HE-installaties. Bovendien levert productie ook diensten aan (spanningskwaliteit, compensatie netverliezen, frequentie-ondersteuning, minder aanlevering via het bovenliggende net,...). Injectietarieven kunnen niet eenduidig met een netdienst/kost gelinkt worden en zouden dan ook niet gefactureerd mogen worden. Volgens Febeg is er een dubbele aanrekening voor het gebruik van het net, door aanrekening aan zowel afnemers als producenten.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat al aan deze zienswijze werd voldaan in de geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie. De tariefcomponent die de netkosten het best omvat, d.i. het basistarief voor het gebruik van net, bestaat immers niet voor distributienetgebruikers met een toegangspunt voor injectie. M.a.w. de kosten van de netactiva en hun bijhorende kapitaalkosten zijn al voor rekening van de afnemers. Producenten op het distributienet dragen ook niet bij voor de kosten van de openbardienstverplichtingen van de netbeheerders, waaronder de steun aan hernieuwbare energie onder de vorm van opkoop van steuncertificaten. De zienswijze toont niet op overtuigende wijze aan waarom de nog resterende tariefcomponenten voor injectie zouden moeten opgeheven worden. Het kan alvast niet de bedoeling zijn om kosten bij één groep van distributienetgebruikers af te wentelen op een andere groep omwille van redenen die buiten de tariefmethodologie staan, zoals de concurrentiepositie van een bedrijf, het investeringsklimaat of de bevoorradingszekerheid. Het zijn geen aspecten opgedragen in de richtsnoeren in het Energiedecreet aan de VREG voor de opmaak van de tariefmethodologie.

Hoewel er dus goede redenen zijn die binnen de tariefmethodologie staan om de link tussen de kosten en inkomsten af te zwakken in geval van injectie – hetgeen zoals zonet aangehaald ook effectief gebeurt-

zijn de klantengroepen bij injectie ook veroorzaker van bepaalde kosten en genieten zij het voordeel van bepaalde diensten of infrastructuuronderdelen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.11. Zienswijzen m.b.t. de regulatorische boekhoudkundige voorschriften

4.11.1. Zienswijze 105.

Zienswijze	Zeer strenge controle op interne verrekenprijzen gevraagd
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot de interne verrekenprijzen, indien een distributienetbeheerder goederen of diensten van een werkmaatschappij verwerft, wenst Febeliec ten stelligste te benadrukken hierop een zeer strenge controle te vragen vanwege de VREG of deze gebeuren volgens marktconforme prijzen, tarieven en voorwaarden.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van dit verzoek. De zienswijze bevat evenwel geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Voorts wenst de VREG te wijzen op het at arm's length principe dewelke de internationale norm is die moet worden gebruikt voor het vaststellen van verrekenprijzen. In de Belgische wetgeving is dit principe onder meer vervat in het begrip "abnormale of goedgunstige voordelen" alsmede onder art. 185, §2, eerste lid, a), WIB '92. De VREG verwacht logischerwijs dat deze bepalingen aldus ook door de distributienetbeheerders in beschouwing worden genomen en meent hij dat dit gegeven ook niet wordt genegeerd in de jaarlijkse controlewerkzaamheden van de commissarissen van de distributienetbeheerders n.a.v. hun oordeel over de jaarrekening van elk boekjaar.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.11.2. Zienswijze 106.

Zienswijze	De gereguleerde vaste activa worden pro-rata en op maandbasis afgeschreven.
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax stelt dat de gereguleerde vaste activa pro-rata en op maandbasis worden afgeschreven. Bovendien wijzen zij erop dat een pro-rata afschrijving ook wettelijk verplicht is onder de vennootschapsbelasting.

Eandis stelt dat de afschrijvingen recent zijn veranderd, nl. dat ze pro rata per maand gebeuren, conform de wetgeving op de vennootschapsbelasting.

Reactie op de zienswijze

Conform de wetgeving op de vennootschapsbelasting, dienen de afschrijvingen inderdaad “pro rata temporis” te worden berekend voor het jaar waarin een actief in gebruik wordt genomen. De distributienetbeheerders dienen zich inderdaad te conformeren met deze regels aangezien zij vanaf 2015 onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting. De VREG neemt hiervan akte en stelt vast dat hij par. 7.8 van de geconsulteerde tariefmethodologie 2017-2020 moet aanpassen. Het is immers niet zo dat alle gereguleerde vaste activa, in het bezit op het einde van het boekjaar, voor een volledig boekjaar moeten worden afgeschreven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 aan de zienswijze moet aangepast worden. In par. 7.8 van de tariefmethodologie wordt aldus niet langer gesteld dat alle gereguleerde vaste activa in het bezit op het einde van het boekjaar, ongeacht hun datum van aanschaf, voor een volledig boekjaar worden afgeschreven. Daarentegen wordt in par. 7.8 van de tariefmethodologie een toevoeging gedaan waarin wordt gesteld dat de afschrijvingen “pro rata temporis” worden berekend voor het jaar waarin een gereguleerd vast actief in gebruik wordt genomen.

4.12. Zienswijzen m.b.t. rapportering door de distributienetbeheerders

4.12.1. Zienswijze 107.

Zienswijze	Gereguleerde activiteiten en geen commerciële activiteiten
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg verzoekt de VREG om te waken over een strikte scheiding tussen de gereguleerde activiteiten versus de niet-gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder. Idealiter worden alle mogelijke inkomsten en opbrengsten in afzonderlijke boekhoudingen bijgehouden. Voorbeelden zijn het verschaffen van 'verbruiksgegevens van klanten aan derden, warmtenetten, ESCO, laadpalen, telefonie, IT-netwerken, riolering, TV en datadiensten uitgevoerd door de netbedrijven. Het verschaffen van 'verbruiksgegevens van klanten aan derden (TPDA)' betreft volgens Febeg een commerciële niet-gereguleerde activiteit waarbij de distributienetbeheerders zich op de commerciële markt begeven en zo in concurrentie komen met de leveranciers.

Reactie op de zienswijze

De tariefmethodologie is enkel van toepassing op de gereguleerde activiteiten overeenkomstig de regelgeving die van kracht is voor de distributienetbeheerders. Het heeft weinig zin ook niet-gereguleerde activiteiten in dit document te vernoemen omdat ze buiten de scope vallen. Het Energiedecreet⁹⁷ legt bovendien op dat kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten van de netbeheerder niet is toegestaan.

Inzake de specifiek overeengekomen werkzaamheden met de commissarissen van de distributienetbeheerders omtrent de rapporteringsmodellen wordt jaarlijks de uitsplitsing gevraagd van de balans en resultatenrekening over gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten aangesloten met de analytische boekhouding. Gezien o.m. het veertiende richtsnoer van het Energiedecreet⁹⁸ meent de VREG dat de commissarissen ook bij de opmaak van hun controlewerkzaamheden i.h.k.v. hun oordeel over de jaarrekening voldoende aandacht hebben voor de correcte opsplitsing van de analytische boekhouding. Deze specifiek overeengekomen werkzaamheid geeft de VREG aldus voldoende comfort dat enkel de betreffende waarden inzake de gereguleerde activiteiten in rekening worden genomen in de rapporteringsmodellen, dewelke op hun beurt dienen ter vaststelling van het toegelaten inkomen.

Wat betreft TPDA bestaan er vandaag geen distributienettarieven. Indien een distributienetbeheerder nieuwe niet-periodieke of eventueel periodieke distributienettarieven zou wensen in te voeren voor een nieuwe dienstverlening, heeft hij hiervoor de goedkeuring nodig van de VREG die dan zal onderzoeken of die dienstverlening kadert binnen de gereguleerde activiteiten van de netbeheerder waarvoor de tariefmethodologie bedoeld is.

⁹⁷ Artikel 4.1.32, §1, 14° Energiedecreet.

⁹⁸ Ibid.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.13. Zienswijzen m.b.t. aanpak bij fusies en splitsingen

4.13.1. Zienswijze 108.

Zienswijze	Verduidelijking over bepalingen m.b.t. fusie gevraagd
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt bevestiging dan wel verdere verduidelijking over de interpretatie van de bepalingen m.b.t. de tarieven na fusie of partiële splitsing.

Eandis stelt vast dat in het voorliggend ontwerp van tariefmethodologie in art. 9.1.2 lid 1 verwezen wordt naar de voltrekking van een fusieoperatie, en in lid 2 naar het tot uitvoering komen van de fusie. Aangezien deze juridisch, onder meer vanuit het Wetboek van Vennootschappen, twee onderscheiden juridische begrippen vormen, interpreteert Eandis artikel 9.1.2, wat betreft de begrippen ‘voltrokken’ en ‘tot uitvoering komen’ en de samenlezing van de twee leden van dit artikel, als volgt:

art. 9.1.2 lid 1:

Art.701 Wetboek Vennootschappen bepaalt “De fusie is voltrokken zodra de betrokken vennootschappen daartoe overeenstemmende besluiten hebben genomen.”

Voor een periode startende vanaf de juridische inwerkingtreding van de fusie door overneming kunnen tijdelijk de distributienettarieven, overeenkomstig de netgebieden en distributienetbeheerders van vóór de fusie, toegepast worden. Hiertoe dienen de betrokken distributienetbeheerders een gemotiveerde aanvraag in bij de VREG, voorafgaand of volgend op de voltrekking van de fusie, maar logischerwijze waar mogelijk voorafgaand aan de voltrekking. De overgangsmaatregel betreft de periode tussen het tijdstip van de voltrekking van de fusie en het tijdstip van het (structureel en operationeel) tot uitvoering komen van de fusie. De VREG beoordeelt deze aanvraag in volle onafhankelijkheid en rekening houdend met de beginselen van behoorlijk bestuur en de specificiteit van de betrokken distributienetbeheerders en verrichtingen.

art. 9.1.2 lid 2:

Nadat de op basis van art.9.1.2 lid 1 vastgestelde overgangstermijn verstrijkt of verstreken is, wordt binnen de 30 kalenderdagen na het verstrijken een gemotiveerde aanvraag tot verlenging ingediend door de fusiedistributienetbeheerder. De VREG beoordeelt deze aanvraag in volle onafhankelijkheid en rekening houdend met de beginselen van behoorlijk bestuur en de specificiteit van de betrokken distributienetbeheerders en verrichtingen.

Met betrekking tot art. 9.2.2 lijkt Eandis een analoge interpretatie wat betreft het begrip ‘voltrokken’ van toepassing en correct, met andere woorden:

Voor een periode startende vanaf de juridische inwerkingtreding van de gehele of partiële splitsing kunnen tijdelijk de distributienettarieven per distributienetbeheerder van vóór de gehele of partiële splitsing toegepast worden, overeenkomstig de netgebieden en distributienetbeheerders van vóór de gehele of partiële splitsing. Hiertoe dienen de betrokken distributienetbeheerders een gemotiveerde aanvraag in bij de VREG, voorafgaand of volgend op de voltrekking van de gehele of partiële splitsing, maar logischerwijze waar mogelijk voorafgaand aan de voltrekking. De VREG beoordeelt deze aanvraag in volle onafhankelijkheid en rekening houdend met de beginselen van behoorlijk bestuur en de specificiteit van de betrokken distributienetbeheerders en verrichtingen. Het begrip (structureel en operationeel) tot uitvoering komen van de gehele of partiële splitsing komt hier echter niet aan bod, evenmin als de mogelijkheid tot verlenging.

Indien deze interpretaties niet correct zouden zijn, is het volgens Eandis aangeraden om de tariefmethodologie ter zake te verduidelijken.

Reactie op de zienswijze

De interpretaties van Eandis kunnen door de VREG niet onderschreven worden.

De VREG moet afzonderlijke tarieven per distributienetbeheerder goedkeuren en toepassen zolang de fusie niet juridisch voltrokken is. De VREG kan namelijk geen tarieven voor een (nog) onbestaande distributienetbeheerder goedkeuren.

Meer bepaald voor wat de fusie van de distributienetbeheerders onder Eandis betreft, zijn er nog opschortende voorwaarden t.o.v. de fusie die niet verwezenlijkt zijn. De fusie is dus niet juridisch voltrokken. Het feit dat de fusie in het geval van Eandis met terugwerkende kracht zal plaatsvinden op 1 januari 2016 doet hieraan geen afbreuk.

Daar waar er gesproken wordt in het ontwerp van tariefmethodologie 2017-2020 over het tot uitvoering komen van de fusie, dient dit uitgelegd te worden als zijnde het juridisch voltrokken zijn van de fusie, in de zin van de artikelen 701 en 715 van het Wetboek Vennootschappen. Voor wat het voltrokken zijn van de splitsing betreft, zijn dit de bepalingen van de artikelen 738 en 754 W. Venn. Na het juridisch voltrekken ervan kent een fusie of een splitsing zijn verdere structurele en operationele uitvoering. Ingeval er aan de fusie of de splitsing opschortende voorwaarden verbonden zouden zijn, dient aan deze voorwaarden voldaan te zijn opdat de fusie of splitsing voltrokken kan worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In de paragrafen 9.1.2, 9.1.3 en 9.2.3 worden de zinsneden 'tot uitvoering is gekomen' telkens vervangen door 'is voltrokken'.

4.13.2. Zienswijze 109.

Zienswijze	Geen steun voor alternatieve aanpak m.b.t. fusie in consultatie
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis ondersteunt het geconsulteerde voorstel inzake een alternatieve aanpak bij fusies niet. Het is haar overtuiging dat een onderscheiden basisdeel gedurende de periode van voormelde afbouw de meest rechtszekere situatie betreft.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt akte van de opmerking van Eandis op de alternatieve aanpak van gescheiden afbouw van saldi dat in het hoofddocument van de geconsulteerde tariefmethodologie (p. 89) werd voorgelegd.

De VREG concludeert uit de op deze consultatie CONS-2016-04 ontvangen reacties dat de alternatieve aanpak bij de belanghebbenden geen expliciet draagvlak heeft. De VREG meent dat hij dan ook geen reden ziet om het alternatief in de definitieve tariefmethodologie op te nemen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.13.3. Zienswijze 110.

Zienswijze	Situatie voor Eandis met tariefmethodologie 2015-2016?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis wenst voor de situatie van haar groep te vernemen welke tarifaire behandeling zij als groep zal ondergaan met betrekking tot het boekjaar 2016, rekening houdende enerzijds met het feit dat er binnen de economische groep Eandis een operatie van fusie door overneming en een operatie van partiële splitsing heeft plaatsgevonden, dit met inwerkingtreding per 1 januari 2016, evenwel pas vanaf het moment dat alle opschortende voorwaarden van deze operaties als voltrokken worden verklaard (derhalve nog geen voltrekking van de verrichtingen op heden), en anderzijds met het feit dat voor boekjaar 2016 de tariefmethodologie 2015-2016 nog van toepassing was.

Reactie op de zienswijze

De VREG moet afzonderlijke tarieven per distributienetbeheerder goedkeuren en toepassen zolang de fusie niet voltrokken is. De VREG kan namelijk geen tarieven voor een (nog) onbestaande distributienetbeheerder goedkeuren.

Het feit dat de fusie met terugwerkende kracht zal plaatsvinden op 1 januari 2016 doet hieraan geen afbreuk. Ten andere doet de terugwerkende kracht van de fusie geen afbreuk aan het feit dat de toegepaste tarieven geen terugwerkende kracht mogen hebben⁹⁹.

Er zullen geen eenheidstarieven toegepast kunnen worden voor de periode tussen 01/01/16 en de datum waarop de fusie voltrokken wordt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.13.4. Zienswijze 111.

Zienswijze	Voldoende lange overgangperiode bij fusie
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac wenst dat de mogelijkheid behouden blijft om binnen een fusie tarieven te behouden per ex-distributienetbeheerder met minstens een voldoende lange overgangperiode om de gevolgen van een fusie te kunnen verwerken zonder al te veel discontinuïteit in de tarieven, zo niet bemoeilijkt, eventueel belemmert, de tariefmethodologie een fusie.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van de zienswijze die volgens de VREG aansluit bij de visie in het geconsulteerde voorstel in de tariefmethodologie. De VREG kan uit de zienswijze niet afleiden of en hoe de tariefmethodologie concreet zou moeten aangepast worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.13.5. Zienswijze 112.

Zienswijze	Fusies/splitsingen conform de marktprocessen en met een meer gespreid, geleidelijke tariefnivellering tussen de distributienetbeheerders
Belanghebbende	Febeg

⁹⁹ Zie in dat verband artikel 4.1.30, §4 Energiedecreet: "De tarieven die van toepassing zijn kunnen niet met terugwerkende kracht worden aangepast, zonder echter afbreuk te doen aan de verrekening van de saldi, of de compensatiemaatregelen na voorlopige tarieven."

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg vraagt dat fusies/splitsingen tijdig gecommuniceerd worden en conform de marktprocessen gebeuren zodat de leveranciers geen manuele interventies moeten doen. Febeg suggereert ook de toepassing van een meer gespreid, geleidelijke tariefnivellering tussen de distributienetbeheerders. Dit is volgens Febeg niet alleen meer transparant maar ook eenvoudiger te beheren en beter uit te leggen aan de klant.

Reactie op de zienswijze

De VREG is akkoord dat ook bij fusies en splitsingen de marktprocessen moeten gevolgd worden. Dit valt echter buiten de scope van de tariefmethodologie.

Wat betreft de tijdige communicatie is de VREG akkoord met de zienswijze maar afhankelijk van de timing en de verwachtingen van de betrokken distributienetbeheerders. Een finale formele beslissing voor fusie of splitsing kan bijvoorbeeld dicht bij het jaareinde genomen worden waarna men de overeenstemmende aanpassingen aan de tarieven van het daaropvolgende jaar vraagt. Dit vereist een grote flexibiliteit van de betrokken actoren en is ongewenst. De VREG kan de energieleveranciers uiteraard al wel informeel op de hoogte stellen van mogelijke aankomende wijzigingen in het landschap van de distributienetbeheerders, zodra hij daar een gerechtvaardigde verwachting over heeft.

Het vierde richtsnoer stelt dat tarieven niet-discriminerend mogen zijn¹⁰⁰. De beleidsmarge van de VREG inzake het (tijdelijk) toepassen van aparte tarieven na fusie wordt omkaderd door het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

De VREG is voor wat de vermelde situatie betreft geen voorstander van een arbitraire geleidelijke tariefnivellering wegens het gebrek aan transparantie en duidelijke verantwoording in de tariefmethodologie over de wijze waarop die nivellering dan moet gebeuren. Het zou ook ongemakkelijke situaties creëren. Veronderstel dat een klein gebied met hoge distributienettarieven opgaat in een grotere distributienetbeheerder met lagere nettarieven. Die “nieuwe” distributienetgebruikers zouden dan door de geleidelijke tariefnivellering moeten wachten tot ze dat lagere tariefniveau bereiken, wanneer ondertussen de “oorspronkelijke” distributienetgebruikers de annexatie van het kleine netgebied nauwelijks in hun lage nettatarief voelen. Het meest transparante uitgangspunt na fusie of splitsing is volgens de VREG dat de distributienettarieven voor alle distributienetgebruikers die genieten van eenzelfde dienstverlening onder eenzelfde distributienetbeheerder zo snel als mogelijk gelijkgeschakeld worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹⁰⁰ Art. 4.1.32, §1, 4° Energiedecreet.

4.14. Zienswijzen m.b.t. de kwaliteitsprikkel

4.14.1. Zienswijze 113.

Zienswijze	Voldoende middelen aan distributienetbeheerder geven
Belanghebbenden	Gazelco, Synergrid

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Gazelco merkt op dat een steeds verder streven naar kostenefficiëntie niet ten koste van een kwaliteitsvolle tewerkstelling mag gehanteerd worden. Klantentevredenheid via een kwaliteitsvolle dienstverlening wordt ook gerealiseerd door een dagdagelijkse inzet van mensen, hetgeen gestimuleerd moet worden. De distributienetbeheerders moeten volgens Gazelco hiertoe voldoende middelen hebben om een absoluut respect op te kunnen brengen voor het welzijn van deze werknemers, niet enkel door een veilige en stimulerende werkomgeving te bewerkstelligen, maar ook door alle collectieve afspraken inzake loons- en arbeidsvoorwaarden te blijven respecteren en te optimaliseren via sociaal overleg.

Synergrid stelt dat de efficiëntieprikkel geen invloed mag hebben op de veiligheid.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt allereerst vast dat de zienswijze geen concreet voorstel tot aanpassing van het ontwerp van tariefmethodologie bevat.

De bekommernis van de belanghebbende dat de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang kan komen door kostenbesparingen door de distributienetbeheerder wordt in het voorstel van tariefmethodologie tegengegaan door de nieuwe financiële stimulans aan de distributienetbeheerder m.b.t. de kwaliteit van zijn geleverde dienstverlening (d.i. kwaliteitsprikkel).

De inkomsten van de distributienetbeheerders uit de distributienettarieven worden vastgesteld op het werkelijke niveau van hun efficiënte kosten, met inbegrip van de kostentendens die wordt geobserveerd. Het niveau van de inkomsten wordt m.a.w. bepaald door de netbeheerders zelf, evenwel na onderlinge vergelijking door middel van een benchmarking. Distributienetbeheerders zijn immers monopolies en hun klanten wensen hiervan geen nadeel te ondervinden. Het transparante mechanisme in de tariefmethodologie vereist niet dat een concreet besparingsritme met 'steeds verder streven naar kostenefficiëntie' wordt opgelegd.

Wat betreft de aspecten zoals de veiligheid en het respect voor de medewerkers beoordeelt de VREG dit als een interne aangelegenheid voor de distributienetbeheerder en dient hij de betreffende regelgeving hieromtrent te respecteren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.2. Zienswijze 114.

Zienswijze	Geen penalisatie voor lagere kwaliteit van dienstverlening
Belanghebbenden	Synergrid, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Synergrid vindt het niet logisch dat benchmarkverschillen in kwaliteit resulteren in een verschillende prijs voor de klanten afhankelijk van de plaats waar ze wonen. Distributienetbeheerders met een lagere kwaliteit dienen gestimuleerd te worden tot een beter kwaliteitsniveau, in plaats van een financiële penalisatie te krijgen.

Eandis geeft eveneens aan dat het niet logisch is dat benchmarkverschillen in kwaliteit resulteren in een verschillende prijs voor de klanten afhankelijk van de plaats waar ze wonen. Ze willen ook vermijden dat distributienetbeheerders bijkomende kosten blijven maken voor een hogere kwaliteit nadat een bepaald kwaliteitsniveau bereikt is. Dit leidt tot technisch-economisch onverantwoorde inspanningen. Er dient een evenwichtige norm vooropgesteld te worden. Distributienetbeheerders met een lagere kwaliteit dienen gestimuleerd te worden tot een beter kwaliteitsniveau, in plaats van een financiële penaliteit te krijgen.

Reactie op de zienswijze

De VREG oordeelt dat een financiële prikkel nog altijd de meest effectieve stimulans is. Daarom wenst hij de kwaliteitsprestaties te koppelen aan een financiële impact. Dit wordt o.a. toegelicht in de tariefmethodologie. De VREG verwacht niet dat de impact van de voorgestelde kwaliteitsprikkel zodanig groot zal zijn dat een distributienetbeheerder hierdoor in financiële moeilijkheden komt of dat zijn kwaliteitsniveau verder in het gedrang zou komen. Er werden immers na eerdere consultatie gepaste beperkingen ingebouwd in het berekeningsmodel van de kwaliteitsprikkel om de prikkel te matigen rekening houdend met het recent bereikte kwaliteitsniveau. De prikkel volledig opheffen zou echter binnen de inkomstenregulering te risicovol zijn naar de verdere toekomst toe.

De VREG heeft een gelijkaardige zienswijze behandeld in zijn consultatieverslag over de consultatie over de kwaliteitsprikkel, nl. de zienswijzen nr. 6 en 7 in [RAPP-2016-01](#)¹⁰¹. De zienswijze zet de VREG er nu niet toe aan om zijn visie hierover te herzien.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹⁰¹ Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie.

4.14.3. Zienswijze 115.

Zienswijze	Zero-sum heeft ongewenste effecten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Infrax heeft het in de kwaliteitsprikkel gehanteerde zero-sum principe ongewenste effecten. Het kan leiden tot economisch niet-verantwoorde uitgaven wanneer het kwaliteitsniveau al goed is. De VREG kan volgens Infrax dan beter een te behalen referentieniveau van kwaliteit van dienstverlening vastleggen (bv. maximum aantal onderbrekingen). Infrax ziet ook de mogelijke impact op het nettatarief als een nadeel, rekening houdend met het huidige hoge niveau van kwaliteit van dienstverlening. Volgens Infrax is het beter om een positieve prikkel in te voeren door minder presterende netbeheerders te verplichten om een bepaald percentage van hun beschikbaar inkomen te besteden aan inspanningen om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren.

Reactie op de zienswijze

De VREG was al vertrouwd met deze zienswijze en heeft ze bestudeerd en behandeld in zijn consultatieverslag RAPP-2016-01 van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie¹⁰². Dezelfde kwaliteitsprikkel wordt nu geïmplementeerd in de tariefmethodologie 2017-2020. De VREG ziet in de nu aangebrachte zienswijzen geen nieuwe elementen die hem ertoe zouden noodzaken om de geconsulteerde tariefmethodologie aan te passen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.4. Zienswijze 116.

Zienswijze	Subjectieve beoordelingen
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens Infrax is de kwaliteitsregulering ook gebaseerd op subjectieve parameters en Infrax vindt het onverantwoord om aan een subjectieve beoordeling financiële gevolgen te koppelen. De beoordeling van de nota's. m.b.t. klantentevredenheid en het betrekken van belanghebbenden door een panel van vier experts is volgens Infrax bijzonder subjectief.

¹⁰² Zie o.a. zienswijzen 5, 6, 7 en 11 in RAPP-2016-01.

Ook Eandis is van mening dat de puntentoekenning voor de klanttevredenheid en stakeholderbetrokkenheid door middel van een panel van vier personen subjectief is. De beoordeling door het panel dreigt te resulteren in een uiting van persoonlijke appreciatie op basis van een momentopname.

Reactie op de zienswijze

De VREG was al vertrouwd met deze zienswijze en heeft ze bestudeerd en behandeld in zijn consultatieverslag RAPP-2016-01 van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie¹⁰³. Dezelfde kwaliteitsprikkel wordt nu geïmplementeerd in de tariefmethodologie 2017-2020. De VREG ziet in de nu aangebrachte zienswijzen geen nieuwe elementen die hem ertoe zouden noodzaken om de geconsulteerde tariefmethodologie aan te passen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.5. Zienswijze 117.

Zienswijze	Dienstverlening aan leveranciers en producenten ook beschouwen
Belanghebbende	Febeg

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeg verzoekt om bij de invoering van een kwaliteitsprikkel ook elementen m.b.t. de kwaliteit van de dienstverlening die de distributienetbeheerder aanbiedt aan de leverancier en aan de producenten mee te nemen. Dit is o.a. het doorgeven van de meetgegevens en de door de netbeheerder geïnitieerde netonderbrekingen voor congestie of andere netproblemen.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst wat betreft de netonderbrekingen door de distributienetbeheerder naar zijn reacties op de zienswijzen hierover ontvangen tijdens de consultatie over de kwaliteitsprikkel.¹⁰⁴ De VREG ziet nu geen nieuwe elementen in de zienswijze om zijn standpunt te moeten herbekijken.

Wat betreft het doorgeven van de meetgegevens door de distributienetbeheerder aan de leveranciers overweegt de VREG een consultatie over een uitbreiding van de kwaliteitsprikkel met één of meer KPI's

¹⁰³ Zie o.a. zienswijzen 3, 34, 41 en 51 in RAPP-2016-01.

¹⁰⁴ Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie, RAPP-2016-01, zienswijzen 21 en 22, p. 28.

uit de MIG6 zodra deze voldoende geïmplementeerd is. Het sluit aan bij een eerdere reactie van de VREG tijdens de consultatie over de kwaliteitsprikkel.¹⁰⁵

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.6. Zienswijze 118.

Zienswijze	Distributienetbeheerders niet te vergelijken voor acties naar klanten
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het is volgens Infrax onmogelijk om de acties naar klanten en belanghebbenden van distributienetbeheerders te vergelijken indien deze distributienetbeheerders sterk in omvang verschillen. Van kleinere distributienetbeheerders mag men niet dezelfde hoeveelheid acties verwachten als van grotere distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat distributienetbeheerders zelden in omvang gelijk zijn maar ziet verder geen verband met de tariefmethodologie. De zienswijze toont niet aan dat een kleinere distributienetbeheerder werkelijk benadeeld is in de in de consultatie vooropgestelde kwaliteitsprikkel. De VREG stelt ook vast dat er geen concrete aanpassing wordt voorgesteld voor de tariefmethodologie. Elke distributienetbeheerder met bijhorende werkmaatschappij heeft de volledige vrijheid om op basis van eigen inzichten, ervaring en aanpak acties te voeren die leiden tot klantentevredenheid en hiervan de jury te overtuigen. Kleinschaligheid, waarbij een distributienetbeheerder dichter in contact kan staan met zijn klanten en belanghebbenden, zou immers ook als een voordeel kunnen gezien worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.7. Zienswijze 119.

Zienswijze	Verschillen met het rapport kwaliteit dienstverlening
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

¹⁰⁵ Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie, RAPP-2016-01, zienswijze 39, p. 47.

Infracx stelt dat de definities en de terminologie van de kwaliteitsregulering verschillen van het bestaande rapport kwaliteit dienstverlening en geeft daarbij enkele voorbeelden ter illustratie¹⁰⁶. Dit maakt het volgens Infracx administratief complex om beide rapporten op te stellen en kan het aanleiding geven tot interpretatieverschillen.

Reactie op de zienswijze

De VREG was al vertrouwd met deze zienswijze en heeft ze bestudeerd en behandeld in zijn consultatieverslag RAPP-2016-01 van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie¹⁰⁷. Dezelfde kwaliteitsprikkel wordt nu geïmplementeerd in de tariefmethodologie 2017-2020. De VREG erkent dat het rapport in het kader van het technisch toezicht door de VREG een aantal verschillen vertoont t.o.v. de kwaliteitsprikkel die werd geïntegreerd in de tariefmethodologie ter vaststelling van de distributienettarieven van de distributienetbeheerders. Verschillen zijn mogelijk aangezien beide documenten een verschillend doel dienen. VREG ziet in de nu aangebrachte zienswijzen geen nieuwe elementen die hem ertoe zouden noodzaken om de geconsulteerde tariefmethodologie aan te passen. De distributienetbeheerder dient in het kader van de tariefmethodologie zijn kwaliteitsgegevens te rapporteren volgens het bijhorende rapporteringsmodel en voorzien van een attestering door de interne audit. De VREG is uiteraard wel bereid te onderzoeken of bepaalde rapporteringen met reeds bestaande rapporteringen zouden kunnen samengevoegd worden, al dan niet als reactie op een concreet voorstel hiertoe door de distributienetbeheerders.

Aansluitend hierbij verwijst de VREG ook naar zijn reactie op de gelijkaardige zienswijze nr. 120.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.8. Zienswijze 120.

Zienswijze	Harmonisatie met rapport kwaliteit dienstverlening
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Met betrekking tot de rapportering i.h.k.v. de kwaliteitsprikkel stelt Eandis vast dat de definities van de kwaliteitsregulering afwijken van de definities van het jaarlijks rapport kwaliteit dienstverlening, wat volgens haar kan leiden tot interpretatieverschillen. Eandis vraagt een harmonisatie van de definities. Hieraan gekoppeld herhaalt Eandis haar wens tot administratieve vereenvoudiging om voor dezelfde indicatoren beide rapporten te herleiden naar één rapport.

¹⁰⁶ Netbeheerders moeten jaarlijks een verslag bezorgen aan de VREG waarin ze de kwaliteit van hun dienstverlening beschrijven. De VREG maakte hiervoor een rapporteringsmodel.

¹⁰⁷ Zie o.a. zienswijzen 1, 2, 9, 16 en 25 in RAPP-2016-01.

Reactie op de zienswijze

In deze zienswijze geeft Eandis niet concreet aan waar volgens haar interpretatieverschillen nog mogelijk zouden zijn. De VREG meent dat de tekst van de kwaliteitsprikkel voldoende duidelijk is en er geen interpretatieverschillen kunnen zijn.

De VREG wenst ten gepaste tijde te onderzoeken of het opportuun zou zijn om de in de zienswijze vermelde rapporteringen samen te voegen. Het zijn twee verschillende invalshoeken. De rapportering in het kader van de kwaliteitscontrole bestond al langer¹⁰⁸ en kadert in het technisch toezicht door de VREG op de distributienetbeheerders. De rapportering voor de q-factor is strenger (o.a. met auditverslag voor betrouwbaarheid van de gegevens) omdat het over de inkomsten van de distributienetbeheerders uit zijn distributienettarieven gaat waarbij de kwaliteitsresultaten gekoppeld worden aan een financiële bonus of malus. De VREG is daarin ook, noodzakelijkerwijze, strenger wat betreft de stroomonderbrekingen die wel dan niet meetellen.

De VREG oordeelt dat de zienswijze nu geen aanpassing van de tariefmethodologie vraagt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.9. Zienswijze 121.

Zienswijze	Methode houdbaar bij fusies van distributienetbeheerders?
Belanghebbende	Infrax

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrax wijst op de mogelijke effecten van fusies of splitsingen van distributienetbeheerders en vraagt naar de robuustheid van de toegepaste methode.

Reactie op de zienswijze

De VREG was al vertrouwd met deze zienswijze en heeft ze bestudeerd en behandeld in zijn consultatieverslag RAPP-2016-01 van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie¹⁰⁹. Dezelfde kwaliteitsprikkel wordt nu geïmplementeerd in de tariefmethodologie 2017-2020. De VREG ziet in de nu aangebrachte zienswijzen geen nieuwe elementen die hem ertoe zouden noodzaken om de geconsulteerde tariefmethodologie aan te passen.

¹⁰⁸ Eerste rapport was RAPP-2004-12, De kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteitsdistributienetbeheerders in het Vlaams Gewest in 2003. Gepubliceerd in oktober 2004.

¹⁰⁹ Zie zienswijze 12 in RAPP-2016-01.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.10. Zienswijze 122.

Zienswijze	Vlaanderen verwacht eerder samenwerking tussen distributienetbeheerders
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax meent dat Vlaanderen er belang bij heeft dat Eandis en Infrax op een aantal domeinen verregaand samenwerken (bv. slimme meters) en dat zij hun stakeholders gezamenlijk bij hun werking betrekken (bv. consultatie over reglementen, overleg met belanghebbenden, ...). De belanghebbende stelt dat door de kwaliteitsprikkel Eandis en Infrax uit elkaar worden gespeeld.

Volgens Eandis is de vorm van benchmarking tegenstrijdig met de initiatieven van de VREG om samen met Infrax gemeenschappelijke opdrachten op te nemen ten aanzien van stakeholders. Eandis denkt bijvoorbeeld aan opdrachten in het kader van Atrias om gemeenschappelijk te onderhandelen over de marktprocessen en het opzetten van het clearing house maar ook aan het opzetten van rapporteringen, naar de regulator, afstemmen van reglementaire en contractuele omgeving etc.

Reactie op de zienswijze

Deze zienswijze werd aan de VREG meegedeeld tijdens de bespreking tussen de distributienetbeheerders en de VREG van 8 januari 2016¹¹⁰. Infrax merkte toen op dat zij alleen met de gezamenlijke belanghebbenden zou kunnen gaan praten zonder Eandis hierbij te betrekken, als zij zich op dit vlak wenst te onderscheiden. De VREG merkte daarop op dat er ook de (financiële) efficiëntieprikkel is in de tariefmethodologie die inefficiënt gedrag ontmoedigt. De VREG heeft toen tevens het gewicht (en mogelijke bonus) van de prikkel m.b.t. het betrekken van belanghebbenden verlaagd t.o.v. het initiële consultatiedocument over de kwaliteitsprikkel. Dit komt volgens de VREG al voldoende tegemoet aan de eventuele bekommernis in de zienswijze.

De distributienetbeheerders treden in hun werkingsgebied op als monopolies en dienen volgens de VREG een redelijke prikkel voor kwaliteit van dienstverlening te ontvangen binnen de al bestaande tariefmethodologie die zorgde voor de prikkel voor kostenefficiëntie. De VREG erkent dat de samenleving er belang bij kan hebben dat de distributienetbeheerders op bepaalde vlakken samenwerken maar de VREG beschouwt deze externe en impliciete verwachting als een weinig concrete stimulans in een tariefmethodologie voor een distributienetbeheerder. De VREG meent dat men de samenwerking van netbeheerders rond bepaalde gemeenschappelijke thema's niet kan gelijkstellen met hun aandacht voor al hun belanghebbenden en diens verschillende bekommernissen. De kwaliteitsprikkel in de tariefmethodologie is veel ruimer. Ze verhindert of ontmoedigt ook niet dat

¹¹⁰ Verslag is beschikbaar op <http://www.vreg.be/nl/tariefmethodologie-2017-20xx>

distributienetbeheerders wensen samen te werken rond de thema's waar samenwerking opportuun en nodig is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.11. Zienswijze 123.

Zienswijze	Solidariseren van boni en mali
Belanghebbende	Smart Grids Flanders (SGF)

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het lijkt SGF verkeerd om de kwaliteitsprikkel te vertalen in een grotere inkomstenstroom vanuit de tarieven. Voor de consument is het immers onmogelijk te kiezen voor een zeker kwaliteitsniveau tegen een zekere kostprijs. Hij dient met andere woorden op te draaien voor de locatie waar hij zich bevindt. Het lijkt SGF beter te focussen op de return naar de aandeelhouders. Deze zal, gezien de inkomstenregulering en bij gelijke tarieven, inherent hoger liggen wanneer verhogingen in efficiëntie (=verlagingen in kost) worden gerealiseerd. Indien er evenwel toch boni/mali nodig zijn om de distributienetbeheerders te sturen, verdient het volgens SGF de aanbeveling deze te socialiseren over de gemeenschap in de vorm van het opnemen van bv. een belastingvrije som voor de distributienetbeheerders, budgetneutraal over de verschillende distributienetbeheerders heen.

Reactie op de zienswijze

Wat betreft de opmerking van de impact van de kwaliteit van dienstverlening op het distributienettarief verwijst de VREG naar de reeds door de VREG behandelde zienswijze nr. 11 in het consultatieverslag van de VREG over de kwaliteitsprikkel.¹¹¹

De VREG merkt op dat in de zienswijze vooral de nadruk wordt gelegd op de mogelijke stijging van het nettatarief bij goede kwaliteit en niet wordt rekening gehouden met de tegengestelde daling van het nettatarief bij minder goede kwaliteit van dienstverlening.

De VREG benadrukt dat de kwaliteitsprikkel in de tariefmethodologie zodanig werd opgemaakt dat hij een nog relatief beperkt effect zal hebben op het distributienettarief van de individuele distributienetgebruiker. De prikkel in de tariefmethodologie is bovendien een redelijk compromis waarbij enerzijds de distributienetgebruikers weten dat hun distributienetbeheerder als monopolist wordt geprikkeld om een goede kwaliteit van dienstverlening aan te bieden (binnen de al bestaande prikkel tot kostenefficiëntie in de tariefmethodologie) en dat zij als tegenprestatie hiervoor een heel beperkt financieel risico onder de vorm van de impact van ervaren kwaliteit op hun tarief wensen te dragen.

¹¹¹ Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 15 februari 2016 over de consultatie met betrekking tot het in rekening brengen van de kwaliteit van de dienstverlening van de distributienetbeheerders in een volgende tariefmethodologie, RAPP-2016-01.

Zonder die prikkel bestaat het risico dat de dienstverlening door ondoordachte kostenbesparingen van de distributienetbeheerder op termijn achteruit gaat. De kwaliteitsprikkel wordt ook redelijk evenwichtig en logisch verdeeld, waarbij de hoogte van de te verdelen bedragen de hoogte van de ervaren kwaliteitsprestaties volgen. De VREG kan uit de zienswijze niet afleiden hoe een effectieve prikkel voor kwaliteit er kan zijn zonder enig budgettair effect op de distributienetbeheerder. Een financiële prikkel blijkt in de regulering nog altijd de meest effectieve stimulans. De in de zienswijze gesuggereerde solidarisering van kosten of opbrengsten behorende tot één distributienetbeheerder over andere distributienetbeheerders is in een tariefmethodologie niet toegelaten. De VREG acht dit bovendien niet logisch en niet wenselijk, omdat er dan geen verband meer is tussen de prijs van de dienstverlening door de distributienetbeheerder en het algemeen kwaliteitsniveau.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.12. Zienswijze 124.

Zienswijze	Geen of beperkte prikkel voor kwaliteit
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Essenscia en Febeliec stellen verbaasd te zijn dat de q-factor voor de komende periode opnieuw op nul wordt gezet. Essenscia kan zich niet voorstellen dat de VREG geen gebruik heeft gemaakt van de huidige reguleringsperiode om haar informatieachterstand weg te werken en de parameters voor deze kwaliteitsprikkel te bepalen. Volgens beiden zou het nu kunnen leiden tot een verlaging van de kwaliteit van de dienstverlening in de periode 2017-2020. Gezien de VREG er nog niet in geslaagd is om de kwaliteitsprikkel effectief te implementeren, wordt er volgens Essenscia beter geopteerd voor een nieuwe overgangperiode om de informatievergarig op te bouwen en de kwaliteitsprikkel in te stellen. Volgens Febeliec is de vergelijking van de prestatie van de distributienetbeheerder met het gemiddelde niveau vrij beperkt, niet specifiek en een onrechtstreekse prikkel ten aanzien van de kwaliteit van de dienstverlening, vermits deze prikkel enkel effect heeft ten opzichte van het algemene kostenniveau van een distributienetbeheerder ten opzichte van een gemiddelde waarde.

Reactie op de zienswijze

De VREG verduidelijkt dat de stimulans aan de distributienetbeheerder voor kwaliteit van dienstverlening er wel degelijk zal zijn vanaf 1/1/2017 maar zich nog niet kan weerspiegelen in de hoogte van de q-factor voor 2017-2020, welke gelijk is aan nul. De kwaliteitsprikkel zal zorgen voor een latere bonus of malus bij de distributienetbeheerder en dit in verhouding tot bepaalde van zijn kwaliteitsprestaties in de volgende jaren. Om de q-factor te kunnen vaststellen, moeten eerst de prestaties van de distributienetbeheerders worden geregistreerd, geattesteerd en met elkaar vergeleken en dit voor bepaalde kwaliteitsaspecten, soms over een voldoende lange periode om uitschieters te kunnen milderen. De kwaliteitsprikkel wordt vanaf de reguleringsperiode 2017-2020 effectief

geïmplementeerd voor de verschillende domeinen zoals o.a. stroomonderbrekingen, klachten en klantentevredenheid. De prestaties van de netbeheerders op de kwaliteitsaspecten zullen vanaf 2017 gedetailleerd gerapporteerd worden. De beloning of bestraffing, onder de vorm van een positieve of negatieve waarde voor de q-factor van de distributienetbeheerder, volgt altijd nadat de prestaties werden geleverd maar met evenredigheid tussen de geobserveerde periode en de periode waarover de bonus of malus later wordt toegekend. De VREG kan nu onmogelijk een bonus of malus toekennen (d.i. q-factoren verschillend van nul) omdat de prikkel voor kwaliteit voordien nog niet bestond. De distributienetbeheerders rapporteerden tot nu gegevens over de prestaties zonder attestering. Het is belangrijk dat de gegevens betrouwbaar en vergelijkbaar zijn. De VREG meent dat de geïntroduceerde competitie tussen de netbeheerders in de kwaliteitsprikkel voor hen een voldoende sterke stimulans is en dit zonder noodzaak tot concrete interferentie van de regulator in de operationele interne werking van de netbeheerders. De VREG zal uiteraard in de volgende jaren de kwaliteitsprestaties kritisch blijven opvolgen en evalueren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.13. Zienswijze 125.

Zienswijze	Prestaties vergelijken met distributienetbeheerders in België en buurlanden
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt voor om de benchmark voor de kwaliteitsprikkel te baseren op de 10% beste prestaties van distributienetbeheerders in België en de buurlanden. De aangekondigde fusies in Vlaanderen noodzaken een voldoende representatieve groep aan netbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat op termijn de kwaliteitsprikkel zou kunnen resulteren in een vergelijking tussen een beperkt aantal Vlaamse distributienetbeheerders. Nochtans hoeft dit geen nadeel te betekenen. De kwaliteitsprikkel is immers opgebouwd als een zero-sum, waarbij een goede distributienetbeheerder meer inkomsten ontvangt als bonus ten opzichte van een minder goede die minder inkomsten ontvangt. Er is m.a.w. steeds een competitie tussen de distributienetbeheerders. De bonus neemt toe naarmate de prestaties van de goede en minder goede distributienetbeheerders in behaalde kwaliteit divergeren. De VREG vergelijkt daarnaast jaarlijks de prestaties van het belangrijkste kwaliteitsaspect, de stroomonderbrekingen, met de prestaties in andere landen in het rapport kwaliteit van dienstverlening¹¹². Bij de laatste vergelijking met cijfers uit de buurlanden bleek dat de betrouwbaarheid van de middenspanningsdistributienetten op een hoog peil gehandhaafd blijft. Deze vergelijking geeft dus een indicatie van het kwaliteitsniveau t.o.v. andere elektriciteitsdistributienetbeheerders. De

¹¹² <http://www.vreg.be/nl/nieuws/rapporten-kwaliteit-dienstverlening-elektriciteit-en-aardgas>

conclusies uit deze vergelijking zouden de VREG er desgevallend kunnen toe aanzetten om de sterkte van de eigen kwaliteitsprikkel (de hoogte van de eventuele bonus/malus) aan te passen en dit na een consultatie. Een concrete opname van prestaties door andere distributienetbeheerders in een tariefmethodologie ligt minder voor de hand. Er stelt zich het probleem dat de VREG onmogelijk een bepaalde uniforme rapportering en attestering kan afdwingen van netbeheerders buiten Vlaanderen. Het is dan niet mogelijk om betrouwbare en vergelijkbare data te bekomen waaruit voor de Vlaamse distributienetbeheerders een correcte en eerlijke financiële bonus of malus kan volgen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.14. Zienswijze 126.

Zienswijze	Discretionaire prikkels voorzien?
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Essenscia stelt de vraag of de voorziene kwaliteitsprikkel met betrekking tot de dienstverlening door de distributienetbeheerders voldoende tegemoet komt aan de nood om deze laatste aan te moedigen hun dienstverlening te verbeteren. Mogelijkerwijze zou het aangewezen zijn discretionaire prikkels te voorzien gekoppeld aan specifieke en gedetailleerde doelstellingen.

Febeliec meldt eveneens dat het aangewezen zou zijn discretionaire prikkels te voorzien gekoppeld aan specifieke en gedetailleerde doelstellingen. Ten aanzien van de impact van dergelijke discretionaire prikkels gekoppeld aan specifieke en gedetailleerde te behalen doelstellingen verwijst Febeliec naar de aanpak in deze door de federale regulator CREG ten aanzien van de transmissienetbeheerder, waarvan de eerste effecten positief lijken.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat een aanvullende werkwijze zou kunnen zijn om een bepaald bedrag aan inkomsten als een soort van prijs ter beschikking te stellen voor een bepaalde te behalen prestatie. Dit vraagt volgens de VREG een grondig onderzoek naar welke prestatie van de netbeheerder waarom welke stimulans zou behoeven, en waarom die dan nodig is gezien al de taken van de onderneming reeds werden opgedragen vanuit de regelgeving. Logischerwijze zou een bonus in verband moeten staan tot een maatschappelijk (voor de distributienetgebruikers) voordeel bij de behaalde prestatie, alhoewel die relatie onduidelijk kan zijn en dit in een situatie waarbij de regulator in de tariefmethodologie zijn keuzes op transparante wijze dient te verantwoorden en te motiveren. De VREG sluit de piste dus niet geheel uit maar ziet voor het ogenblik ook geen bepaalde situatie waarvoor het van toepassing zou kunnen zijn. De VREG wenst dergelijke discretionaire prikkels op een voldoende doordachte wijze te bepalen na consultatie waarbij ze geen op korte termijn verdoken inefficiënties kunnen introduceren bij netbeheerders, die zouden kunnen ontstaan door een te sterk vernauwde focus van de medewerkers op

het te behalen eindresultaat en waarbij nadien de maatschappelijke kosten opnieuw zouden toenemen¹¹³.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.15. Zienswijze 127.

Zienswijze	Goede bedrijven mogen zich verder verbeteren
Belanghebbende	Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Essenscia stelt dat de VREG aangeeft dat de kwaliteitsprikkel er niet voor mag zorgen dat de bedrijven met een goede kwaliteit zich op dat vlak nog méér kunnen verbeteren. Essenscia vindt dit een merkwaardige zienswijze en vraagt zich af waarom de beste leerlingen niet mogen streven naar nog betere resultaten.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt dat de bedrijven met een goede kwaliteit zich op dat vlak nog méér mogen verbeteren en ziet in de tariefmethodologie geen bepaling die dat tegenspreekt. Wat wel is voorzien in de tariefmethodologie, is een bepaalde begrenzing van de mogelijke financiële impact van de kwaliteitsprikkel, symmetrisch naar boven en naar onder toe. Hoe groter de maximale financiële impact, des te sterker de prikkel voor en de aandacht van de distributienetbeheerders voor de kwaliteit van dienstverlening. De VREG heeft de sterkte van de prikkel na consultatie¹¹⁴ vastgesteld o.a. rekening houdend met het nu gekende niveau van dienstverlening.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.14.16. Zienswijze 128.

Zienswijze	Vergelijking met buurlanden voor meerkosten en nettarieven
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

¹¹³ Bij wijze van voorbeeld kan men beslissen tot de aanschaf van onmiddellijk beschikbare maar kwalitatief minder waardevolle activa teneinde een bepaalde deadline voor de installatie te halen waarvoor de tariefmethodologie een bonus zou toekennen.

¹¹⁴ CONS-2015-02

Essenscia stelt dat het Vlaamse Regeerakkoord stelt dat de som van de meerkosten en nettarieven niet hoger mag liggen dan in de buurlanden om de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijven te vrijwaren. Essenscia vraagt deze vergelijking met de buurlanden, die haars inziens zal aantonen in welke mate andere landen kiezen om openbardienstverplichtingen te financieren via energie en hoe efficiënt het Belgische beleid scoort in de financiering van dit beleid. Essenscia vraagt om de evaluatie te maken binnen het kader van de kwaliteitsprikkel.

Ook Febeliec vraagt een vergelijking van deze praktijken met de buurlanden op het vlak van efficiëntie maar ook over de mate waarin andere landen kiezen om de openbardienstverplichtingen-beleidsdomeinen te financieren via de energiefactuur.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering d.d. 22/7/2014 de volgende zin is opgenomen: "Om de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijven te vrijwaren, zorgen we ervoor dat de som van de meerkosten en nettarieven niet hoger ligt dan in de buurlanden."

De VREG dient de tariefmethodologie op te stellen met inachtneming van de richtsnoeren hieromtrent opgenomen in het Energiedecreet¹¹⁵. Concreet wordt daarin aan de VREG niet opgelegd om de in de zienswijze gevraagde vergelijking te maken. Indien de VREG de vergelijking zou maken, dient hij nog rekening te houden met o.a. het richtsnoer dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel zijn¹¹⁶. De bepaling in het regeerakkoord kan uiteraard ook betrekking hebben op de mate waarin de meerkosten voor bestaande of nieuwe openbardienstverplichtingen aan de distributienetbeheerders worden gefinancierd vanuit de distributienetbeheerders, wat buiten het bereik van de tariefmethodologie ligt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de ontwerpversie van de tariefmethodologie 2017-2020 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

¹¹⁵ Art. 4.1.32, §1 Energiedecreet.

¹¹⁶ Art. 4.1.32, §1, 4° Energiedecreet.

5. Overzicht van de aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie n.a.v. de consultatie CONS-2016-04

5.1. Tekst tariefmethodologie:

Zienswijze	Aanpassing
20	In par. 5.3.2. van de tariefmethodologie wordt het geconsulteerde punt nr. 8 hernoemd naar punt nr. 7.
28	In par. 5.6.2.3. van de tariefmethodologie wordt achteraan het volgende toegevoegd: <i>“Analoog, in het geval van een fusie of (partiële) splitsing na 2015 wordt, rekening houdende met de bepalingen in par. 7.8 en par. 9 van de tariefmethodologie, de trendberekening op basis van de beschouwde kosten, opbrengsten, activa en passiva in de periode 2011-2015 opnieuw uitgevoerd indien de nieuwe tarieven voor respectievelijk de fusie-distributienetbeheerder of de overnemende en verkrijgende distributienetbeheerders moeten worden vastgelegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de kosten, opbrengsten, activa en passiva van het respectievelijk gefuseerde of overgedragen deel van het netgebied gedurende de volledige referentieperiode.”</i>
82	Ter verduidelijking wordt in par. 5.8.1.1.2.2.4., 5.8.1.1.2.2.6. en 5.8.1.1.2.2.7. de term “distributienetbeheerder” vervangen door “elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerder”.
92	De zin in par. 5.11 van de voorgestelde tariefmethodologie dat “ook de andere distributienetbeheerders die nieuwe dienst dan wensen aan te bieden” wordt gewijzigd naar “ook de andere distributienetbeheerders die nieuwe dienst zouden kunnen aanbieden”.
87	In de tabel 10 tariefstructuur distributie elektriciteit in par. 6.3.1 wordt voor het tarief openbardienstverplichtingen in de kolom ‘Tariefdragers’ de woorden “geïnjecteerd of” geschrapt.
95	In par. 6.3.1 en 6.3.2 wordt telkens de volgende zin geschrapt: “Met de eventuele invoering van een retributiereglement zal de VREG pas kunnen akkoord gaan om deze kosten op te nemen in de periodieke distributienettarieven wanneer alle Vlaamse steden en gemeenten, aangesloten op het distributienetgebied van de distributienetbeheerder, hebben ingestemd om een retributie aan de distributienetbeheerder aan te rekenen.”
98	In par. 6.3.1.1.1. wordt de volgende alinea geschrapt: <i>‘De VREG stelt vast dat er heden een zeer beperkt aantal prosumenten is waarbij om welbepaalde historische redenen door hun distributienetbeheerder de meetinrichting werd uitgerust met een elektronische, bidirectionele meter. Ook zij konden evenwel rechtmatig, overeenkomstig het Technisch Reglement, verzoeken te beschikken over een</i>

	<p><i>toegangspunt op het distributienet met een meetinstallatie waarbij de van het distributienet afgenomen en de in het distributienet geïnjecteerde hoeveelheden elektrische energie gecompenseerd worden. Om technisch-economische redenen kon een distributienetbeheerder kiezen voor een alternatieve werkwijze zonder de meter (opnieuw) te moeten vervangen. De elektronische teller draait bij compensatie niet fysisch terug maar de distributienetbeheerder zorgt op een andere wijze ervoor dat de door de distributienetgebruiker verzochte compensatie wordt gerealiseerd.'</i></p> <p>En vervangen door: <i>'De VREG stelt vast dat er heden een zeer beperkt aantal prosumenten is waarvoor compensatie wordt toegepast hoewel hun meetinrichting door hun distributienetbeheerder werd uitgerust met een elektronische, bidirectionele meter. Deze situatie is ontstaan omwille van het feit dat deze netgebruikers bij de introductie door de CREG van de netvergoeding voor kleine decentrale productie-installaties met ingang op 1 januari 2013, hadden gekozen voor een gescheiden meting, maar na de vernietiging van dit tarief¹¹⁷ evenwel rechtmatig, overeenkomstig het Technische Reglement, konden verzoeken te beschikken over een toegangspunt op het distributienet met een meetinstallatie waarbij de van het distributienet afgenomen en de in het distributienet geïnjecteerde hoeveelheden elektrische energie worden gecompenseerd. Om technisch-economische redenen kon een distributienetbeheerder kiezen voor een alternatieve werkwijze zonder de meter (opnieuw) te moeten vervangen. Met de introductie van het aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met een terugdraaiende teller werd aan deze netgebruikers de keuze voorgelegd om al dan niet opnieuw te kiezen voor een gescheiden meting. Voor de netgebruikers die hierbij voor compensatie hebben gekozen draait aldus de elektronische teller niet fysisch terug maar zorgt de distributienetbeheerder op een andere wijze ervoor dat de door de distributienetgebruiker verzochte compensatie wordt gerealiseerd.'</i></p>
100	De voetnoten in par. 6.3.1 en 6.3.2 betreffende de slimme meters worden als volgt aangevuld: "De slimme meters uit de proefprojecten worden beschouwd als jaaropgenomen meters (zonder piekmeting)."
102	Het bijkomend tarief systeembeheer injectie wordt niet weerhouden in de tariefstructuur voor elektriciteit (tabel 10 in par. 6.3.1).
106	In par. 7.8 van de tariefmethodologie wordt aldus niet langer gesteld dat alle gereguleerde vaste activa in het bezit op het einde van het boekjaar, ongeacht hun datum van aanschaf, voor een volledig boekjaar worden afgeschreven. Daarentegen wordt in par. 7.8 van de tariefmethodologie een toevoeging gedaan waarin wordt gesteld dat de afschrijvingen "pro rata temporis" worden berekend voor het jaar waarin een gereguleerd vast actief in gebruik wordt genomen.
108	In de paragrafen 9.1.2, 9.1.3 en 9.2.3 worden de zinsneden 'tot uitvoering is gekomen' telkens vervangen door 'is voltrokken'.

¹¹⁷ HvB Brussel 27 november 2013, nr. 2013/AR/26.

5.2. Bijlage 2 van de tariefmethodologie

Zienswijze	Aanpassing
66	In de tekst van bijlage 2 van de tariefmethodologie par. 4.4.4.2.2 wordt voor de informatie m.b.t. de renteopslag vreemd vermogen verwezen naar data van Bloomberg.
48	In de tekst in bijlage 2 van de tariefmethodologie par. 4.4.4.4 wordt het percentage van 3,29% expliciet vermeld.

6. Overzicht van de aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie n.a.v. de consultatie CONS-2016-03

Overeenkomstig de beslissing BESL-2016-07 van de VREG van 28 juni 2016 met betrekking tot de wijziging van de beslissing van 30 september 2014 betreffende het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016 (BESL-2014-21), zoals gewijzigd bij beslissingen van 5 oktober 2015 (BESL-2015-49) en 4 december 2015 (BESL-2015-53), worden, teneinde de consistentie en stabiliteit in de tariefmethodologie te garanderen m.b.t. de tarifaire behandeling van de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen, eveneens de volgende wijzigingen overgenomen uit de tariefmethodologie 2015-2016 t.o.v. de in CONS-2016-04 geconsulteerde tekst van de tariefmethodologie 2017-2020, die hier onderstreept worden:

6.1. Tekst tariefmethodologie

In par. 5.6.2.11

De hier onderstreepte woorden werden bijgevoegd:

De VREG voorziet daarom een bijzondere aanpak voor wat betreft eventuele kosten en opbrengsten, waarbij de saldi gedurende de eerste tien jaar, de maximale aan te besteden exploitatietermijn van de oplaadpunten, worden afgezonderd alvorens ze aan sectorgemiddelde kost per oplaadpunt plus 50% van het verschil tussen de gemiddelde kost per oplaadpunt van de distributienetbeheerder en deze sectorkost worden verrekend in de distributienettarieven. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de oplaadpunten geplaatst overeenkomstig Art. 6.4.2 en geplaatst overeenkomstig Art. 6.4.3 van het Energiebesluit. De werkwijze omvat aldus een efficiëntieprikkel voor de distributienetbeheerder¹¹⁸.

Er wordt in de tekst vervolgens nu een onderscheid gemaakt tussen de oplaadpunten geïnstalleerd overeenkomstig art. 6.4.2 van het Energiebesluit, par. 5.6.2.11.1, en de oplaadpunten geïnstalleerd overeenkomstig art. 6.4.3 van het Energiebesluit, 5.6.2.11.2. De geconsulteerde tekst werd behouden en gebruikt voor elke paragraaf maar nu telkens met de verwijzing naar voor welk soort van oplaadpunten de tekst bedoeld is (m.a.w. deze volgens art. 6.4.2 of deze volgens 6.4.3 van het Energiebesluit). Analoog worden de formules nu geïndexeerd met '6.4.2' of '6.4.3' met verduidelijking in de bijgevoegde opsomming van de parameters in de tekst.

Andere tekstuele aanpassingen overeenkomstig CONS-2016-03 (onderstreept):

Het verschil tussen het eigen rendement per oplaadpunt van de distributienetbeheerder en het gewogen gemiddelde rendement is voor 50% voor rekening van de distributienetbeheerder. Tegelijk neemt de distributienetbeheerder het eigen saldo ($S_{j,j,6.4.2} \times L_{j,j,6.4.2}$) in resultaat in jaar $j+12$.

¹¹⁸ Voor een meer uitvoerige verantwoording zie VREG, CONS-2016-03.

In par. 7.8

In Tabel 12 wordt voor de activarubriek 'Oplaadpunten voor elektrische voertuigen' de volgende voetnoot toegevoegd:

De activawaarde bevat alle investeringen, inclusief de aansluiting op het elektriciteitsdistributienet, voor het plaatsen van een operationeel oplaadpunt. Hierbij kan bijvoorbeeld een laadpaal één of meerdere oplaadpunten bevatten waarbij de activawaarde van deze laadpaal over deze oplaadpunten dient te worden gespreid.

6.2. Bijlage 1

In par. 1.2.1.15 TABEL 6: Evolutie nettobedrijfskapitaal

Ook hier werd het onderscheid tussen de oplaadpunten volgens art. 6.4.2 en 6.4.3 van het Energiebesluit ingevoerd overeenkomstig het resultaat van CONS-2016-03 (onderstreept):

... Hierbij dient het nettobedrijfskapitaal aan activazijde te worden gecorrigeerd met de waarde aan groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, de waarde van het regulatorisch actief (m.b.t. vorige tariefmethodologieën; het regulatorisch passief wordt niet gecorrigeerd op de passiefzijde), de regulatorische saldi die voortvloeien uit de tariefmethodologie van de VREG (nl. de saldi inzake exogene kosten, de saldi t.g.v. volumever verschillen inzake inkomsten uit periodieke distributienettarieven voor endogene kosten met tariefdragers gerelateerd aan het energieverbruik, de saldi inzake herindexering van het budget endogene kosten en de saldi inzake vennootschapsbelasting; de regulatorische saldi op de passiefzijde van de balans wordt niet gecorrigeerd), de saldi inzake federale bijdrage elektriciteit (de saldi op de passiefzijde van de balans worden niet gecorrigeerd), de saldi m.b.t. oplaadpunten voor elektrische voertuigen volgens art. 6.4.2 van het Energiebesluit (de saldi op de passiefzijde van de balans worden niet gecorrigeerd) en de saldi m.b.t. oplaadpunten voor elektrische voertuigen volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit (de saldi op de passiefzijde van de balans worden niet gecorrigeerd). Uiteraard dienen voor deze slechts waarden worden ingevuld in het geval ze ook effectief onder de beschouwde boekhoudkundige rekeningen van de vlottende activa worden geboekt.

Conform de bepalingen in de bijlage 6 van de tariefmethodologie dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder eveneens een detail op te leveren van de oplaadpunten voor elektrische voertuigen en dit volgens het in de bijlage 6 opgenomen standaardformaat voor zowel de oplaadpunten volgens art. 6.4.2 als volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

In par. 1.2.1.19 TABEL 9: Operationele kosten gereguleerde activiteiten (endogene kosten)

Opnieuw werd het onderscheid tussen de oplaadpunten volgens art. 6.4.2 en 6.4.3 van het Energiebesluit ingevoerd overeenkomstig het resultaat van CONS-2016-03 (onderstreept):

Correcties m.b.t. het saldo inzake oplaadpunten voor elektrische voertuigen initieel geplaatst in opdracht van de distributienetbeheerder: in de eerste 10 jaar (j+10) na de initiële installatie van de elektrische

oplaadpunten in opdracht van de distributienetbeheerder in het jaar j, dient de distributienetbeheerder jaarlijks de betreffende kosten en opbrengsten te compenseren aan de hand van het jaarlijks saldo inzake oplaadpunten voor elektrische voertuigen en dit per jaar van initiële installatie. Verder dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder hierbij een onderscheid te maken tussen oplaadpunten in zijn opdracht geïnstalleerd volgens art. 6.4.2 en deze volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

6.3. Bijlage 2

In par. 4.2.2.

'Tussenkomen van netgebruikers' werd vervangen door 'tussenkomen van derden'.

In par. 4.3.1 berekening van het nettobedrijfskapitaal

In de berekening wordt het onderscheid gemaakt tussen saldi m.b.t. oplaadpunten voor elektrische voertuigen volgens art. 6.4.2 van het Energiebesluit en saldi m.b.t. oplaadpunten voor elektrische voertuigen volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

6.4. Bijlage 5

In tabellen T6 en T9 wordt nu het onderscheid gemaakt tussen kosten m.b.t. oplaadpunten voor elektrische voertuigen volgens art. 6.4.2 van het Energiebesluit en volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

6.5. Bijlage 6

In par. 3 Detail van de oplaadpunten voor elektrische voertuigen

De onderstreepte tekst werd bijgevoegd. Tevens werden de aanpassingen verwerkt in het Excel bestand.

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3.7. van de bijlage 1 van de tariefmethodologie dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder volgens onderstaand standaard formaat (in Excel-formaat) een jaarlijks detail op te leveren inzake de in opdracht van de distributienetbeheerder geïnstalleerde oplaadpunten voor elektrische voertuigen en dit per initieel installatiejaar. Verder dient de distributienetbeheerder een afzonderlijk detail op te leveren voor de oplaadpunten geïnstalleerd in opdracht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders volgens art. 6.4.2 van het Energiebesluit en deze geïnstalleerd in opdracht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

Na de rapportering over het tiende jaar j+10 na het initieel installatiejaar j, wordt dit jaarlijks detail in het jaar j+11 door de VREG gehanteerd ter bepaling van het gewogen gemiddelde rendement per in j initieel geïnstalleerd oplaadpunt, dewelke op haar beurt in rekening wordt genomen ter bepaling van het bijkomend door de VREG toegelaten inkomen uit periodieke distributietarieven voor niet-exogene kosten dat aan elke elektriciteitsdistributienetbeheerder zal worden toegekend in het jaar j+12. Er wordt hierbij zowel een gewogen gemiddelde rendement bepaald voor de oplaadpunten geïnstalleerd in

opdracht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders volgens art. 6.4.2 als volgens art. 6.4.3 van het Energiebesluit.

7. Overzicht van de resterende aanpassingen van de ontwerpversie naar de definitieve versie van de tariefmethodologie

7.1. Volgorde van afbouw van de oude regulatoire saldi

Het ontwerp van tariefmethodologie stelde in par. 5.5.7 voor aan welke snelheid de regulatoire saldi worden afgebouwd. De VREG stelde vast dat daarbij niet werd vermeld in welke volgorde de opeenvolgende jaarlijkse saldi dienden te worden verwerkt. Het is echter logisch en redelijk om de oudste nog openstaande regulatoire saldi eerst op te heffen. Daarom wordt volgende extra bepaling aan paragraaf aan 5.5.7 toegevoegd:

“De distributienetbeheerder bouwt jaarlijks ter voorbereiding van de opmaak van zijn budget exogene kosten voor het volgende jaar, per type regulatoire saldo, steeds de oudste openstaande saldi als eerste af. Dit gebeurt in eerste instantie indien mogelijk door compensatie tussen tegengestelde regulatoire saldi van verschillende jaren en vervolgens via de volledige of gedeeltelijke opname van het gecumuleerde saldo in het volgende budget exogene kosten overeenkomstig de hierboven vermelde percentages.”

Deze toevoeging zorgt er eveneens voor dat enkele formules in de bijlage 4 van de tariefmethodologie dienden worden gewijzigd, alsook dat de jaarlijkse afbouw van de regulatoire saldi in de betreffende tabellen in de bijlage 4 van de tariefmethodologie automatisch kunnen berekend worden. Het betreft hierbij meer specifiek de formules en berekeningen in T4B, T4C, T5B, T6B en T7. Bijgevolg dienden respectievelijk ook de par. 1.1.1.7., par. 1.1.1.8., par. 1.1.1.10., par. 1.1.1.15. en par. 1.1.1.16. in de bijlage 1 van de tariefmethodologie conform worden aangepast.

7.2. Exogene kosten verduidelijking

In de exhaustieve lijst van de exogene kosten in par. 5.4 van de tekst van de tariefmethodologie wordt onder punt 2 een verdere verduidelijking aangebracht a.d.h.v. een voetnoot:

“Zijn aldus enkel toegelaten tijdens de reguleringsperiode: retributies aan steden en gemeenten en de heffing volgens het Decreet houdende het Grootchalig Referentiebestand.”

7.3. Verwerking transactie T.G.E.K.

In par. 4.2.2. van de bijlage 2 van het geconsulteerde ontwerp van tariefmethodologie reguleringsperiode 2017-2020, het Rapport kapitaalkostenvergoeding reguleringsperiode 2017-2020, werd vermeld dat eventueel nog een aanvullende paragraaf noodzakelijk was m.b.t. behandeling van de overwogen transactie tussen de distributienetbeheerders Sibelgas en Iveg m.b.t. de aardgasnetten van Kampenhout en Steenokkerzeel. De VREG verwacht dat de afhandeling van het dossier vermoedelijk zal plaats vinden in de loop van 2016. Concreet zal de waardering voor dat gedeelte van de aardgasdistributienetten van Kampenhout en Steenokkerzeel dat door Sibelgas op verzoek van de CREG

destijds tijdelijk werd overgezet naar de niet-gereguleerde activiteiten van Sibelgas, wat gebeurde in afwachting van een akkoord over de overdracht naar IVEG, bij de transactie worden overgenomen door IVEG. Dit zal leiden tot een toename van de endogene kosten bij aardgasdistributienetbeheerder IVEG en dit tijdens de reguleringsperiode. Aangezien de inkomsten van de distributienetbeheerders uit hun distributienettarieven voor hun endogene kosten bepaald worden op basis van een analyse van de kosten uit het recente verleden (2011-2015), en de nieuwe kosten door de overname bij IVEG hier nog niet waren inbegrepen, dient de VREG de overname retroactief te simuleren voor 2011-2015 teneinde de inkomsten voor 2017-2020 op een correct niveau te kunnen vaststellen. De in par. 4.2.2. van de bijlage 2 van de tariefmethodologie toe te voegen bepaling wordt bijgevolg:

“De VREG zal zodra mogelijk en noodzakelijk simuleren dat de aardgasdistributienetten in Kampenhout en Steenokkerzeel, die zich nog bevinden onder de niet-gereguleerde activiteiten van de aardgasdistributienetbeheerder Sibelgas en na overname door aardgasdistributienetbeheerder Iveg door Iveg zullen worden bijgeboekt, reeds in de referentieperiode voor endogene kosten 2011-2015 aanwezig waren bij aardgasdistributienetbeheerder Iveg, teneinde met de overname rekening te kunnen houden in de bepaling van de inkomsten van de distributienetbeheerders voor hun endogene kosten.”